

LETNO POROČILO

za leto 2019

Ljubljana, marec 2020

Kazalo

PREDSTAVITEV DRUŽBE.....	1
POSŁANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE.....	2
I. POSLOVNO POROČILO.....	4
1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2019.....	5
2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2019.....	6
3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2020-2023.....	6
4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2019.....	7
4.1. Analiza makroekonomskega okolja.....	7
4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje.....	8
4.3. GVO danes.....	9
4.4. Ekonomska analiza poslovanja.....	10
4.4.1. Prihodki.....	10
4.4.2. Odhodki.....	14
4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA).....	15
4.4.4. Naložbe.....	16
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov.....	17
4.4.6. Sredstva.....	17
4.4.7. Kapital in obveznosti.....	20
4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja.....	23
5. PRODAJA IN NABAVA.....	28
5.1. Naročniki.....	28
5.2. Dobavitelji.....	28
6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA.....	28
7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	29
7.1. Tveganja delovanja.....	29
7.2. Tržna tveganja.....	29
7.3. Finančna tveganja.....	29
7.3.1. Kreditno tveganje.....	30
7.3.2. Plačilnosposobnostno tveganje.....	30
7.4. Ključna tveganja.....	30
8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI.....	31
8.1. Organiziranost.....	31
8.2. Zaposleni.....	32
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja.....	32
8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi.....	33
8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti.....	33
8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija).....	34
8.2.5. Izobrazbena struktura.....	34
8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori.....	35
8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti.....	35
8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih.....	37
8.2.9. Študij ob delu.....	37

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse	38
8.2.11. Stroški dela	38
8.2.12. Povprečna plača	39
8.2.13. Skrb za zaposlene, upokojene in druge skupine, ki so povezane s podjetjem	39
8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost	39
8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev	40
9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001	41
10. SKRB ZA OKOLJE	43
11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	45
12. IZJAVA O UPRAVLJANJU	46
13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA	50
II. RAČUNOVODSKO POROČILO	51
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE	52
1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019	52
1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019	52
1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2019	53
1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019	54
1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019	55
2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.	56
2.1. Splošno o družbi	56
2.2. Podlaga za sestavo	57
2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	58
3. POJASNILA K IZKAZOM	71
3.1. Čisti prihodki od prodaje	71
3.2. Drugi prihodki od poslovanja	71
3.3. Stroški materiala in energije	71
3.4. Stroški storitev	72
3.5. Stroški dela	72
3.6. Drugi odhodki poslovanja	73
3.7. Finančni prihodki in odhodki	73
3.8. Davek iz dobička in odloženi davki	73
3.9. Neopredmetena sredstva	74
3.10. Opredmetena osnovna sredstva	76
3.11. Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)	77
3.12. Finančne naložbe v odvisna podjetja	77
3.13. Druge finančne naložbe	78
3.14. Odložene terjatve za davek	79
3.15. Zaloge	79
3.16. Poslovne in druge terjatve, AČR in kratkoročna pogodbeno sredstva	79
3.17. Denar in denarni ustrezniki	80
3.18. Kapital in rezerve	80
3.19. Dolgoročne pogodbene obveznosti	81
3.20. Dolgoročne razmejene obveznosti	81
3.21. Rezervacije	81
3.22. Prejeta posojila	82
3.23. Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	83

3.24.	Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti	83
3.25.	Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	83
3.26.	Kratkoročne pogodbene obveznosti.....	83
3.27.	Kratkoročno razmejene obveznosti	84
3.28.	Pogojne obveze.....	84
4.	DRUGA RAZKRITJA.....	85
4.1.	Posli s povezanimi strankami	85
4.2.	Stroški revizorja	86
4.3.	Upravljanje finančnih tveganj	87
5.	DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	89
6.	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	90

PREDSTAVITEV DRUŽBE

PODJETJE	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.
NASLOV	Cigaletova 10, 1000 Ljubljana
DEJAVNOST DRUŽBE	Gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja
MATIČNA ŠTEVILKA	1507664000
DAVČNA ŠTEVILKA	40917282
ŠT. VPISA V SODNI REGISTER	1/33049/00, registrirana dne 14.04.2004
OSNOVNI KAPITAL DRUŽBE	5.758.157,00 EUR
VELIKOST DRUŽBE	Veliko podjetje
TRANSAKCIJSKI RAČUNI	SI56 0510 0801 0150 169 Abanka d.d. SI56 3000 0000 0372 710 Sberbank d.d. SI56 3000 0010 0372 726 Sberbank d.d.
ČLAN IZS, evidenčna številka	2593
SPLETNI NASLOV	www.gvo.si
ELEKTRONSKI NASLOV	gvo@telekom.si
ODVISNE DRUŽBE	OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.) INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.) GVO Telekommunikation GmbH Schorlemer Strasse 48, DE 48683 Ahaus Bundesrepublik Deutschland (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.)

Družba GVO, d.o.o. je nastala kot uresničenje poslovne zamisli združiti vse lastne zmogljivosti s področja izvajanja del pri gradnji in vzdrževanju telekomunikacijskega kabelskega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. v ločeno družbo, jo ustrezno organizirati in opremiti ter ji zaupati v izvedbo strokovno najzahtevnejša dela s tega področja.

Zamisel se je začela uresničevati v letu 2002, ko je bila v okviru družbe Telekom Slovenije d.d., ustanovljena Enota GVO, ki je s 1. 1. 2004 prerasla v hčerinsko podjetje GVO, d.o.o.

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d.. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

GVO, d.o.o. ima v Zvezni Republiki Nemčiji hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH (od leta 2014), v Sloveniji pa Hčerinski družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. (od leta 2017) in INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. (od leta 2018).

POSŁANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE

Poslanstvo

Naše poslanstvo je povezovanje ljudi.

Vizija

Naša vizija je postati vodilni infrastrukturni operater na podeželju v Sloveniji.

Vrednote

Medsebojno se spoštujemo

S spoštovanjem vseh deležnikov gradimo uspešne odnose. Spoštujemo vse sodelavce, ne glede na organizacijsko umeščenost ali vrsto del, ki jih ti opravljajo, dobavitelje, podizvajalce, naročnike in kupce. Prizadevamo si za spoštovanje njihovih želja, predlogov in potreb v okvirih, ki omogočajo stabilno finančno poslovanje in ohranjanje tržne moči našega podjetja.

Prevzemamo odgovornost

Vsak delavec prevzema odgovornost za svoja dejanja in odločitve. S kakovostno in pravočasno opravljenim delom, z odgovornim ravnanjem z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem, osebno varnostno opremo in drugimi delovnimi sredstvi. Odgovorni smo tudi do sebe in vseh svojih sodelavcev, s svojimi dejanji pa si prizadevamo ohraniti zdravo in spodbudno delovno okolje.

Učinkovito komuniciramo

Z odprtim in razumljivim komuniciranjem gradimo medsebojno zaupanje, med sodelavci in v odnosih do ostalih deležnikov (dobavitelji, podizvajalci, naročniki, kupci ter ostala, nesegmentirana javnost). Pisno komunikacijo dopolnjujemo z ustno, kadar lahko tako dosežemo višjo stopnjo medsebojnega razumevanja.

Napak ne ponavljamo

Lastne napake in napake sodelavcev razumemo kot priložnosti, da se iz njih čim več naučimo, in jih ne ponavljamo.

Težave rešujemo konstruktivno

Reševanja težav, ki jih zaznamo v delovnem procesu, se lotevamo konstruktivno. Ob identifikaciji težave najprej pomislimo na možne rešitve in korake, ki so potrebni za doseg postavljenih ciljev.

Reklamacije obravnavamo skrbno

Vsako reklamacijo obravnavamo skrbno, spoštljivo in z najvišjo stopnjo prioritete, saj je od načina reševanja reklamacij odvisna podoba podjetja v javnosti ter njegov ugled. Kadar je le mogoče, po zaključku postopka reševanja reklamacije preverimo, ali je stranka zadovoljna z načinom reševanja reklamacije in s končnim rezultatom. Odzive uporabimo za morebitne spremembe postopkov, s ciljem višje stopnje zadovoljstva strank.

Vodimo z zgledom

Vodje na vseh nivojih s svojim odnosom do sodelavcev, osnovnih sredstev, kvalitete dela, spoštovanjem pravilnikov in navodil ter sprejemanjem odgovornosti za svoja dejanja in odločitve dajejo zgled vsem zaposlenim.

Uvodna beseda direktorja družbe

V leto 2019 smo vstopili z enako delovno vneto in pripravljeni na nove izzive, ki smo si jih zadali v izjemno uspešnem letu poprej. Že od samega začetka smo se ustrezno organizirali, da bi se spopadli z velikimi načrti, ki so nam jih prinesli novo pridobljeni projekti. V ponos nam je, da smo ponovno presegli mejnik 60 milijonov letnega prometa, o čemer smo pred letom 2017 le sanjali, a si nenehno prizadevali, da smo ga dosegli in tudi presegli.

V preteklem letu smo največji poudarek namenili nadaljevanju gradnje najsodobnejšega fiksnega telekomunikacijskega omrežja za matično družbo, ki še naprej poteka s povečano dinamiko, da bi čim večjemu deležu prebivalstva v najkrajšem možnem času zagotovili sodobno infrastrukturo za vse najnovejše telekomunikacijske storitve sedanjosti in prihodnosti.

Po prevzemu 100% lastniških deležev v družbah Optic-tel telekomunikacije d.o.o. in Infratel, telekomunikacijska infrastruktura d.o.o., smo uspešno upravljali in vzdrževali odprta širokopasovna omrežja v občinah Sežana, Ilirska Bistrica, Hrpelje-Kozina in Komen in tako nadaljevali svojo strategijo »Prvi na vasi«, skozi katero želimo čim večjemu obsegu prebivalstva na ruralnih območjih Slovenije zagotoviti sodobno telekomunikacijsko strukturo, ki je za sodobno življenje in potrebe po komunikaciji sodobnega prebivalstva nujno potrebna.

Z veseljem ugotavljamo, da smo tudi v letu 2019 zabeležili rast naročil naših cenjenih naročnikov, tako s strani matične družbe kot tudi poslovnih partnerjev izven Skupine Telekom Slovenije. Temu primerno smo se skozi celo leto organizacijsko in kadrovske prilagajali, predvsem smo si prizadevali zaposlovati mlad, svež in perspektiven kader strokovnjakov in hkrati še dodatno znižali povprečno starost zaposlenih. Pri tem smo bili zelo uspešni s sodelovanjem z izobraževalnimi institucijami, kar je že uveljavljena praksa skozi zadnja leta, saj se je tovrstno sodelovanje izkazalo za izjemno učinkovito. V preteklem letu smo tako priložnost za dolgoročno sodelovanje v obliki redne zaposlitve zagotovili (vstavi številko) sodelavcem, ki so se v preteklosti že izkazali pri opravljanju študentskega dela ali obvezne delovne prakse v naši družbi in bili pri tem nadpovprečno uspešni. Izvedli smo tudi merjenje organizacijske vitalnosti v podjetju in tudi tokrat smo si potrdili, da je GVO stabilen, zaupanja vreden delodajalec, da se naši zaposleni v delovnem okolju dobro počutijo, so pripadni in ponosni, da so del učinkovite organizacije.

Z zasledovanjem vrednot GVO, trdim delom in strokovnim kadrom smo v preteklem letu presegli načrtovane rezultate, s čimer smo dokazali, da smo tako z znanjem in strokovnostjo kot z razpoložljivimi kapacitetami sposobni izvajati projekte najvišjih zahtev naših naročnikov. Tako matična družba kot poslovni partnerji izven Skupine Telekom Slovenije nam s povišanim obsegom naročil dokazujejo, da smo zaupanja vreden poslovni partner, kar nas navdaja z optimizmom in hkrati odgovornostjo, da se v naslednjo dekada odpravljamo z jasno vizijo, pravo delovno vneto zanesljivega kadra in pozitivno energijo ter si s korektnimi poslovnimi odnosi in strokovnostjo zagotovimo podobno uspešna prihodnja leta.

Borut Radi
Direktor

The logo consists of the letters 'GVO' in a bold, sans-serif font. The 'G' and 'V' are connected, and the 'O' is separate. There are small orange squares at the top right of the 'G' and the bottom left of the 'O'.
1.0
gradnja in vzdrževanje
telekomunikacijskih
omrežij d.o.o.

I. POSLOVNO POROČILO

1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2019

- Na odprtih širokopasovnih omrežjih v našem upravljanju se je nadaljevala rast števila zgrajenih in aktivnih priključkov.
- Uspešno smo opravili redni zunanji presoji sistema vodenja kakovosti in sistema ravnanja z okoljem ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015.
- V mesecu novembru smo že tretje leto zapored prejeli certifikat bonitetne odličnosti najvišjega razreda (AAA), ki ga podeljuje Bisnode Slovenija in izkazuje, da GVO spada med najboljše slovenske poslovne subjekte z vidika bonitetne odličnosti.
- Na podlagi rezultatov poslovanja za leto 2018 nam je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) podelila izboljšano bonitetno oceno SB5, ki pomeni nadpovprečno oceno, saj pomeni, da je verjetnost neplačila obveznosti podpovprečna.
- Predčasno smo odplačali dolgoročno posojilo matične družbe in s tem znižali zadolženost na ničelno stopnjo.
- V letu 2019 smo ponovno izvedli anketo za ocenitev zadovoljstva naših naročnikov. Tako smo za izvedbo gradnje s strani matične družbe in hkrati našega največjega naročnika zabeležili le ocene odlično, zelo dobro in dobro, s strani zunanjih naročnikov pa samo odlično, kar pomeni, da GVO, d.o.o. izvaja dela kakovostno, pravočasno in strokovno, kar je tudi stalni cilj družbe. Za izvedbo del na področju projektiranja smo tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu zabeležili skupno 100% delež ocenitev z oceno odlično in zelo dobro.
- Dodatno smo nadgradili informacijski sistem za potrebe rednega spremljanja poslovanja in internega poročanja na vodstvenih kolegijih družbe.
- Izvedli smo redne letne ocenjevalne razgovore, v okviru katerih smo poleg doseganja letnih ciljev posameznikov ocenjevali tudi kompetence posameznikov. Pri tem smo si pomagali s kadrovskim informacijskim sistemom (KIS), ki smo ga razvili v lastni režiji in služi podrobnejšemu spremljanju strokovnega razvoja zaposlenih.
- Izvedli smo meritev organizacijske vitalnosti in zadovoljstva zaposlenih in zabeležili nadpovprečne rezultate.
- Nadaljevali smo s ciljnim usposabljanjem odgovornih vodij del na področju vodenja in dela z ljudmi, s tem povečevali usposobljenost srednjih in nižjih vodstvenih kadrov ter spodbujali njihov osebnostni in strokovni razvoj.
- Za delavce na operativni ravni smo organizirali team buildinge, skozi katere smo razvijali njihovo pripadnost, medsebojno povezanost in ekipno delo.
- Nadaljevali smo s sodelovanjem z izobraževalnimi ustanovami iz naše stroke, tudi skozi sodelovanje v strokovnih svetih nekaterih ustanov, skozi katerega vzgajamo in zaposlujeemo mlade perspektivne kadre. V letu 2019 smo povprečno starost zaposlenih dodatno znižali.
- Z investicijami v prenovu voznega parka smo nadaljevali z zamenjavo starejših vozil z vozili z ekološko bolj sprejemljivimi motorji ter nadaljevali z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varno in varčno vožnjo.
- Zaposlenim, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjševanju porabe goriva in se izkazali v svojem odnosu do delovnih sredstev in okolja, smo omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.
- Nadaljevali smo z razvojem celovitega sistema poročanja (BI), s katerim vsakodnevno spremljamo napredovanje ključnih projektov v izvajanju ter merimo njihovo učinkovitost.
- Izdelali smo strateški poslovni načrt, s katerim smo načrtali razvoj družbe v prihodnjih štirih letih (2020-2023).

2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2019

V poslovnem letu 2019 smo uspešnost poslovanja spremljali skozi vnaprej opredeljene ključne kazalnike uspešnosti, ki zajemajo celovit in uravnotežen pogled na uspešnost poslovanja družbe. Kazalnike smo opredelili s pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov (ti. Balanced Scorecard), tako da smo poleg finančnega vidika upoštevali tudi vidike strank, notranjih procesov ter učenja in rasti. Izhodišče za opredelitev ključnih kazalnikov poslovanja je bila vizija družbe, iz katere izhajajo ključne usmeritve ter posamezni strateški cilji.

S pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov smo za naše ključne strateške cilje pripravili strateški zemljevid, ga podrobno analizirali ter pretvorili v posamezne aktivnosti. Nadalje smo opredelili posamezne kazalnike, s katerimi je mogoče meriti uspešnost posameznih aktivnosti, ter nazadnje izbrali ključne kazalnike z največjim vplivom na doseganje strateških ciljev in skozi njih zasledovanje vizije družbe.

Pet vnaprej opredeljenih ključnih kazalnikov uspešnosti smo dosegli v skupni višini 110% ponderirano, in sicer smo:

- z uspešnim izvajanjem projektov in obvladovanjem stroškov dosegli načrtovani EBITDA;
- dosegli načrtovan obseg prihodkov na trgu in posredno prek matične družbe;
- dosegli načrtovan ROE;
- število aktivnih priključkov na odprtih širokopasovnih omrežjih v upravljanju GVO povečali za večje število od načrtovanega;
- bonitetne ocene AJ PES nismo uspeli izboljšati, kar ostaja izziv za prihodnja obdobja.

3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2020-2023

Na podlagi naše vizije ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki na teh ključnih segmentih dosega pomemben tržni delež tudi na ostalih trgih Evropske Unije, smo za prihodnje štiriletno obdobje opredelili naslednje ključne strateške usmeritve:

- Pridobiti in vzdrževati večinski tržni delež upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na podeželju izven Telekom Slovenije.
- Stabilizacija prihodkov neodvisno od gospodarskih ciklov.
- Zagotavljanje visokega nivoja storitev za Telekom Slovenije in uporabnike omrežij v upravljanju GVO, skladno z zahtevami regulatorja.

Uspešnost pri zasledovanju strateških ciljev bomo tudi v letu 2020 merili s pomočjo uravnoteženega sistema kazalnikov.

4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2019

4.1. Analiza makroekonomskega okolja

IMF je v začetku leta ponovno znižal napoved rasti svetovnega gospodarstva in trgovine, nekoliko nižja je tudi napoved za evrsko območje. IMF ocenjuje, da se bo rast svetovnega gospodarstva letos okrepila na 3,3 %, trgovine pa na 2,9 %, a bo nižja od predhodnih napovedi. Najbolj se je znižala napoved za hitrorastoča in razvijajoča se gospodarstva, izboljšala pa so se pričakovanja glede letošnje rasti na Kitajskem, zlasti zaradi umiritve trgovinskih napetosti z ZDA. IMF napovedi za naše glavne trgovinske partnerice ni pomembneje spreminjal. Rast evrskega gospodarstva se bo letos zaradi višjega tujega povpraševanja okrepila na 1,3 %, a bo predvsem zaradi nižje napovedi za Nemčijo, kjer je aktivnost v predelovalnih dejavnostih ob koncu lanskega leta ostala šibka, nižja od oktobrske napovedi. Nemčija naj bi po lanski skromni 0,5-odstotni rasti sicer letos dosegla 1,1-odstotno rast. Po oceni IMF tveganja za uresničitev napovedi, kljub začasnemu trgovinskemu dogovoru med ZDA in Kitajsko, urejenemu izstopu ZK iz EU ter izboljševanju razmer v industriji in svetovni trgovini, ostajajo pretežno negativna.

Prihodek tržnih storitev se je proti koncu lanskega leta ohranjal na doseženi ravni. Novembra se je nadaljevala visoka rast prihodka informacijskokomunikacijskih dejavnosti, ki že dlje časa izhaja iz rasti izvoza računalniških storitev, po večmesečnem upadanju se je drugi mesec zapored precej povečal tudi prihodek telekomunikacijskih storitev. Prav tako se je rast nadaljevala v gostinstvu, predvsem zaradi dobrih rezultatov podjetij, ki strežejo pijačo in jedi. Rast prihodka drugih poslovnih dejavnosti se je, kljub ponovni rasti v zaposlovalnih storitvah, znižala. V strokovno-tehničnih dejavnostih se je prihodek ob nadaljnjem padcu v arhitekturno-projektantskih storitvah ponovno zmanjšal. Krčenje prihodka se je od sredine leta nadaljevalo tudi v večini dejavnosti prometa.

Rast trošenja gospodinjstev se je z rastjo razpoložljivega dohodka nadaljevala tudi v zadnjem četrtletju 2019. Na povečana sredstva gospodinjstev je vplivala okrepljena rast mase neto plač in socialnih transferjev (s pokojninami)⁶. Na novo odobreni potrošniški krediti pa so bili novembra, po precejšnjemu oktobrskemu povišanju (pred uvedbo strožjih pogojev za pridobivanje kreditov), nižji kot pred letom. Povečana negotovost glede prihodnjih gospodarskih razmer je ob koncu lanskega leta vplivala tudi na znižanje kazalnika zaupanja potrošnikov in nadaljevanje rasti varčevanja gospodinjstev. Obseg vlog gospodinjstev se je v zadnjem četrtletju povečal za 628 mio EUR (glede na tretje četrtletje) oziroma za 1,7 mrd EUR (glede na december 2018) na 20,8 mrd EUR.

Razmere na trgu dela so se proti koncu lanskega leta nadalje izboljšale, a manj intenzivno kot v predhodnem letu. Število delovno aktivnih se je v prvih enajstih mesecih medletno povečalo za 2,5 % (najbolj v gradbeništvu, prometu in skladiščenju ter gostinstvu), a manj kot v enakem obdobju 2018. Rast zaposlenosti še vedno v veliki meri temelji na zaposlovanju tujcev (prispevek k skupni rasti zaposlenosti presega 70 %), kar je posledica demografskih sprememb in pomanjkanja domače delovne sile. Število brezposelnih se nadalje zmanjšuje, a ob vedno bolj omejeni ponudbi na trgu dela počasneje kot v začetku leta 2019. Konec decembra je bilo registriranih 75.292 brezposelnih oz. 4,1 % manj kot leto prej.

Rast plač je bila predvsem zaradi zvišanja v sektorju država lani višja kot v letu 2018. V povprečju enajstih mesecev je bila medletna rast višja (4,3 %) kot v enakem obdobju leto prej (3,4 %). Višja rast je bila zaradi dogovorjenih dvigov plač in napredovanj predvsem posledica višje rasti v sektorju država, v manjšem obsegu pa tudi dviga minimalne plače. Ob relativno nizki brezposelnosti in dobrih poslovnih rezultatih podjetij se je v zasebnem sektorju nadaljevala podobna rast plač kot v letu prej. Plače so se najbolj povečale v drugih raznovrstnih dejavnostih ter gostinstvu in trgovini.

Cene življenjskih potrebščin so se januarja zaradi sezonskih dejavnikov znižale, medletno pa se je njihova rast okrepila na 2,1 %. K skupni medletni rasti so največ prispevale višje cene blaga, kar je v veliki meri posledica dražje hrane in energentov. Cene hrane naraščajo zaradi rasti cen mesa, kar je posledica izbruha afriške prašičje kuge. Ob slabši lanske letini se krepi tudi rast cen sadja. Cene poltrajnega blaga še naprej umirjeno naraščajo, cene trajnega blaga pa ostajajo medletno nižje. Rast cen storitev se ob nižjih cenah počitniških paketov nadalje postopoma umirja.

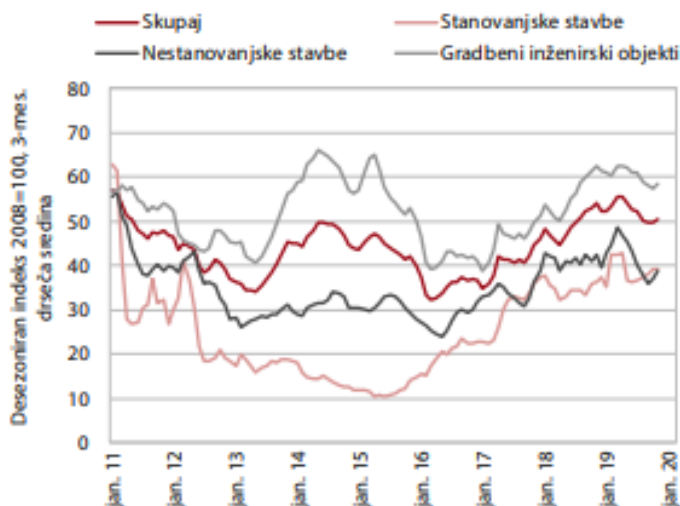
(Vir: UMAR, *Ekonomsko ogledalo* št. 2, letnik XXVI, 2020)

4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje

V Sloveniji se je ob koncu lanskega leta aktivnost okrepila v gradbeništvu, v ostalih dejavnostih so bila gibanja bolj umirjena. Aktivnost v gradbeništvu se je po večmesečnem zniževanju znova okrepila v vseh segmentih, najbolj v gradnji nestanovanjskih stavb. Okrepila se je tudi vrednost kazalnika zalog pogodb, ki naj bi nakazovale prihodnjo gradbeno aktivnost. Aktivnost v proizvodnji predelovalnih dejavnosti stagnira že od prvega četrtertja lani. To je delno povezano z upočasnjevanjem izvoza v povezavi s šibkim povpraševanjem najpomembnejših trgovinskih partneric, predvsem Nemčije. V evrskem območju, kamor Slovenija izvozi več kot polovico blaga, je bila namreč medletna gospodarska rast v zadnjem četrtertju lanskega leta najnižja v zadnjih šestih letih, le 1,0-odstotna. Proti koncu leta je zastala tudi rast prihodka tržnih storitev, predvsem v segmentu prometa, strokovno-tehničnih in drugih poslovnih dejavnosti.

(Vir: UMAR, *Ekonomsko ogledalo* št. 2, letnik XXVI, 2020)

Slika 1: Okrepljena aktivnost v vseh segmentih gradbeništva

(Vir: SURS, preračuni UMAR)

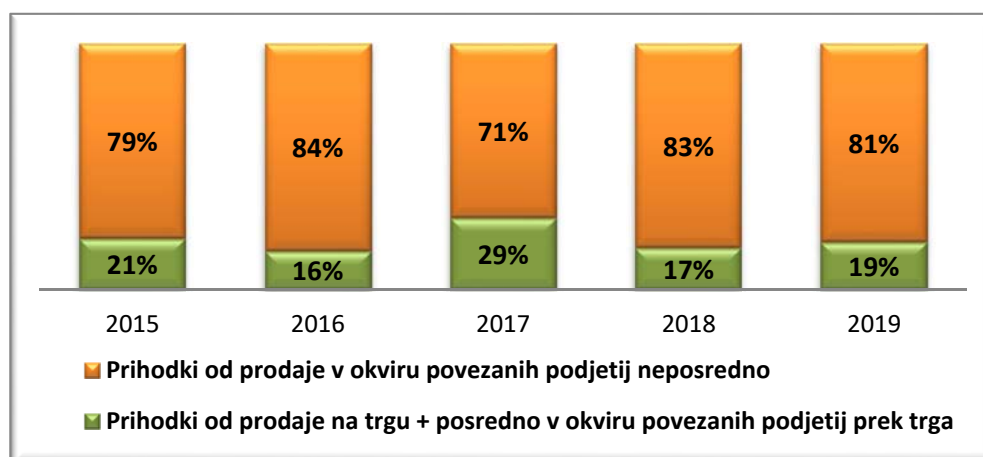
4.3. GVO danes

GVO je danes vodilni ponudnik celovitih storitev projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na območju Republike Slovenije, tako po tržnem deležu, kot tudi po obsegu proizvodnje na teh področjih dela.

Pomemben delež prihodkov GVO še vedno realizira znotraj Skupine Telekom Slovenije, pri čemer je delež finančne realizacije del, izvedenih neposredno na trgu ali posredno prek trga, odvisen predvsem od obsega investicij matične družbe in razpoložljivih projektov na trgu. Največji delež prihodkov, ustvarjenih neposredno na trgu ali posredno v okviru povezanih podjetij prek trga, je GVO dosegel v letu 2012, ko je predvsem zaradi gradnje odprtih širokopasovnih omrežij znašal 48%.

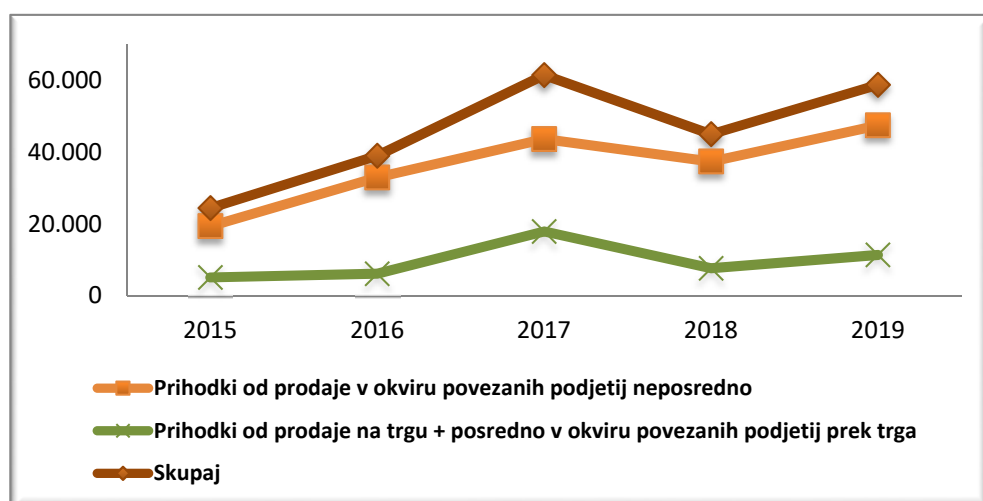
V letu 2019 se je relativni obseg prihodkov, realiziranih neposredno v okviru povezanih podjetij, znižal predvsem zaradi večjega obsega realiziranih prihodkov neposredno na trgu.

Slika 2: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij in na trgu v obdobju 2015 – 2019

Slika v nadaljevanju grafično prikazuje glavne trende gibanja čistih prihodkov od prodaje po ključnih skupinah prihodkov. Zaradi poenostavitve prikaza smo smiselno združili prihodke, realizirane neposredno na trgu, ter prihodke, realizirane v okviru povezanih podjetij prek trga. Vse prikazane skupine prihodkov so v letu 2019 zabeležile rast, kot bomo podrobneje pojasnili v nadaljevanju.

Slika 3: Gibanje prihodkov po segmentih v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

4.4. Ekonomska analiza poslovanja

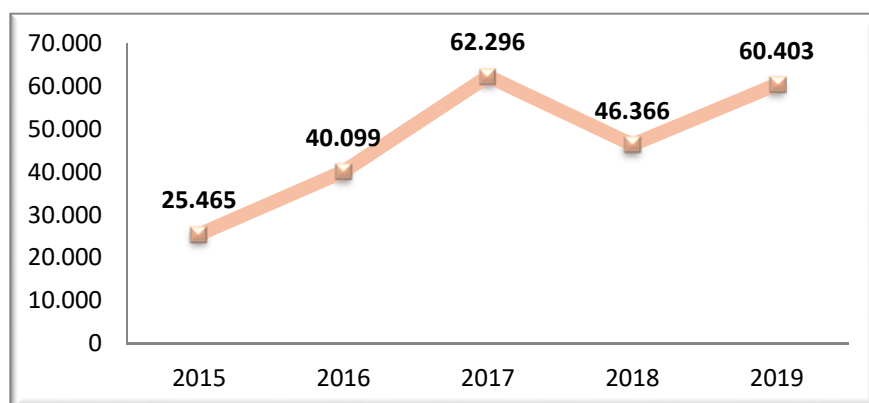
4.4.1. Prihodki

Prihodki družbe so v letu 2019 znašali 60.403 tisoč EUR, od tega je 58.750 tisoč EUR (97,3%) čistih prihodkov od prodaje, 1.643 tisoč EUR (2,7%) je drugih prihodkov iz poslovanja in 10 tisoč EUR (manj kot 0,1%) finančnih prihodkov. Glavnino prihodkov GVO ustvarja z izvajanjem poslovne dejavnosti, le 3% prihodkov pa iz naslova neposlovnih aktivnosti. V primerjavi z letom 2018 so se čisti prihodki od prodaje povečali za 31%. Drugi prihodki iz poslovanja so v primerjavi z letom prej višji za 18%, finančni prihodki pa za 11%.

Tabela 1: Struktura prihodkov primerjalno 2019 in 2018

Prihodki v 000 EUR	2019		2018		Indeks 2019/2018
Čisti prihodki od prodaje	58.750	97,3%	44.963	97,0%	131
Drugi prihodki od poslovanja	1.643	2,7%	1.394	3,0%	118
Finančni prihodki	10	0,0%	9	0,0%	111
Skupaj prihodki	60.403		46.366		130

Slika 4: Gibanje prihodkov v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

Čisti prihodki od prodaje

Čiste prihodke od prodaje GVO realizira neposredno v okviru povezanih podjetij (predvsem letne investicijske in vzdrževalne pogodbe), v okviru povezanih podjetij prek trga (kjer so posli pridobljeni na trgu, a so prihodki realizirani do povezanih podjetij) ter neposredno na trgu (za naročnike izven Skupine Telekom Slovenije).

V strukturi čistih prihodkov od prodaje predstavljajo prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij 81%, prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga 5% in prihodki od prodaje na trgu 14%. V primerjavi z letom prej so se največ (za 81%) povečali prihodki, ustvarjeni neposredno na trgu. Prihodki, ustvarjeni neposredno do povezanih podjetij, so bili višji za 14%, medtem ko so prihodki, ustvarjeni v okviru povezanih podjetij prek trga ostali na istem nivoju.

Tabela 2: Struktura čistih prihodkov od prodaje primerjalno 2019 in 2018

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	47.426	81%	37.353	83%	127
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	3.014	5%	3.022	7%	100
Prihodki od prodaje na trgu	8.310	14%	4.588	10%	181
Skupaj	58.750		44.963		131

Tabela 3: Gibanje čistih prihodkov od prodaje v obdobju 2015 – 2019

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	19.349	32.901	43.610	37.353	47.426
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	2.591	2.927	14.607	3.022	3.014
Prihodki od prodaje na trgu	2.442	3.145	3.247	4.588	8.310
Skupaj	24.382	38.973	61.464	44.963	58.750

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij

V strukturi prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij največji delež predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj v deležu 86%, sledijo prihodki od vzdrževanja in odprave napak v deležu 12%. Vsi ostali prihodki, doseženi neposredno v okviru povezanih podjetij (geodetske storitve, izdelava izvršilno-tehnične dokumentacije za zgrajena omrežja, projektiranje in ostale storitve), predstavljajo skupaj vsega 2% prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij.

V letu 2019 so se prihodki iz naslova investicijskih gradenj za Telekom Slovenije povečali za 34%, prihodki od vzdrževanja in odprave napak pa iz naslova optimizacij procesov in učinkovitejšega razporejanja resursov ter zamenjave bakrenih z optičnimi omrežji znižali za dodatnih 13%. Vsi ostali prihodki v okviru povezanih podjetij skupaj, ki sicer predstavljajo le majhen strukturni delež, so se v letu 2019 povečali za 271%, kar je predvsem posledica večjega obsega projektiranja novih omrežij.

Tabela 4: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij primerjalno 2019 in 2018

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Prihodki od investicijskih gradenj	40.958	86%	30.640	82%	134
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	5.641	12%	6.490	17%	87
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	827	2%	223	1%	371
Skupaj	47.426		37.353		127

Slika 5: Gibanje prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno v obdobju 2015 – 2019

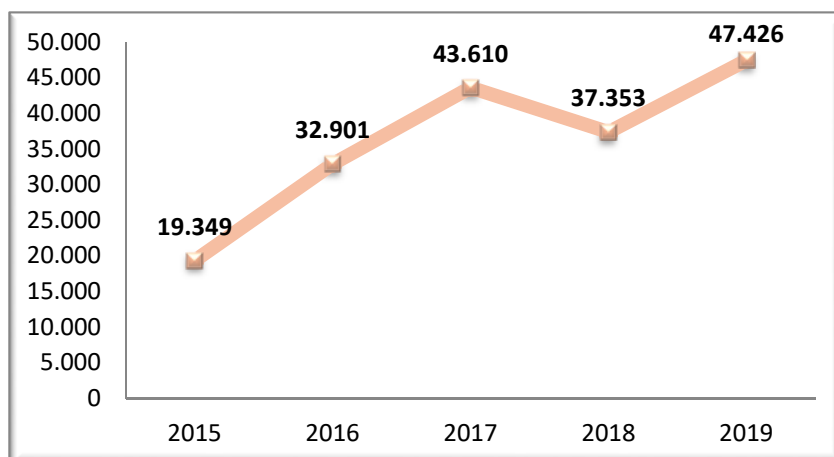

Tabela 5: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij v obdobju 2015 - 2019

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Prihodki od investicijskih gradenj	8.909	23.879	35.467	30.640	40.958
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	9.726	8.625	7.705	6.490	5.641
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	714	397	438	223	827
Skupaj	19.349	32.901	43.610	37.353	47.426

Kot izhaja iz zgornje tabele, je obseg prihodkov iz naslova investicijskih gradenj za matično družbo zaradi visokega obsega investicij v razvoj optičnih omrežij po Sloveniji še vedno na nadpovprečno visokem nivoju in je v letu 2019 celo dosegel največji obseg v zgodovini GVO, medtem ko obseg prihodkov iz naslova vzdrževanja in odprave napak še naprej beleži negativen trend, ki je posledica tako stalnih optimizacij procesov, kot tudi zniževanja stroškov vzdrževanja omrežij Telekoma Slovenije zaradi zamenjave bakrenih z optičnimi omrežji.

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga

V strukturi čistih prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga največji strukturni delež v višini 55% predstavljajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij, z deležem 26% sledijo prihodki iz naslova investicij TK do Telekoma Slovenije, medtem ko ostali prihodki skupaj predstavljajo 19% delež.

Prihodki od investicij v okviru povezanih podjetij prek trga so se v letu 2019 znižali za 36%, v primerjavi z letom prej. Nadaljnjo rast pa beležimo na segmentu prihodkov od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij do Telekoma Slovenije, ki so se glede na leto prej povečali za 6%. Ostali prihodki v okviru povezanih družb (kamor sodijo predvsem storitve na elektroenergetskih omrežjih in električnih instalacijah ter storitve za druge povezane družbe) so se povečali za 134%, kar je posledica predvsem večjega obsega prihodkov do odvisnih družb, za katere izvajamo vzdrževanje širokopasovnih omrežij v upravljanju in različna investicijska dela.

Tabela 6: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga primerjalno 2019 in 2018

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Prihodki od investicij TK v okviru povezanih podjetij prek trga	776	26%	1.208	40%	64
Prihodki od uporabnine za OŠO v okviru povezanih podjetij	1.659	55%	1.567	52%	106
Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga	579	19%	247	8%	234
Skupaj	3.014		3.022		100

Kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju, imajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij stalen pozitiven trend rasti, medtem ko je obseg prihodkov od investicij in vzdrževanja v okviru povezanih družb prek trga odvisen predvsem od razpoložljivosti posameznih poslov, na katerih konkurira tudi GVO. Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga v zadnjih letih beležijo stalno rast zaradi povečevanja obsega prihodkov do odvisnih družb (Infratel in Optic-tel), za katere izvajamo vzdrževanje širokopasovnih omrežij in druge sorodne storitve.

Tabela 7: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga v obdobju 2015 - 2019

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Prihodki od investicij in vzdrževanja TK	1.198	1.498	12.966	1.208	776
Prihodki od uporabnine za OŠO	1.091	1.266	1.455	1.567	1.659
Ostali prihodki	302	163	186	247	579
Skupaj	2.591	2.927	14.607	3.022	3.014

Prihodki od prodaje na trgu

V strukturi prihodkov od prodaje na trgu (izven Skupine Telekom Slovenije) največji strukturni delež v višini 80% predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj TK, sledijo prihodki od uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu z deležem 8%. Preostali prihodki na trgu (kamor spadajo med storitve projektiranja, geodetske in druge storitve) so v letu 2019 skupaj zabeležili strukturni delež 12%.

V primerjavi z letom 2018 smo rast zabeležili na vseh segmentih prihodkov, razen pri prihodkih iz naslova gradnje OŠO omrežij v obliki javno-zasebnega partnerstva, ki jih v letu 2019 nismo gradili. Največjo rast smo zabeležili na segmentu prihodkov iz naslova investicijskih gradenj na področju telekomunikacijske in druge javne infrastrukture, ki so v primerjavi z letom prej višji za 116%. Prihodki iz naslova uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu so bili višji za 3%, ostali prihodki pa za 30%.

Tabela 8: Struktura prihodkov od prodaje na trgu primerjalno 2019 in 2018

Prihodki od prodaje na trgu (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Prihodki od investicijskih gradenj TK	6.625	80%	3.064	67%	216
Prihodki gradnje OŠO v obliki JZP	0	0%	84	2%	0
Prihodki od uporabnine za OŠO	695	8%	676	15%	103
Ostali prihodki*	990	12%	764	17%	130
Skupaj	8.310		4.588		181

Prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij

S povečevanjem obsega odprtih širokopasovnih omrežij v upravljanju GVO ter povečevanjem števila novih priključkov na teh omrežjih in števila aktivnih priključkov na njih še naprej dosegamo stabilno rast prihodkov iz tega naslova. Prihodki na tem segmentu so se v primerjavi z letom prej povečali do povezanih podjetij (do Telekoma Slovenije) povečali za 6%, do ostalih operaterjev za 3%.

Tabela 9: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij primerjalno 2019 in 2018

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Prihodki znotraj povezanih podjetij	1.659	70%	1.567	70%	106
Prihodki na trgu	695	30%	676	30%	103
Skupaj	2.354		2.243		105

GVO je v letu 2019 upravljal odprta širokopasovna omrežja:

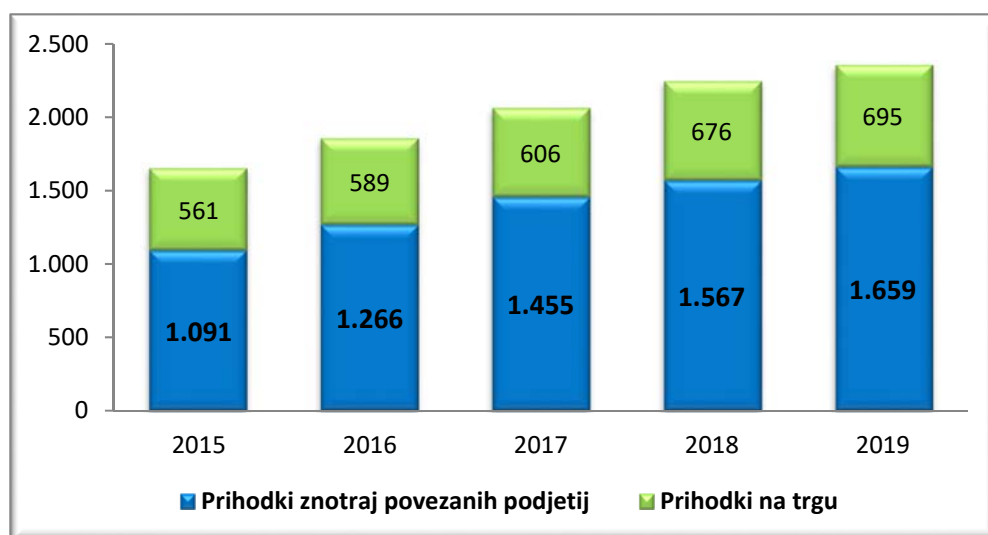
- v Mislinjski in Dravski dolini (občine Slovenj Gradec, Mislinja, Vuzenica, Dravograd, Radlje ob Dravi, Muta in Ribnica na Pohorju),
- v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi,
- v občinah Mokronog-Trebelno, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Šentrupert in Žužemberk,
- v občini Sevnica,
- v občini Slovenske Konjice in
- v občini Pivka.

Na vseh omrežjih beležimo vsakoletno rast števila aktivnih priključkov, hkrati pa se na obstoječih omrežjih pojavljajo novi priključki, ki so predvsem posledica novogradenj in naknadnega priključevanja obstoječih objektov na omrežje, kjer se lastniki za priključitev sprva niso odločili.

Tabela 10: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij v obdobju 2015 – 2019

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Prihodki znotraj povezanih podjetij	1.091	1.266	1.455	1.567	1.659
Prihodki na trgu	561	589	606	676	695
Skupaj	1.652	1.856	2.061	2.243	2.354

Slika 6: Gibanje prihodkov od upravljanja in vzdrževanja OŠO v obdobju 2015 – 2019 po vrsti kupcev

Stalno rast beležimo tako pri prihodkih znotraj povezanih podjetij, kot tudi pri prihodkih na trgu.

4.4.2. Odhodki

Odhodki so v letu 2019 znašali skupaj 43.950 tisoč EUR, od tega je 99,8% poslovnih odhodkov in 0,2% finančnih odhodkov. Poslovni odhodki so se v letu 2019, glede na leto prej, povečali za 29%, kar je posledica večjega obsega poslovanja, finančni odhodki pa so se povečali za 11%.

Tabela 11: Struktura odhodkov primerjalno 2019 in 2018

Odhodki (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Poslovni odhodki	56.481	99,8%	43.867	99,7%	129
Finančni odhodki	137	0,2%	123	0,3%	111
Skupaj	56.618		43.990		129

Poslovni odhodki

V strukturi poslovnih odhodkov v letu 2019 največji strukturni delež predstavljajo stroški podizvajalcev (predvsem za izvajanje gradbenih del), ki znašajo 46% vseh poslovnih odhodkov, in stroškov dela v višini 25%. Sledijo stroški materiala v višini 15%, stroški storitev v višini 5%, amortizacija v višini 5% ter stroški energije (predvsem goriva za vozni park in delovne stroje) v višini 1% poslovnih odhodkov. Drugi odhodki (oblikovanje rezervacij za odpravo napak, prevrednotovanje terjatev in preostala prevrednotovanja, usredstvena lastna režija in drugi stroški) predstavljajo 3% vseh poslovnih odhodkov.

V primerjavi z letom prej so se zaradi povečanega obsega poslovanja povečale vse skupine odhodkov, razen stroški storitev, ki so bili nižji za 4%. Stroški podizvajalcev so bili zaradi večjega obsega gradbenih del za dela na trgu in za povezane družbe višji za 62%, stroški materiala za 17%, stroški energije pa za 1%. Stroški dela so bili višji za 6%, amortizacija za 7%, drugi odhodki iz poslovanja pa so bili višji za 59%, kar je posledica predvsem večjega oblikovanja rezervacij za odpravo napak v garancijski dobi zaradi večje vrednosti zaključenih projektov.

Tabela 12: Struktura poslovnih odhodkov primerjalno 2019 in 2018

Poslovni odhodki (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Stroški Materiala	8.348	15%	7.161	16%	117
Stroški energije	579	1%	573	1%	101
Stroški storitev	2.816	5%	2.945	7%	96
Stroški podizvajalcev	26.072	46%	16.091	37%	162
Stroški dela	14.189	25%	13.394	31%	106
Amortizacija	2.892	5%	2.707	6%	107
Drugi odhodki	1.585	3%	996	2%	159
Skupaj	56.481		43.867		129

4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA)

Približek prostega denarnega toka iz poslovanja (EBITDA) za leto 2019 znaša 6.804 tisoč EUR in je za 31% višji od leta prej. V obdobju 2015 – 2019 znaša povprečen dosežen EBITDA 5.178 tisoč EUR.

Tabela 13: EBITDA primerjalno 2019 in 2018

	2019	2018*	Indeks 2019/2018
EBITDA (v 000 EUR)	6.804	5.197	131

Slika 7: Dosežen EBITDA v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

*Vrednost EBITDA za leto 2018 je preračunana glede na nove računovodske standarde MRSP, ki smo jih začeli uporabljati s 1.1.2019

4.4.4. Naložbe

V letu 2019 smo nadaljevali z rednim posodabljanjem voznega parka in drugih osnovnih sredstev, z namenom ohranjanja visokega nivoja storitev, ki jih zagotavljamo na področjih svojega delovanja. Za redne naložbe smo namenili 1.445 tisoč EUR, kar je za 38% več kot leto prej, medtem ko smo v obdobju zadnjih petih let zanje v povprečju namenili 1.379 tisoč EUR. V razvoj širokopasovnih omrežij v letu 2019 nismo investirali. Leta 2019 smo z začetkom veljavnosti novega Mednarodnega računovodskega standarda MSRP16 (Najemi) začeli spremljati tudi naložbe v sredstva v najemu, ki so v letu 2019 znašale 208 tisoč EUR.

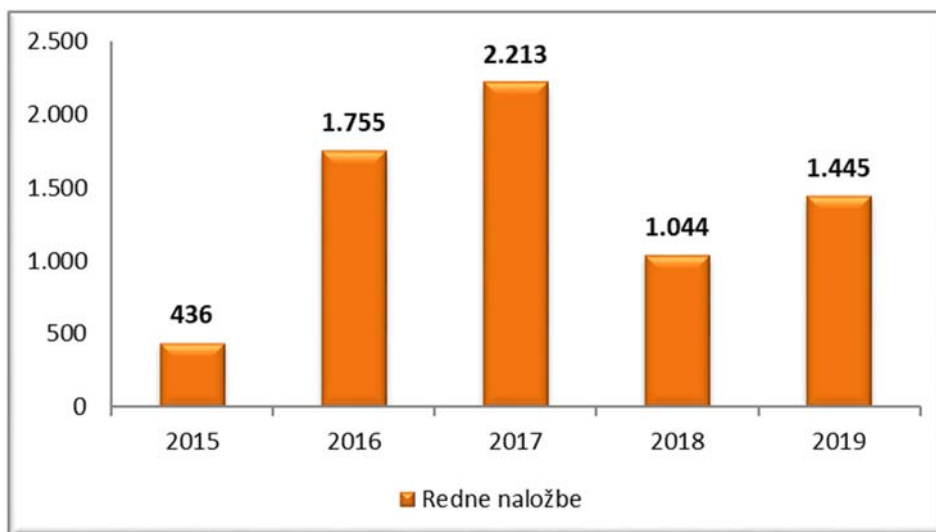
Tabela 14: Naložbe (CAPEX) primerjalno 2019 in 2018, povprečje 2015-2019

CAPEX (v 000 EUR)	2019	2018*	Indeks 2019/2018	Povprečno 2015-2019
Redne naložbe	1.445	1.044	138	1.379
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	0	460	0	
Sredstva v najemu	208	-	-	
Skupaj	1.653	1.504	110	

Tabela 15: Naložbe/CAPEX v obdobju 2015 – 2019

CAPEX (v 000 EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Redne naložbe	436	1.755	2.213	1.044	1.445
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	73	89	62	460	0
Sredstva v najemu	-	-	-	-	208
Skupaj	509	1.844	2.275	1.504	1.653

Slika 8: Redne naložbe iz poslovanja v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

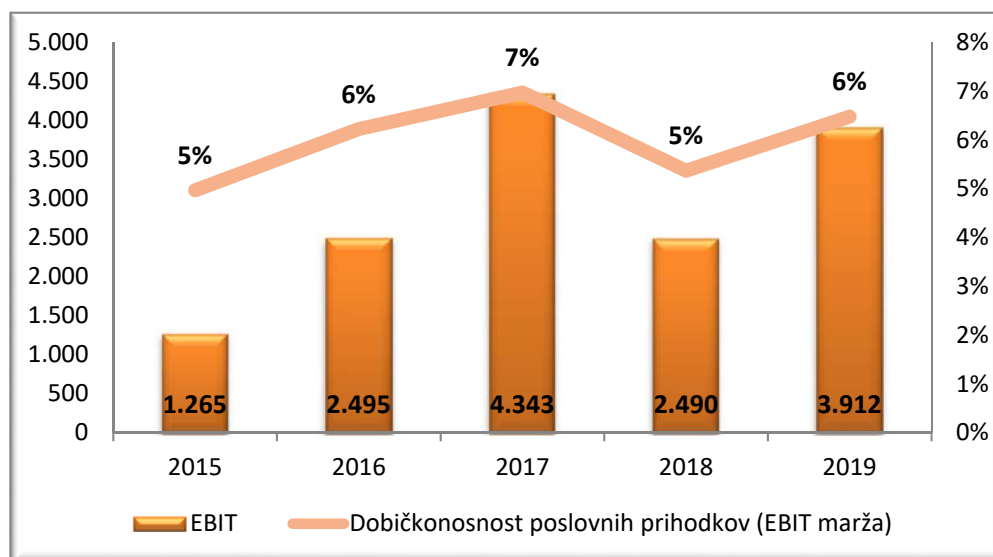
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov

Dobiček iz poslovanja pred finančnim izidom in davki (EBIT) za leto 2019 znaša 3.912 tisoč EUR in je za 57% višji od dobička iz poslovanja v preteklem letu 2018.

Tabela 16: EBIT, EBIT marža primerjalno 2019 in 2018

EBIT in EBIT marža	2019	2018	Indeks 2019/2018
EBIT (v 000 EUR)	3.912	2.490	157
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov (EBIT marža)	6%	5%	121

Slika 9: Gibanje in dobičkonosnost EBIT v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

4.4.6. Sredstva

Sredstva

Obseg sredstev družbe GVO je konec leta 2019 znašal 50.632 tisoč EUR in je za 9% višji kot leto prej. Dolgoročna sredstva so se v primerjavi z letom prej povečala za 9% in so bila ob koncu leta 2019 vredna 30.494 tisoč EUR. Kratkoročna sredstva, katerih vrednost se je v primerjavi z letom prej povečala za 10%, pa so bila vredna 20.138 tisoč EUR. Dolgoročna sredstva tako predstavljajo 60% bilančne vsote, kratkoročna sredstva pa 40% bilančne vsote, enako leto prej.

Tabela 17: Struktura sredstev primerjalno 2019 in 2018

Sredstva (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Kratkoročna sredstva	20.138	40%	18.342	40%	110
Dolgoročna sredstva	30.494	60%	27.934	60%	109
Skupaj	50.632		46.276		109

Slika 10: Gibanje sredstev v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

Dolgoročna sredstva

Med dolgoročnimi sredstvi predstavljajo največji del neopredmetena osnovna sredstva (49%), sledijo finančne naložbe v odvisna podjetja (26%), opredmetena osnovna sredstva (13%) ter sredstva v najemu (8%). Ostala dolgoročna sredstva predstavljajo 4% strukturni delež vseh dolgoročnih sredstev.

V neopredmetenih osnovnih sredstvih daleč največji strukturni delež predstavljajo pravice iz naslova upravljanja širokopasovnih omrežij, ki jih je GVO v obliki javno-zasebnega partnerstva v največji meri zgradil v letih 2009 – 2012, jih pa vse odtlej dograjuje in investira v prevzeme dodatnih omrežij.

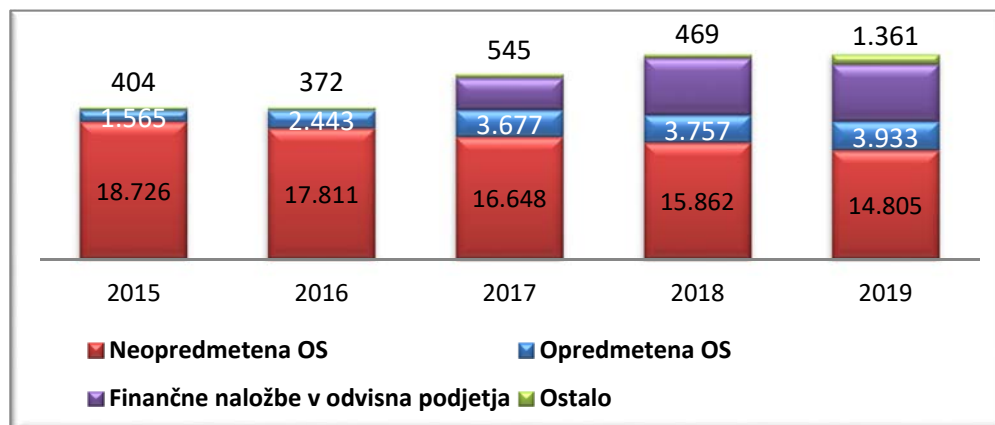
Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je v primerjavi z letom prej povečala za 5%, neopredmetena sredstva pa so se zaradi amortizacije odprtih širokopasovnih omrežij znižala za 7%. Finančne naložbe v odvisna podjetja ostale nespremenjene, ostala dolgoročna sredstva pa so višja za 190%, predvsem zaradi povečanja finančnih naložb. Sredstva v najemu po MSRP 16 (Najemi) so na dan 31.12.2019 znašala 2.549 tisoč EUR.

Skupna vrednost dolgoročnih sredstev je na dan 31.12.2019 znašala 30.494 tisoč EUR, kar je za 9% več kot leto prej.

Tabela 18: Struktura dolgoročnih sredstev primerjalno 2019 in 2018

Dolgoročna sredstva (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Opredmetena OS	3.933	13%	3.757	13%	105
Neopredmetena OS	14.805	49%	15.862	57%	93
Sredstva v najemu	2.549	8%	0	0%	-
Finančne naložbe v odvisna podjetja	7.846	26%	7.846	28%	100
Ostalo	1.361	4%	469	2%	290
Skupaj	30.494		27.934		109

Slika 11: Gibanje dolgoročnih sredstev v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

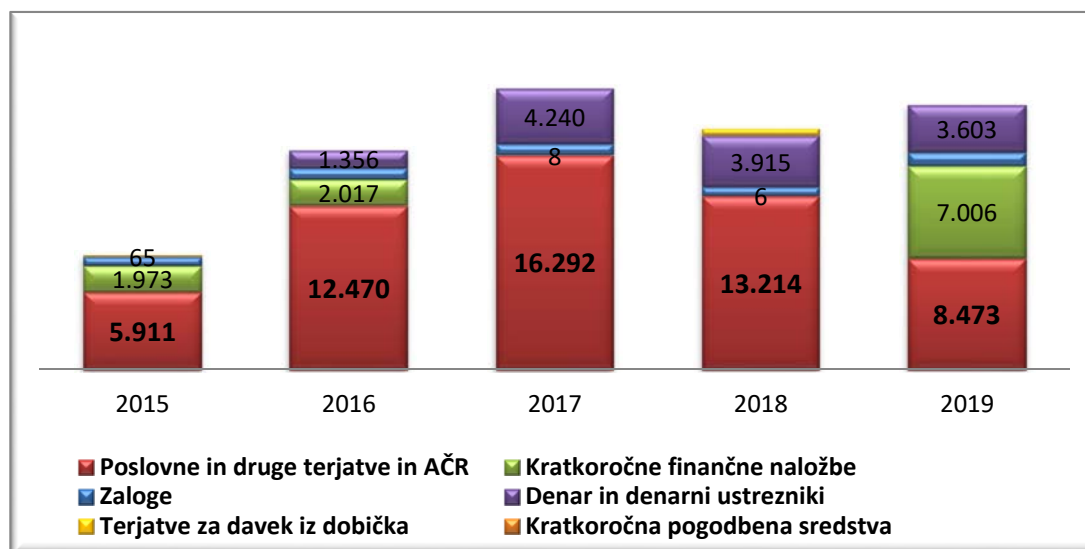
Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva so bila na dan 31.12.2019 vredna 20.138 tisoč EUR in so za 10% višja kot v preteklem letu. Največji strukturni delež predstavljajo poslovne in druge terjatve ter AČR (42%), sledijo kratkoročne finančne naložbe (35%). Denar in denarni ustrezniki predstavljajo strukturni delež 18%, zaloge pa 5%. Ostala kratkoročna sredstva predstavljajo manj kot 1% v strukturi kratkoročnih sredstev.

Tabela 19: Struktura kratkoročnih sredstev primerjalno 2019 in 2018

Kratkoročna sredstva (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Zaloge	1.035	5%	669	4%	155
Poslovne in druge terjatve in AČR	8.473	42%	13.214	72%	64
Kratkoročne finančne naložbe	7.006	35%	6	0%	116767
Denar in denarni ustrezniki	3.603	18%	3.915	21%	92
Kratkoročna pogodbeni sredstva	21	0%	0	0%	-
Terjatve za davek iz dobička	0	0%	538	3%	0
Skupaj	20.138		18.342		110

Slika 12: Gibanje kratkoročnih sredstev v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

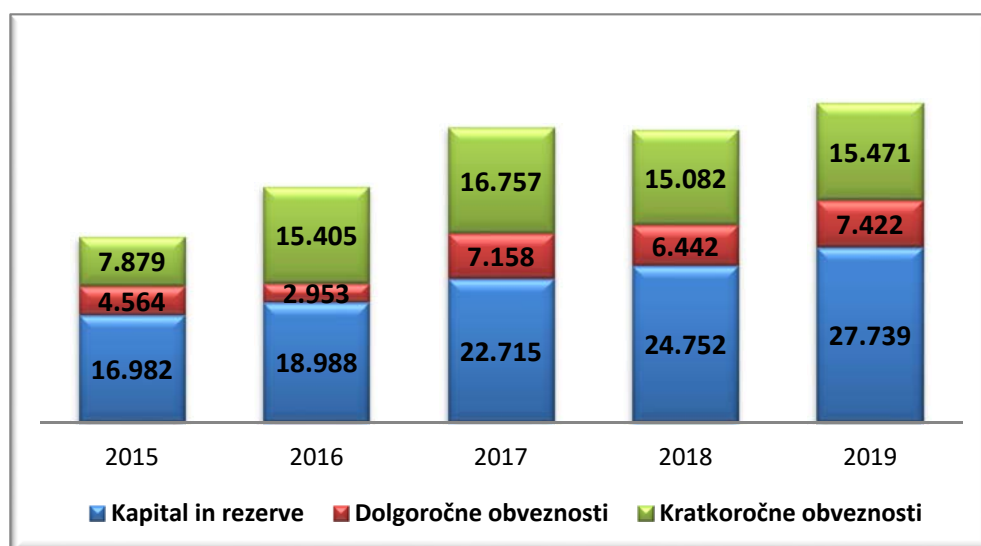
4.4.7. Kapital in obveznosti

Kapital in obveznosti družbe GVO so bili na zadnji dan leta 2019 vredni 50.632 tisoč EUR, kar je za 9% več kot leto prej. Kapital družbe z rezervami se je v letu 2019 povečal za 12%, dolgoročne obveznosti za 15%, kratkoročne obveznosti pa za 3%.

Tabela 20: Struktura kapitala in obveznosti do virov primerjalno 2019 in 2018

Kapital in obveznosti (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Kapital in rezerve	27.739	55%	24.752	53%	112
Dolgoročne obveznosti	7.422	15%	6.442	14%	115
Kratkoročne obveznosti	15.471	31%	15.082	33%	103
Skupaj	50.632		46.276		109

Slika 13: Gibanje kapitala in obveznosti v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

Kapital in rezerve

Kapital družbe GVO je bil skupaj z rezervami ob koncu leta 2019 vreden 27.739 tisoč EUR in v strukturi virov sredstev predstavlja 55% delež.

Znotraj kapitala družbe največji strukturni delež (78%) predstavlja zadržani čisti poslovni izid, ki se je v primerjavi z letom prej povečal za 17%. Sledita osnovni kapital in rezerve, katerih višina se ni spreminjala, ter presežek iz prevrednotenja iz naslova aktuarskih primanjkljajev in presežkov, ki znižuje vrednost kapitala.

Tabela 21: Kapital in rezerve primerjalno 2019 in 2018

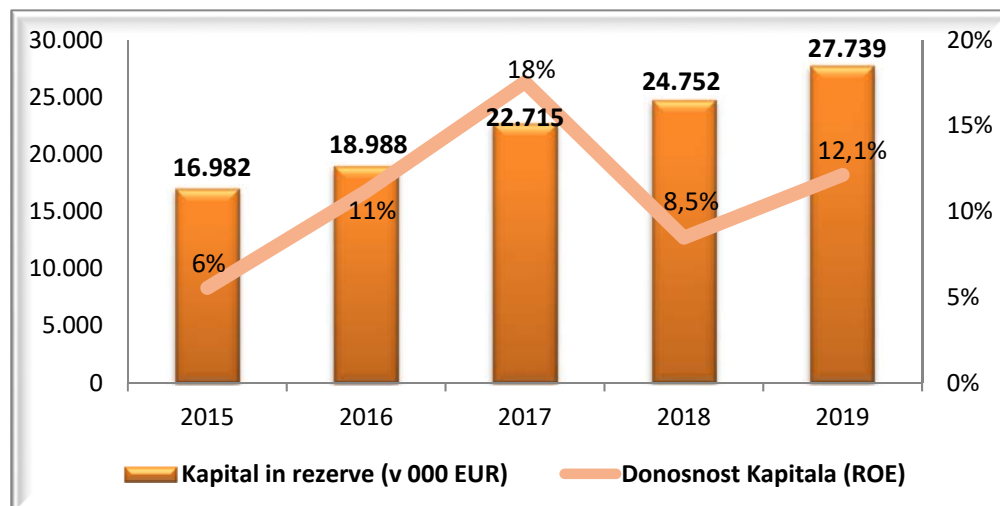
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Osnovni kapital	5.758	21%	5.758	23%	100
Zadržani čisti poslovni izid	21.735	78%	18.551	75%	117
Rezerve	576	2%	576	2%	100
Presežek iz prevred.aktuarskih prim	-330	-1%	-133	-1%	248
Skupaj	27.739		24.752		112

Donosnost kapitala (ROE) je v letu 2019 znašala 12% in je v primerjavi z izjemnim letom 2018 višja za 4 odstotne točke.

Tabela 22: Kapital in ROE primerjalno 2019 in 2018

Kapital in ROE	2019	2018	Indeks 2019/2018
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	27.739	24.752	112
Donosnost kapitala (ROE)	12%	8%	143

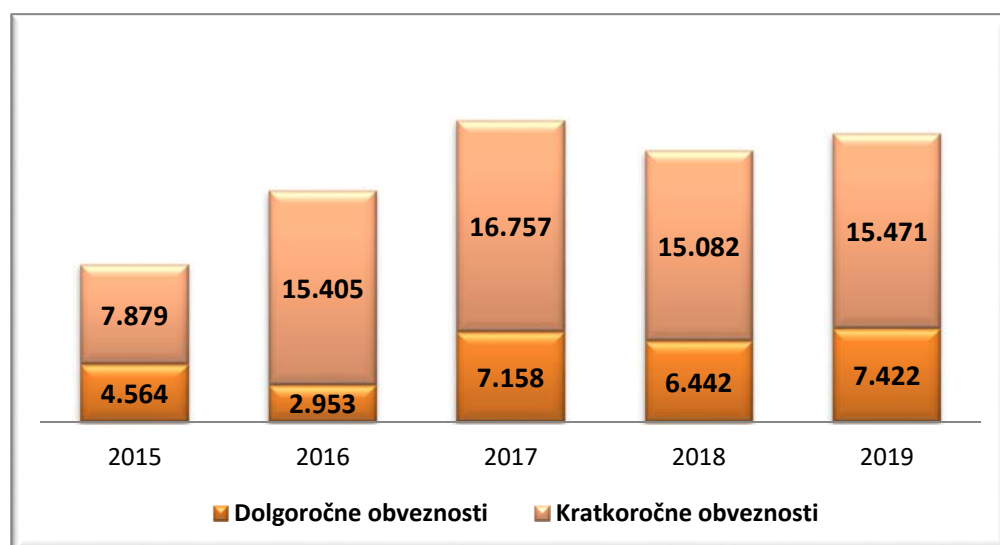
Slika 14: Gibanje kapitala in kazalnika ROE v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

Dolgoročne in kratkoročne obveznosti

Obseg obveznosti, tako kratkoročnih kot tudi dolgoročnih, se je na zadnji dan leta 2019 v primerjavi z letom prej povečal, kar je posledica večjega obsega poslovanja.

Slika 15: Gibanje dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

Dolgoročne obveznosti v višini 7.442 tisoč EUR na dan 31.12.2019 so sestavljene iz oblikovanih rezervacij za odpravo napak oz. tožbe (strukturni delež 63%), obveznosti za sredstva v najemu (strukturni delež 27%) ter drugih dolgoročnih obveznosti. V primerjavi z letom prej se je vrednost oblikovanih rezervacij povečala za 9%, prav tako so se za 9% povečale druge dolgoročne obveznosti, vrednost obveznosti za sredstva v najemu pa je znašala 2.036 tisoč EUR. Dolgoročnih posojil GVO na zadnji dan v letu 2019 ni imel, saj je v letu 2019 predčasno poravnal posojilo matične družbe.

Tabela 23: Dolgoročne obveznosti primerjalno 2019 in 2018

Dolgoročne obveznosti (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Dolgoročna posojila in krediti	0	0%	1.500	23%	0
Obveznosti za sredstva v najemu	2.036	27%	0	0%	-
Rezervacije	4.666	63%	4.282	66%	109
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	720	10%	660	10%	109
Skupaj	7.422		6.442		115

Kratkoročne obveznosti so ob koncu leta 2019 znašale 15.471 tisoč EUR, kar je za 3% več kot leto prej. Od tega predstavljajo poslovne in druge obveznosti strukturni delež 84%, vnaprej vračunani stroški in prihodki 7%, kratkoročne finančne obveznosti iz naslova najemov (MSRP 16) 4%, po 2% pa predstavljata obveznost za davek od dobička in kratkoročne pogodbene obveznosti. Kratkoročno odloženi prihodki predstavljajo manj kot odstotek celotnih kratkoročnih obveznosti.

Tabela 24: Kratkoročne obveznosti primerjalno 2019 in 2018

Kratkoročne obveznosti (v 000 EUR)	2019		2018		Indeks 2019/2018
Kratkoročne finančne obveznosti	669	4%	2	0%	33450
Poslovne in druge obveznosti	13.051	84%	13.552	90%	96
Obveznost za davek od dobička	320	2%	0	0%	-
Kratkoročne pogodbene obveznosti	302	2%	0	0%	-
Kratkoročno odloženi prihodki	2	0%	0	0%	-
Vnaprej vračunani stroški in prihodki	1.127	7%	1.528	10%	74
Skupaj	15.471		15.082		103

4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja

Ključni kazalniki poslovanja so glede na vsebino razdeljeni v posamezne vsebinsko zaključene skupine. Iz množice kazalnikov, ki so na razpolago in se danes uporabljajo, smo izbrali tiste, ki so po našem mnenju glede na dejavnost in specifiko poslovanja GVO najpomembnejši. Pri vsakem kazalniku, kjer je smiselno, je podan tudi način izračuna.

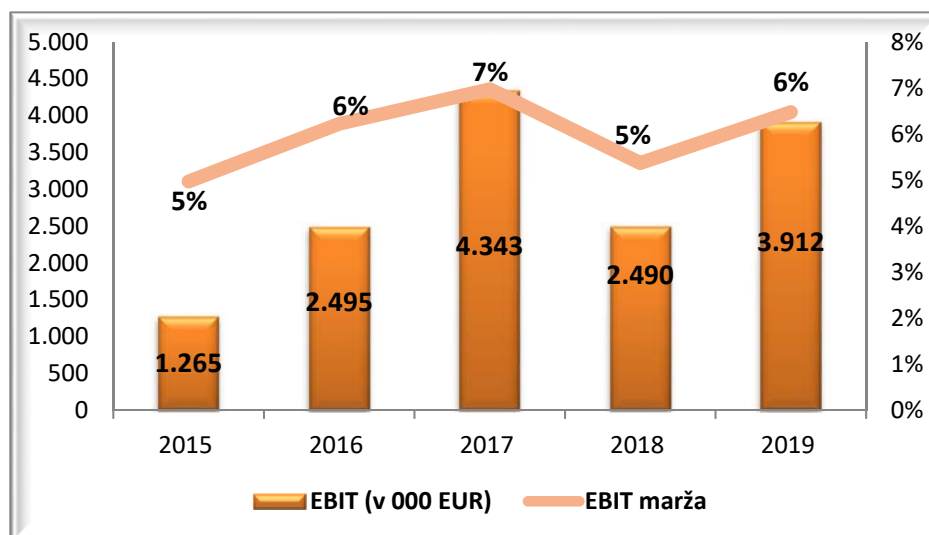
V okviru kazalnikov finančnega stanja kazalniki kratkoročne likvidnosti niso podani, saj se na osnovi vrednosti teh koeficientov na stanje zadnjega dne v letu ne da odločati. Uporabnejši je izračun in spremljanje kratkoročnih koeficientov likvidnosti glede na mesečne vrednosti bilance stanja.

EBIT marža; tudi čisti donos prodaje. Kazalnik izkazuje, koliko EUR dobička iz poslovanja ustvari podjetje na 100 EUR prihodkov. Na vrednost kazalnika vpliva vsaka sprememba prihodkov tako navzgor (novi trgi, novi kupci, nove storitve) kot navzdol (znižanje cen, izguba trga, izguba kupcev).

Kazalnik je izračunan kot poslovni izid poslovnega dela (EBIT) / poslovni prihodki.

V letu 2019 je EBIT marža znašala 6% in je za 1 odstotno točko višja od leta prej.

Slika 16: Gibanje EBIT in EBIT marže v obdobju 2015 – 2019

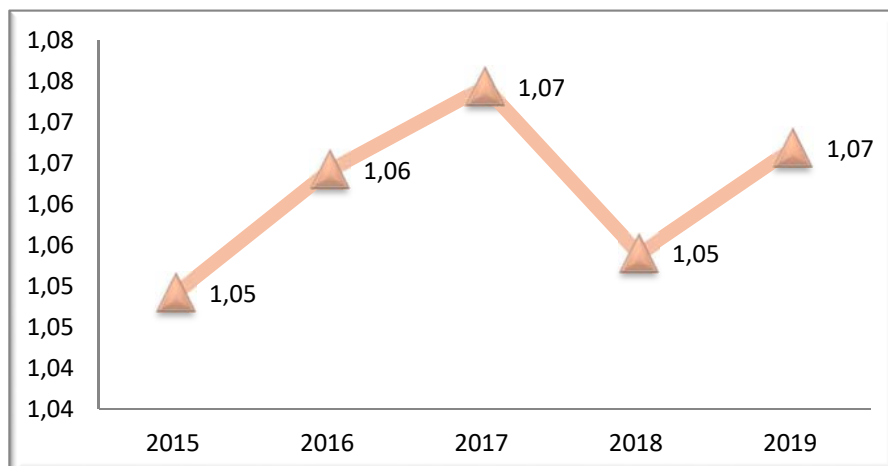

Gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja; kazalnik prikazuje razmerje med prihodki in odhodki. Odraža doseganje cilja, kako z minimalnimi stroški opraviti dejavnost v potrebnem obsegu. Vrednostno kazalnik izkazuje, koliko EUR prihodkov je podjetje ustvarilo na 100 EUR odhodkov. Izračunamo ga kot razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki.

Kazalnik je izračunan kot celotni prihodki / celotni odhodki.

Vrednost kazalnika gospodarnosti v letu 2019 znaša 1,07, kar pomeni, da je GVO na 100 EUR odhodkov ustvaril 107 EUR prihodkov. Kazalnik je v opazovanem obdobju ves čas višji od 1.

Slika 17: Gibanje kazalnika gospodarnosti v obdobju 2015 – 2019

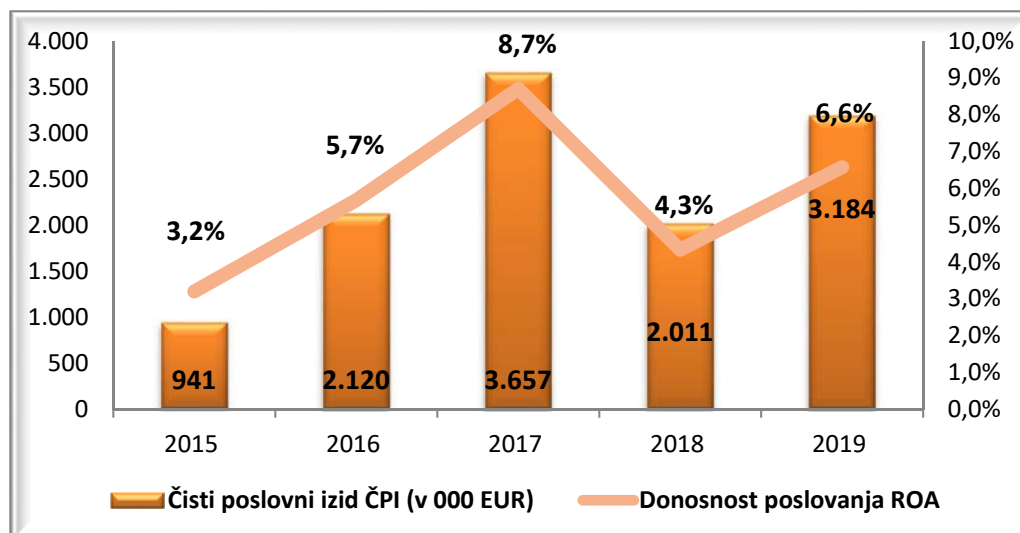

Donosnost poslovanja (ROA); Kazalnik kaže, kako uspešno je bilo poslovanje pri upravljanju sredstev. Kaže, koliko čistega dobička oziroma čiste izgube je gospodarska družba ugotovila na vsakih 100 evrov obstoječih sredstev, ne glede na to, kako so financirana. Gospodarska družba posluje uspešneje, če je vrednost tega kazalnika višja. Čista donosnost sredstev je zmnožek dveh drugih kazalnikov, izraženih v obliki razmerja, čiste dobičkonosnosti prihodkov ter proizvodnosti sredstev. Večja kot je vrednost obeh kazalnikov, večja je vrednost kazalnika čiste donosnosti sredstev.

Kazalnik je izračunan kot čisti dobiček / sredstva.

V letu 2019 je vrednost ROA znašala 6,6% in je bila za 2,3 odstotne točke višja od leta prej. Vrednost ROA pomeni, da je imel GVO v letu 2019 na 100 EUR obstoječih sredstev 6,6 EUR čistega dobička.

Slika 18: Gibanje kazalnika donosnosti poslovanja ROA in ČPI v obdobju 2015 – 2019

Donosnost kapitala (ROE); Čista donosnost kapitala je s stališča lastnikov gospodarske družbe najpomembnejši in eden najpogostejše uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti. Kazalnik pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovanje s premoženjem lastnikov. Pokaže, koliko čistega dobička je gospodarska družba dosegla na vsakih 100 evrov vloženega kapitala. Gospodarska družba

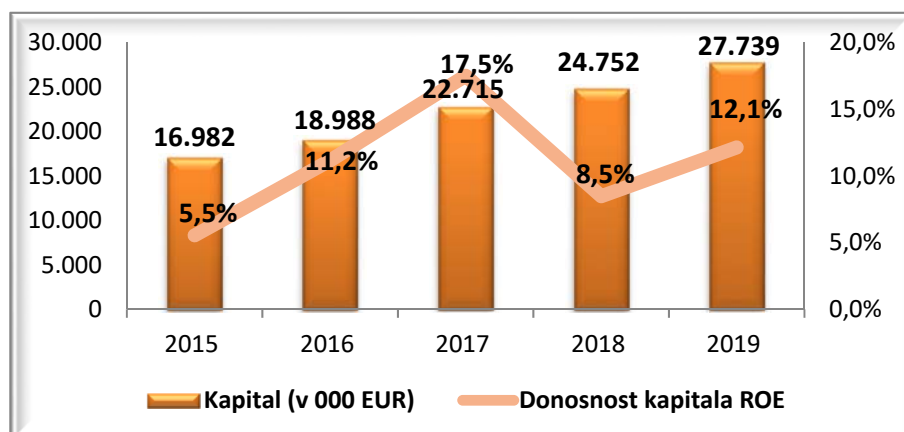
je poslovno uspešnejša, če je vrednost tega kazalnika čim višja (pozitivna). Vendar pa višja vrednost kazalnika lahko pomeni tudi večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe. Čista donosnost kapitala je namreč odvisna od sestave virov financiranja sredstev.

Čisto donosnost kapitala je mogoče primerjati z zahtevano donosnostjo kapitala: lastniki za svojo udeležbo pri financiranju gospodarske družbe zahtevajo določen donos, v odvisnosti od tveganja. Če poslovodstvo ne zmore zagotavljati zahtevanega donosa, potem ne uresničuje cilja lastnikov. Gospodarske družbe s precej podobno donosnostjo kapitala le-to dosegajo na različne načine. Donosnost kapitala je namreč zmnožek treh kazalnikov - dobičkovnosti prihodkov, obračanja vseh sredstev ter razmerja med sredstvi in kapitalom, ki izraža finančno tveganje.

Kazalnik je izračunan kot čisti poslovni izid tekočega leta / kapital.

V letu 2019 je donosnost kapitala ROE znašala 12,1% in je za 3,6 odstotne točke višja od leta prej.

Slika 19: Gibanje kapitala in donosnosti kapitala ROE v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR in %)

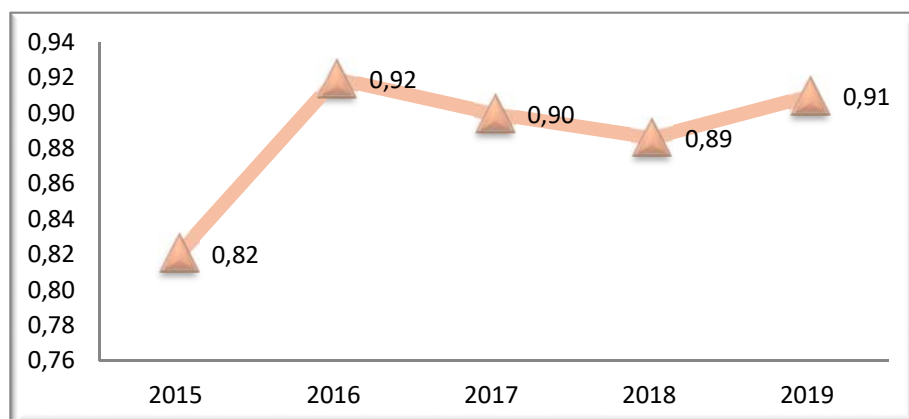

Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev je kazalnik dolgoročne likvidnosti, ki kaže, kolikšen del dolgoročnih sredstev ima podjetje pokritih z lastnim kapitalom.

Kazalnik je izračunan kot kapital / dolgoročna sredstva.

Dolgoročna sredstva družbe GVO so bila na dan 31.12.2019 v 91% pokrita z lastnim kapitalom, kar je zaradi povečanja dolgoročnih sredstev za 2 odstotni točki več kot leto prej.

Slika 20: Gibanje kazalnika kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev v obdobju 2015 – 2019

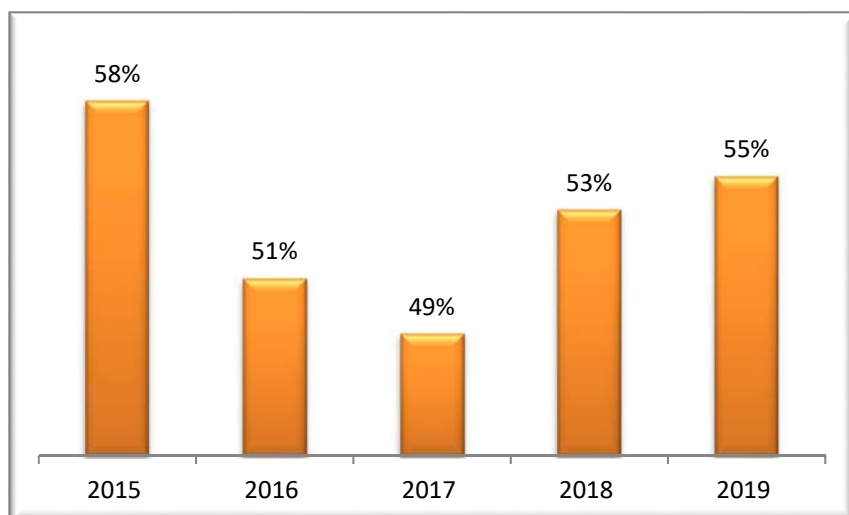

Finančna samostojnost je kazalnik, ki izkazuje, koliko odstotkov sredstev je financiranih z lastnim kapitalom. Višji, kot je ta odstotek, višja je finančna samostojnost podjetja.

Kazalnik je izračunan kot kapital / pasiva.

V letu 2019 je imela družba GVO 55% sredstev financiranih z lastnim kapitalom, kar je v primerjavi z letom prej za 2 odstotni točki več.

Slika 21: Gibanje kazalnika finančne samostojnosti v obdobju 2015 – 2019

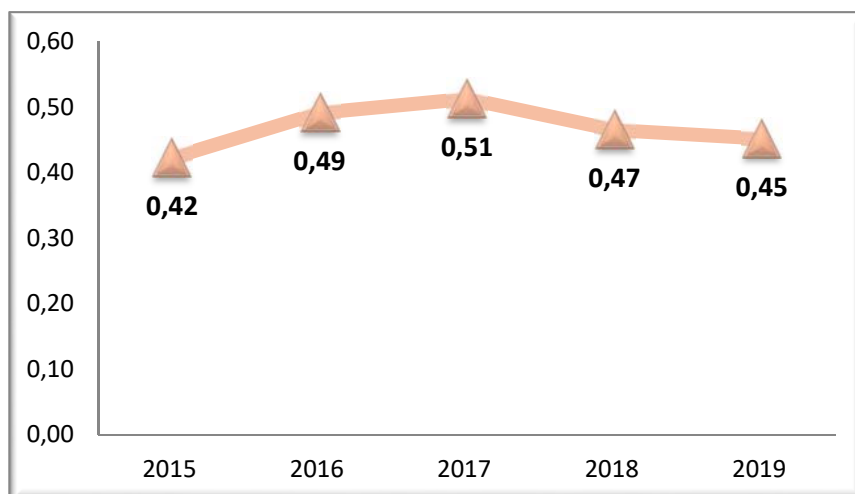

Zadolženost je kazalnik, komplementaren kazalniku finančne samostojnosti. Kazalnik namreč kaže, koliko sredstev je financiranih s tujimi viri, za kreditno sposobnost pa je pomembno, da je čim nižji.

Kazalnik je izračunan kot obveznosti / sredstva.

Na dan 31.12.2019 je imela družba GVO 45% sredstev financiranih s tujimi viri, kar je za 2 odstotni točki manj od leta prej.

Slika 22: Gibanje kazalnika zadolženosti v obdobju 2015 – 2019

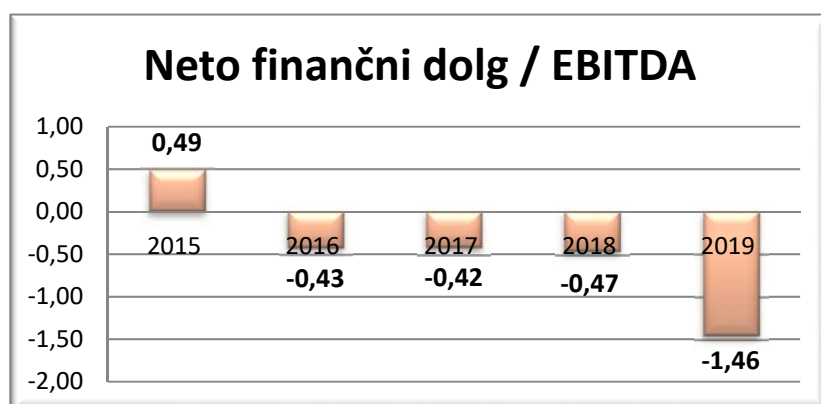

Neto finančni dolg / EBITDA; Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA izkazuje, v koliko letih bi podjetje poplačalo celoten neto finančni dolg z ustvarjenim kosmatim denarnim tokom. Ta kazalnik je eden ključnih pri presoji bankirjev o sposobnosti podjetja poravnati svoje finančne obveznosti. Priporočena najvišja vrednost se giblje med 3 in 5 ter je odvisna od panoge, v kateri podjetje deluje, ter drugih specifičnih dejavnikov.

Neto finančni dolg je izračunan kot dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti – kratkoročne finančne naložbe – denar in denarni ustrezniki.

Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA se je v letu 2019 znova znižal in je že četrto leto zapored negativen. To pomeni, da je imela družba na zadnji dan leta 2019 dovolj likvidnih sredstev, da bi lahko takoj poplačala celoten finančni dolg, kar nakazuje na visoko kreditno sposobnost družbe. Ob tem velja izpostaviti tudi, da v celotnem opazovanem obdobju neto finančni dolg ni presegel trikratnika EBITDA.

Slika 23: Gibanje kazalnika Neto finančni dolg / EBITDA v obdobju 2015 – 2019

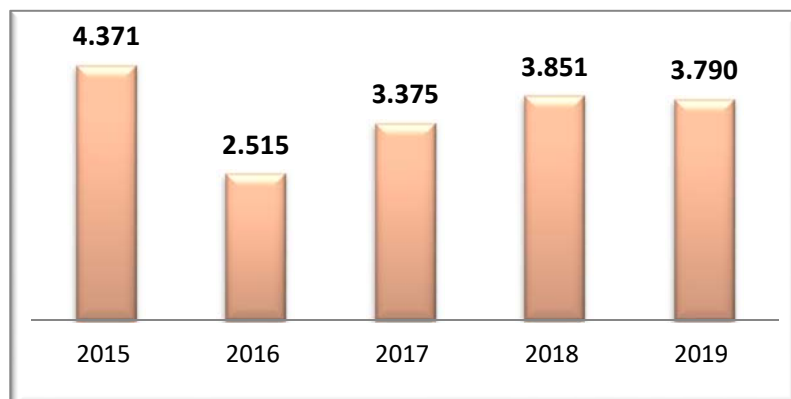

Neto upnik ali neto dolžnik; V primeru, da je vrednost kazalnika pozitivna, je podjetje neto dolžnik. To pomeni, da so dolgoročna sredstva financirana s tujimi viri (dobavitelji, banka, država, zaposleni). V primeru, da je vrednost kazalnika negativna, pa je podjetje neto upnik in financira svoje kupce. Vsekakor je bolje, če je podjetje neto dolžnik, ob pogoju, da je cena (obresti) takšnega financiranja ugodna.

Kazalnik je izračunan kot dolgoročna sredstva + zaloge – kapital.

Družba GVO je bila v letu 2019 neto dolžnik.

Slika 24: Gibanje kazalnika finančno posredniškega položaja v obdobju 2015 – 2019 (v 000 EUR)

5. PRODAJA IN NABAVA

5.1. Naročniki

Največji naročnik GVO v letu 2019 je bila matična družba Telekom Slovenije, d.d., sledijo večja storitvena in gradbena podjetja, telekomunikacijski operaterji, organi javne uprave ter številna komunalna, nepremičninska in projektantska podjetja.

Naročila za izvedbo dela za druge zunanje naročnike so se nanašala na novogradnje, zaščite in predstavitev TK vodov, za potrebe gradnje prometne in druge infrastrukture, kakor tudi na dela ob novogradnjah raznih poslovnih, stanovanjskih in gospodarsko obrtnih objektih oz. conah. Naročila so se nanašala tudi na elektroinstalacijska dela, projektiranje, zakoličbe in geodetske storitve.

5.2. Dobavitelji

Največji domači dobavitelj je Telekom Slovenije, d.d. s storitvami poslovne podpore, storitvami najema poslovnih in skladiščnih prostorov, telekomunikacijskimi storitvami in dobavljenim materialom iz lastnih zalog. Sledijo podizvajalci gradbenih del in ostali kooperanti, dobavitelji energentov ter dobavitelji materialov, ki jih GVO vgrajuje pri izvajanju storitev.

6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA

Uspešno poslovanje in finančna stabilnost nam omogočata ustrezne pogoje, zajetno znanje in izkušnje pa zaupanje v projekte javno-zasebnega partnerstva. Odprti smo za nove poslovne priložnosti in pripravljeni vanje vlagati svoje znanje, izkušnje in kapital.

Trenutno smo aktivno udeleženi v več projektih javno-zasebnega partnerstva, ki jih sofinancirata Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija iz proračuna. Gre za projekte gradnje in upravljanja odprtih širokopasovnih omrežij na (pretežno ruralnih) območjih, kjer zaradi redke poseljenosti ni komercialnega interesa za gradnjo tovrstnih omrežij. V teh projektih nastopamo kot zasebni partner in sofinancer, kot izvajalec gradnje in nazadnje tudi kot upravljavalec in vzdrževalec omrežja, ki vsem zainteresiranim ponudnikom omogoča ponujanje širokopasovnih storitev (širokopasovni dostop do svetovnega spleta, IP televizija in IP telefonija) pod enakimi pogoji.

Odprta širokopasovna omrežja v Mislinjski in Dravski dolini ter v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi upravljamo in vzdržujemo od leta 2011, odprta širokopasovna omrežja na območju občin Mokronog-Trebelno, Mirna, Mirna Peč, Trebnje, Šentrupert, Žužemberk, Sevnica in Slovenske Konjice pa od leta 2013 dalje. Od leta 2018 upravljamo in vzdržujemo tudi odprto širokopasovno omrežje v občini Pivka.

Odprta širokopasovna omrežja v upravljanju GVO, d.o.o. so na dan 31.12.2019 omogočala širokopasovni dostop skupaj več kot 19.000 končnim uporabnikom (gospodinjstvom, poslovnim in drugim uporabnikom).

7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Celovito obvladovanje tveganj pripomore k obvladovanju procesov in pomaga voditi podjetje v pravi smeri, kar poveča verjetnost doseganja boljših rezultatov podjetja ter omeji verjetnost ustvarjanja izgub.

Tveganje za Skupino Telekom Slovenije in s tem tudi za družbo GVO predstavlja morebitno negotovost dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev, in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve. Sistem upravljanja tveganj v skupini celovito ureja Politika obvladovanja tveganj, ki je zavezujoča za vse družbe v skupini. Vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi.

Tveganja ocenjujemo po sprejeti metodologiji, kjer je stopnja tveganja izračunana kot zmnožek med verjetnostjo za uresničitev tveganja in njegovim vplivom (posledico). Merila za ocenjevanje posledic uresničitve dogodka so finančni učinki in občutljivost področja, pri čemer ocenjujemo predvsem vpliv na zadovoljstvo uporabnikov in potencialno zmanjšanje ugleda družbe.

7.1. Tveganja delovanja

Tveganja s področja ravnanja z okoljem smo zmanjšali z uvedbo standarda ISO 14001:2015 ter jasnimi navodili zaposlenim v zvezi s poslovnimi procesi.

Tveganje nepravočasnega potrjevanja faktur in situacij naših naročnikov predstavlja zmerno tveganje. Da bi se tem tveganjem čim bolj izognili, se zavarujemo že v fazi priprave pogodbe ter s skrbnostjo pri pripravi dokumentacije v fazi izstavljanja računov in mesečnih situacij.

Tveganje nedoseganja rokov se povečuje z rastjo obsega poslovanja. To tveganje obvladujemo z ustrezno organizacijo dela in optimizacijo procesov ter dodatnim zaposlovanjem in angažiranjem podizvajalcev za enostavna (gradbena) dela.

Tveganje neustreznega organiziranja poslovnega procesa ocenjujemo kot zmerno. Velik napor vlagamo v poenotenje in optimizacijo procesov v vseh centrih gradnje in uveljavljanje najboljše prakse. Predvsem v preteklem letu smo veliko investirali tudi v posodabljanje osnovnih sredstev (vozila, instrumentov in orodij), z namenom, da bi zagotovili čim bolj nemoteno izvajanje poslovnih procesov.

7.2. Tržna tveganja

Družba je s svojim poslovanjem zelo povezana z matično družbo, Telekom Slovenije d.d., zato se tveganja, ki jim je izpostavljena matična družba, prenašajo tudi na GVO, d.o.o..

S povečanjem aktivnosti družbe na trgu se povečujejo tveganja, vezana na poslovanje poslovnih partnerjev, po drugi strani pa se zmanjšujejo tveganja, ki so posledica odvisnosti od matične družbe.

Na trgu se krepi konkurenca, ki v časih pomanjkanja večjih investicijskih projektov agresivno nastopa zlasti na javnih razpisih.

Tovrstna tveganja obvladujemo s pridobivanjem večletnih projektov in projektov, ki na dolgi rok zagotavljajo stabilne prihodke in denarne tokove.

7.3. Finančna tveganja

Finančna tveganja, med katera uvrščamo likvidnostno tveganje, kreditno tveganje, obrestno tveganje, valutno tveganje, tveganje neustreznega zavarovanja plačil oz. nezavarovanja terjatev in tveganje neusklajenih plačilnih pogojev, smo v letu 2019 uspešno obvladovali. S temi tveganji v okviru storitev poslovne podpore upravlja organizacijska enota Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, v sodelovanju z Enoto komercialne in marketinga GVO. Glede na lastniška razmerja in s tem povezanim

načinom financiranja, obrestnega tveganja ni oziroma je minimalno. Prav tako glede na trge, na katerih pretežno delujemo, ni prisotno valutno tveganje.

7.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje, ki izhaja iz terjatev do kupcev in kratkoročnih finančnih naložb, je nizko, saj ima v strukturi terjatev iz poslovanja največji delež Telekom Slovenije, d.d., ki je hkrati tudi naš lastnik in pri katerem je tveganje neplačila minimalno. Tveganje terjatev do kupcev na trgu je odvisno od obsega prihodkov na trgu, obvladujemo pa ga z ustreznimi instrumenti zavarovanja dogovorjenih plačil glede na boniteto kupcev (npr. bančne garancije, menice, avansna plačila ipd.).

V družbi oblikujemo popravek vrednosti kratkoročnih terjatev po kriteriju starosti posamezne terjatve (od 50 do 100 %), za tiste terjatve, ki postanejo predmet prisilne poravnave ali stečaja pa je poslovna praksa takojšen 100% odpis, ne glede na starost ali višino. Kreditno tveganje obvladujemo z aktivnimi procesi izterjave.

7.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje

Eno od glavnih ciljev finančne poslovne funkcije je zagotavljanje likvidnosti, ki je odvisna od učinkovitosti ravnanja s finančnimi sredstvi in dinamike investiranja. Plačilno sposobnost za družbo uravnavamo v GVO v sodelovanju z organizacijsko enoto Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, s pomočjo usklajevanja likvidnostne strukture sredstev in virov sredstev. Vsebinski nadzor in spremljava likvidnosti ter odločanje o posameznih aktivnostih je na strani GVO.

7.4. Ključna tveganja

Kot ključno tveganje ocenjujemo tveganje operativne izvedbe in kakovosti izvedenih projektov, ki se z rastjo obsega poslovanja povečuje. Obvladujemo ga s prenosom enostavnih del na podizvajalce, z zaposlitvijo dodatnih delavcev za čas izvedbe večjih projektov in uvajanjem novih delavcev za delo na projektih, z nakupom ustrezne opreme za dodatne ekipe in nadomeščanjem izrabljenih osnovnih sredstev, prilagajanjem organizacije dela in internih procesov ter pripravo projektnih planov.

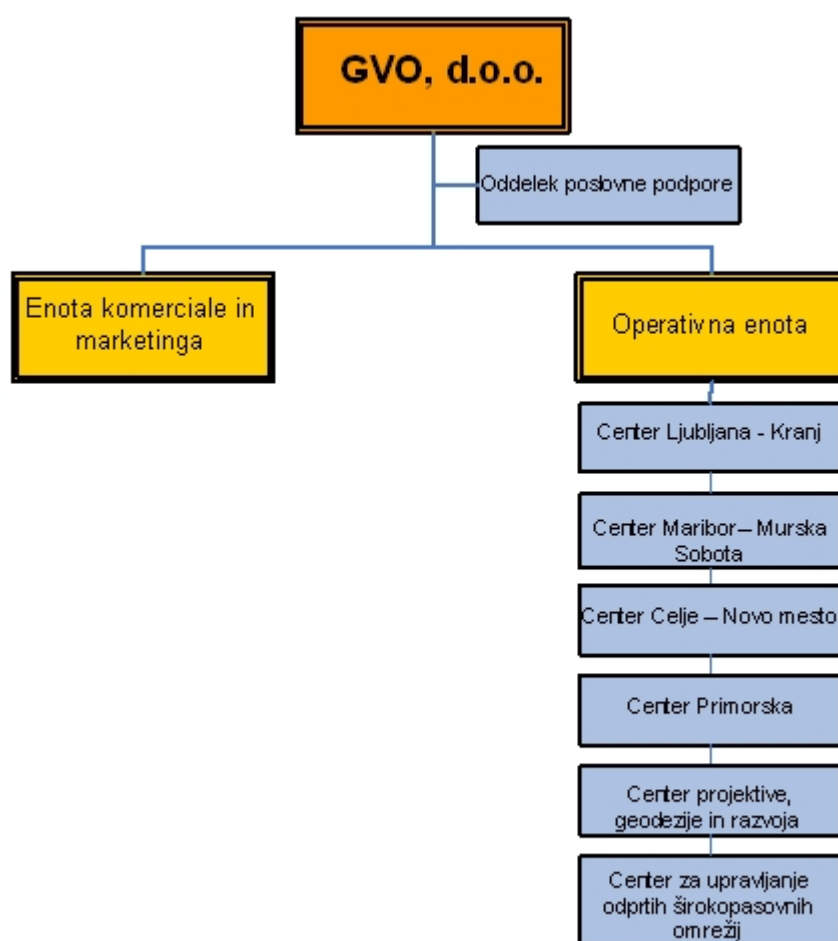
V letu 2019 smo zaznali tudi tveganje rasti cen gradbenih storitev, saj je bilo v lanskem letu moč zabeležiti visoko gospodarsko rast in s tem povečano povpraševanje na trgu po gradbenih storitvah. Tveganje smo uspešno obvladovali s prizadevanjem ohranitve obstoječega nivoja cen oziroma prevalitvijo morebitnih rasti cen na investitorje.

8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI

8.1. Organiziranost

Organizacijska struktura družbe GVO je tri nivojska in je funkcijsko organizirana. Takšna organiziranost nam omogoča jasno razmejitev pristojnosti in odgovornosti na vseh hierarhičnih ravneh, medtem ko nam projektni pristop na nižjih ravneh omogoča visoko stopnjo odzivnosti in prilagodljivosti potrebam naročnikov.

Slika 25: Organizacijska struktura družbe GVO v letu 2019

Družba GVO je organizacijsko sestavljena iz Enote komercialne in marketinga, Operativne enote in Oddelka poslovne podpore, ki je umeščen kot štabna služba.

Enota Komercialne in marketinga se nahaja na sedežu družbe, na Cigaletovi 10 v Ljubljani. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so pridobivanje poslov in prodaja storitev v Skupini Telekom Slovenije in neposredno na domačem in tujem trgu, vodenje postopkov izbora podizvajalcev in dobaviteljev, vključno s pripravo pogodbenne dokumentacije, raziskovanje in poročanje o tržni poziciji GVO, d.o.o. in konkurence, marketinška podpora pri uvajanju novih storitev in skrb za celostno podobo družbe.

Operativna enota gradnje je organizacijsko razdeljena na šest centrov, ki so lokacijsko razporejeni na 12 lokacij po celotnem ozemlju Slovenije, s čimer je omogočena hitra odzivnost na zahteve kupcev,

kot tudi bližina lokalnim skupnostim. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so projektiranje, izvajanje projektov gradnje telekomunikacijskih omrežij, redno in kurativno vzdrževanje ter odprava napak na telekomunikacijskih omrežjih, in izdelava izvršilne tehnične dokumentacije v skladu z zahtevami kupcev. Z namenom učinkovitejšega upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij smo v letu 2018 ustanovili Center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij, ki deluje decentralizirano po vseh območjih Slovenije, kjer GVO upravlja in vzdržuje odprta širokopasovna omrežja. Razvoj in projektiranje sta centralizirana v Celju, kjer je projektivni biro, geodetske storitve pa zagotavljamo na lokacijah, kjer se nahajajo posamezni centri gradnje, saj je narava dela tesno vpeta v celovite procese, ki potekajo na posameznih lokacijah.

Oddelek poslovne podpore je centraliziran na sedežu družbe in delno na izpostavi v Mariboru. Skrbi za strateško in finančno načrtovanje, kontroling, poročanje vodstvu in organom lastnika, odnose z javnostmi, izvajanje nalog s področja kakovosti in okolja, izvajanje informacijske podpore in podpore pri izvajanju projektov javno-zasebnega partnerstva, poslovno korespondenco družbe ter kadrovske in splošne zadeve. S pomočjo strokovnih služb matične družbe skrbi za izvajanje celovite podpore poslovanju na področjih financ in računovodstva, kadrov, regulative in upravljanja nepremičnin.

8.2. Zaposleni

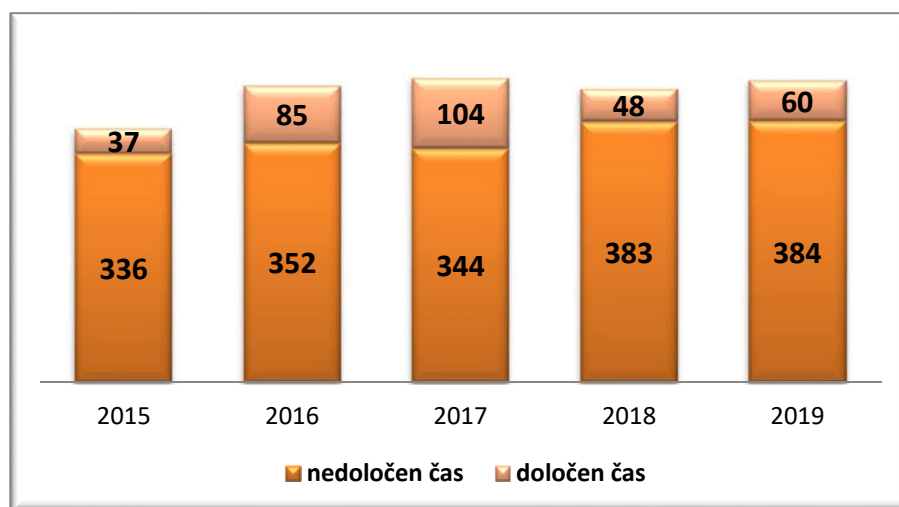
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja

Konec leta 2019 je bilo v GVO, d.o.o. zaposlenih 444 delavcev, kar je za 13 več kot leto prej. Od tega je 384 delavcev v delovnem razmerju za nedoločen čas (86%), 60 pa v delovnem razmerju za določen čas (14%). V primerjavi z letom 2018 se je število zaposlenih za nedoločen čas povečalo za manj kot 1%, število zaposlenih za določen čas pa se je zaradi povečanega obsega povpraševanja povečalo za 25%.

Tabela 25: Kategorije zaposlenih primerjalno 2019 in 2018

Kategorije zaposlenih	2019		2018		Indeks 2019/2018
nedoločen čas	384	86%	383	89%	100
določen čas	60	14%	48	11%	125
Vsi zaposleni	444		431		103

Slika 26: Gibanje števila zaposlenih v obdobju 2015 – 2019 po vrsti zaposlitve

Od 60 delavcev, zaposlenih za določen čas, jih je 59 zaposlenih iz razloga povečanega obsega dela, 1 pa iz razloga opravljanja mandata direktorja družbe.

8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi

Skupno število invalidov II. in III. kategorije na dan 31.12.2019 je 20 oziroma 4,5% vseh zaposlenih. Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Ur. l. RS, št. 21/08), ki velja od 1.3.2008 dalje, za dejavnost gradbeništva določa 3 % kvoto.

Družba GVO, d.o.o. je v obdobju januar – december 2019 ves čas presegala predpisano kvoto, število invalidov pa je v primerjavi z letom 2018 ostalo nespremenjeno. Na dan 31.12.2019 je družba presegla kvoto za 7 invalidov, zato je oproščena plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter upravičena do nagrade za preseganje kvote, ki znaša 25 % minimalne plače na mesec, in sicer oboje za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto, katerega invalidnost ni nastala zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri delodajalcu.

Tabela 26: Spremembe v strukturi invalidov primerjalno 2019 in 2018

Kategorije Invalidov	2019		2018		Indeks 2019/2018
invalidi II. kategorije	4	20%	4	20%	100
invalidi III. kategorije	16	80%	16	80%	100
Skupaj	20		20		100
Delež invalidov med vsemi zaposlenimi	4,5%		4,6%		

8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti

V družbi predvsem zaradi narave dejavnosti prevladuje delež moških, ki znaša 92%. Njihova povprečna starost na dan 31.12.2019 je bila 40,4 leta, kar je za 0,7 leta manj kot leto prej. Delež žensk znaša 8%, njihova povprečna starost pa je bila 37,2 leta, kar je za 0,1 leta manj kot leto prej. Povprečna starost vseh zaposlenih na dan 31.12.2019 je bila 40,2 leta, kar je za 0,6 leta manj kot leto prej.

Povprečno starost zaposlenih še naprej uspešno znižujemo z nadomeščanjem upokojenih sodelavcev z mladimi, perspektivnimi kadri. V letu 2019 smo tako med drugim zaposlili tudi več delavcev, ki so svoje delovne izkušnje na GVO pridobivali že z opravljanjem dela prek študentskega servisa in so se pri tem nadpovprečno izkazali.

Tabela 27: Struktura po spolu 2019 in 2018

Število	2019		2018		Indeks 2019/2018
Moški	410	92%	398	92%	103
Ženske	34	8%	33	8%	103
Skupaj	444		431		103

Tabela 28: Povprečna starost po spolu 2019 in 2018

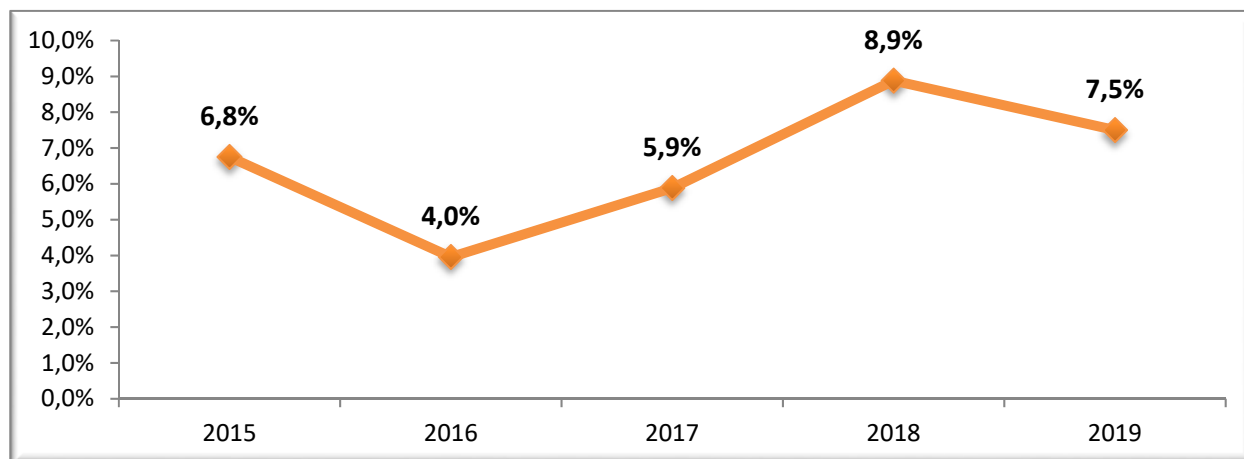
Povprečna starost	2019	2018	Indeks 2019/2018
Moški	40,4	41,1	98
Ženske	37,2	37,3	100
Skupaj	40,2	40,8	99

8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija)

V letu 2019 je z delom v GVO začelo 49 novih delavcev, zaključilo pa 36 delavcev; od tega jih je 12 odšlo iz poslovnega razloga, 11 sporazumno, 8 delavcem se je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, 2 delavca sta preminula (izven dela), 2 delavca sta se upokojila, enemu delavcu pa je pogodba mirovala zaradi služenja vojaškega roka.

Fluktuacija je v letu 2019 znašala 7,5% in je bila za 1,4 odstotne točke nižja kot v letu 2018. Gibanje fluktuacije v obdobju zadnjih petih let je prikazano na sliki v nadaljevanju.

Slika 27: Fluktuacija v obdobju 2015 – 2019

8.2.5. Izobrazbena struktura

Iz pregleda izobrazbene strukture zaposlenih je mogoče ugotoviti, da je imelo v letu 2019 skupaj 23% delavcev doseženo VI. do VIII. stopnjo izobrazbe, 45% je imelo doseženo V. stopnjo izobrazbe, 32% delavcev pa manj kot V. stopnjo izobrazbe. Povprečna stopnja izobrazbe se je v primerjavi z letom prej znova povišala, predvsem zaradi zaposlovanja mladih strokovnjakov in odhodov nižje izobraženih kadrov.

Tabela 29: Izobrazbena struktura primerjalno 2019 in 2018

st. izob./leto	stopnja izobrazbe na dan 31.12.			
	2019		2018	
I. do IV.	140	32%	150	35%
V.	201	45%	184	43%
VI.	53	12%	53	12%
VII.	49	11%	43	10%
VIII.	1	0%	1	0%
Skupaj	444		431	

8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori

Namen letnih ocenjevalnih razgovorov je usmeriti vse zaposlene v vnaprej določene cilje, jih osebno seznaniti s cilji podjetja, svoje enote in z individualnimi cilji, podati povratno informacijo o njihovi uspešnosti pri doseganju ciljev in kompetencah ter se z njimi pogovoriti o osebnostnem in strokovnem razvoju.

V začetku leta 2019 smo izvedli letne ocenjevalne razgovore, v okviru katerih smo izvedli naslednje aktivnosti:

- v skladu z vpeljanim sistemom ciljnega vodenja smo ocenili doseganje ciljev za leto 2018;
- v skladu z vpeljanim sistemom ciljnega vodenja smo postavili cilje za leto 2019;
- določeni so bili obvezni cilji za vodje in vse zaposlene.

V letu 2019 smo za izvedbo letnih ocenjevalnih razgovorov znova uporabili lastno aplikacijo KIS (Kadrovsko informacijski sistem), ki smo jo razvili v lastni režiji. KIS je sodobno, hitro in za uporabo preprosto orodje, ki spodbuja sodelovanje med zaposlenimi, vodji in kadrovskim strokovnjakom ter omogoča preglednost v procesu postavljanja, spremljanja in ocenjevanja ciljev ter povezanost ciljev podjetja z individualnimi cilji zaposlenih. V okviru letnih ocenjevalnih razgovorov smo poleg doseganja letnih ciljev posameznikov ocenjevali tudi kompetence posameznikov, kar nam omogoča bolj sistematično spremljavo in spodbujanje strokovnega razvoja zaposlenih.

Ocena delovne uspešnosti je bila v letu 2019 neposredno vezana na giblivi del plače ter ima posredni vpliv na napredovanje zaposlenih.

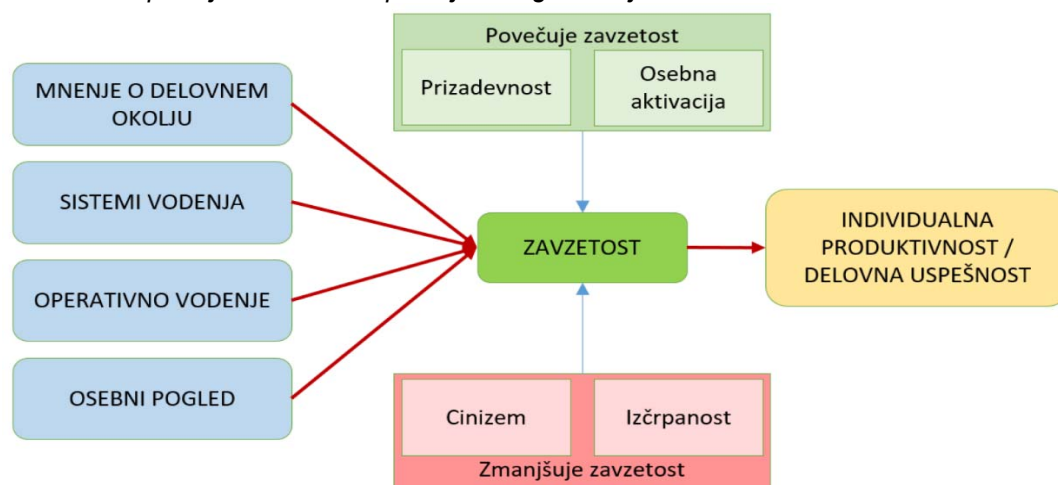
8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti

Spremljanje organizacijske vitalnosti (organizacijske klime in zadovoljstva zaposlenih) je praksa uspešnih podjetij. Pozornost je usmerjena predvsem na povezavo med tem, kako upravljamo (ravnamo) z zaposlenimi, kako se ti v organizaciji počutijo in kako zavzeti so pri svojem delu. S tem postane ključno vprašanje, kako podjetje zaposlenim omogoča, da uveljavljajo svoje znanje in ideje ter tako dosegajo uspeh pri svojem delu. To namreč vpliva tako na počutje zaposlenih kot tudi na uspešnost podjetja.

Raziskava je bila izvedena s pomočjo vprašalnika ORVI2018. Vprašalnik omogoča strukturiran vpogled v razloge, ki kreirajo določene percepcije zaposlenih in visoko stopnjo primerljivosti s preteklimi podatki tako podjetij kot tudi splošnih povprečij.

Interpretacijski model, ki stoji za vprašalnikom, je prikazan na sliki v nadaljevanju.

Slika 28: Inspiracijski model za spremljavo organizacijske vitalnosti

V letu 2019 smo v GVO izmerili nadpovprečno visok indeks organizacijske vitalnosti, in sicer je indeks ORVI znašal 3,72, kar je za 0,33 točke več od povprečja v Republiki Sloveniji (ki je znašalo 3,39). Organizacijska vitalnost v GVO se je v letu 2019 znižala za 0,11 indeksne točke, kar je posledica predvsem vpeljave novega kazalnika »Izčrpanost in cinizem« v vprašalnik, zato rezultati tudi niso neposredno primerljivi z zadnjimi meritvami iz leta 2017.

Rezultati merjenja organizacijske vitalnosti (ORVI) so prikazani skozi skupni indeks in pet podrejenih indeksov. Iz rezultatov izhaja, da smo prav v vseh merjenih kategorijah dosegli nadpovprečne rezultate, ki pa so v primerjavi s predhodnim merjenjem ponekod nekoliko višji in ponekod nekoliko nižji, a bistvenih odstopanj s prejšnjim merjenjem, ko smo zabeležili najvišje rezultate v zgodovini merjenja, ni bilo zaznati:

- na področju zadovoljstva delavcev z delovnim okoljem (ugled organizacije v očeh delavcev in mnenje o njej, medosebni odnosi ter osebni razvoj) je indeks dodatno zrasel za 0,06 točke;
- na področju sistemov (zadovoljstvo z nagrajevanjem, možnostmi napredovanja in komuniciranjem znotraj organizacije) je indeks od prejšnjih meritev nižji za 0,08 točke;
- na področju operativnega vodenja (neposrednega vodenja in pravičnosti vodij) je indeks ponovno zrasel za 0,08 točke;
- na področju osebnega pogleda (občutek opolnomočenosti in zadovoljstva zaposlenih) je indeks nižji za vsega 0,02 točke;
- na področju zavzetosti zaposlenih pa je indeks sicer nižji za 0,58 točke, kar je posledica uvedbe novega sklopa vprašanj, ki znižuje povprečno oceno (indeks pri prizadevnosti in aktivaciji zaposlenih se je namreč znižal za vsega 0,04 točke);
- odzivnost se je povečala za 7,7 odstotne točke.

Celotni rezultati na nivoju družbe so prikazani na sliki 29 v nadaljevanju.

Slika 29: Rezultati merjenja organizacijske vitalnosti (marec 2019)

2019

Organisational Vitality

8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V družbi GVO trdno verjamemo, da je znanje vir napredka, zato finančna sredstva vlagamo tako v interno kot eksterno izobraževanje naših zaposlenih. Poleg strokovnih znanj zaposlenim načrtno nudimo znanja s področij varnosti in zdravja pri delu, odgovornega odnosa do okolja, vodenja, komuniciranja in drugih znanj, ki so nepogrešljiva pri delu ter zaposlenim omogočajo osebni in strokovni razvoj.

V letu 2019 smo zabeležili 830 udeležb na izobraževanjih in usposabljanjih, kar je za 19% manj kot leto prej. Znižanje obsega izobraževanj je predvsem tudi posledica izvedbe izobraževanj iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti, ki jih izvajamo na dve leti, pri čemer smo večji del teh izobraževanj izvedli v letu 2018.

V izobraževanje in usposabljanje je bilo kljub temu vključenih 341 oziroma 77% vseh zaposlenih, v povprečju pa se je vsak delavec izobraževal 13 ur. Glede na tematiko je bila večina izobraževanj in usposabljanj s področja varnosti in zdravja pri delu, vodenja, timskega dela ter informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Po tem, ko smo v preteklih letih (2015-2017) veliko poudarka namenili izobraževanju vodstvenega kadra na nižjem, srednjem in višjem nivoju, s pomočjo katerega smo nadgrajevali in razvijali predvsem vodstvena znanja obstoječih vodij, smo v letih 2018 in 2019 nadaljevali z identificiranjem potencialnih novih vodij in tudi zanje izvedli izobraževalne delavnice, da jih tako pripravimo na prevzemanje odgovornosti v bližnji prihodnosti.

Dodaten poudarek smo v letu 2019 namenili tudi timske delu na operativnem nivoju, in sicer smo za operativne delavce organizirali enodnevne team buidlinge, skozi katere smo razvijali njihovo pripadnost, medsebojno povezanost in spodbujali timski način razmišljanja.

S tovrstnimi delavnicami in izobraževanji zasledujemo tako izboljšanje organizacijske vitalnosti in dvigovanje zavzetosti zaposlenih, z namenom še uspešnejšega zasledovanja in doseganja poslovnih ciljev družbe.

Tabela 30: Ključni kazalniki na segmentu izobraževanja primerjalno 2019 in 2018

Izobraževanje	2019	2018	Indeks 2019/2018
Število zaposlenih po stanju na zadnji dan leta	444	431	103
Število udeležencev izobraževanj	341	428	80
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	77%	99%	77
Štev. ur izobraževanja	5.588	6.764	83
Št. ur izobraževanja na zaposlenega	13	16	80
Neposredni stroški izobraževanja (v EUR)	46.594	44.053	106
Neposredni str. izobraževanja na zaposlenega (v EUR)	105	102	103
Skupaj število izobraževanj	830	1019	81

8.2.9. Študij ob delu

V družbi dajemo velik poudarek strokovnemu razvoju in osebni rasti najbolj perspektivnih posameznikov. Tudi v letu 2019 trem delavcem na različnih hierarhičnih nivojih spodbujali k osebni in strokovni rasti tako, da jim omogočamo nadaljevanje šolanja na področjih tehničnih in drugih znanj, ki so v dolgoročnem poslovnem interesu družbe. Tem delavcem smo sofinancirali njihovo šolnino in jim omogočili plačano odsotnost v času opravljanja izpitov in drugih študijskih obveznosti.

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse

Sodelujemo s številnimi izobraževalnimi ustanovami, predvsem srednjimi in visokimi šolami. Njihovim dijakom oziroma študentom omogočamo opravljanje obvezne prakse (PUD), počitniškega in študentskega dela. S tem krepimo in širimo naše področje razvoja in izobraževanja ter omogočamo dijakom in študentom, da že v času šolanja pridobivajo tudi strokovne izkušnje iz prakse. Najboljšim praktikantom po zaključku šolanja omogočamo tudi vstop v redno delovno razmerje.

V letu 2019 smo za različne srednje šole iz naše stroke že četrto leto zapored organizirali dogodek »Dan odprtih vrat«, na katerem smo dijakom predstavili dejavnosti naše družbe ter jih s tem spodbudili k razmisleku o opravljanju strokovne prakse pri nas in o morebitni zaposlitvi po zaključku šolanja. Ta način spoznavanja in pridobivanja mladih in perspektivnih kadrov je že prvo leto rezultiral v zaposlitvi nekaj kakovostnih sodelavcev, zato bomo s tovrstno prakso nadaljevali tudi v prihodnjih letih in si prizadevali s ciljnim izobraževalnimi ustanovami ohranjati dobre in tvorne odnose, ki nam bodo v obojestransko zadovoljstvo.

Obvezno delovno prakso je v letu 2019 opravilo 20 dijakov oziroma študentov, ki so spoznali delovne procese v družbi in vzpostavili dobre odnose z zaposlenimi ter si tako izboljšali zaposlitvene možnosti, saj najboljšim praktikantom kasneje omogočamo tudi zaposlitev v družbi.

8.2.11. Stroški dela

Družba GVO je dober in odgovoren delodajalec, ki nagraduje dobro opravljeno delo s konkurenčnimi plačami in dobrimi delovnimi pogoji. Vodstvo družbe se zaveda, da je pomemben del motivacije zaposlenih tudi plača oziroma gibljivi del plače, ki je vezan na doseganje načrtovanih poslovnih ciljev.

Osnovna plača zaposlenega je enaka vrednosti plačnega razreda delovnega mesta, za katerega je zaposleni sklenil pogodbo o zaposlitvi, in ni odvisna od spola ali lokacije opravljanja dela. Vsi zaposleni imajo višjo najnižjo plačo, kot je določena minimalna plača v Sloveniji.

V stroških dela predstavlja delež stroškov plač in nadomestil 64,6 %, delež stroškov za socialno in pokojninsko zavarovanje 11 %, delež za dodatno pokojninsko zavarovanje 2,8 %, delež regresa 5,1 % in delež ostalih stroškov dela 16,5 %.

Regres za letni dopust za leto 2019 je bil izplačan pri plači za mesec april 2019 v višini 1.200,14 EUR in 21.6.2019 še dodatnih 552,20 EUR na zaposlenega, kar pomeni, da smo v letu 2019 izplačali regres v višini 100% povprečne plače v Republiki Sloveniji, ki je bil zaradi spremembe davčne zakonodaje tudi v celoti neobdavčen.

V mesecu aprilu smo izplačali tudi 13. plačo za leto 2018, katere višina je bila odvisna od osnovne plače zaposlenega in njegove prisotnosti na delu. Božičnica je bila izplačana v mesecu decembru 2019 v višini 1.198,48 EUR na zaposlenega.

Primerjalno z letom 2018 so stroški dodatkov k plačam prikazani v naslednji tabeli.

Tabela 31: Stroški za dodatke primerjalno 2019 in 2018

Stroški za dodatke (v EUR)	2019	2018	Indeks 2019/2018
dodatki po kolektivni pogodbi	335.741	315.469	106
nadure	176.442	188.608	94
kvartalna stimulacija	177.025	178.500	99
13. plača	316.135	142.226	222
božičnica	523.736	477.782	110

Opomba: 13. plača pomeni izplačilo za poslovno uspešnost v preteklem letu

8.2.12. Povprečna plača

V letu 2019 smo plače izplačevali na podlagi Kolektivne pogodbe GVO, d.o.o. V letu 2019 je bilo s Konferenco sindikatov GVO dogovorjeno povečanje izhodiščne vrednosti prvega plačnega razreda za 1,7%, tako da izhodiščna vrednost prvega plačnega razreda od 1.9.2019 dalje znaša 599,98 EUR.

Povprečna mesečna bruto plača v družbi za leto 2019 je znašala 1.867,47 EUR, kar je za 4% več kot leto prej.

V tabeli v nadaljevanju je prikazana povprečna bruto plača v družbi, v primerjavi z letom prej in s povprečno plačo v Republiki Sloveniji. Povprečna bruto plača za GVO upošteva tudi izplačano kvartalno stimulacijo, 13. plačo, božičnico in druge dodatke po kolektivni pogodbi.

Tabela 32: Povprečna bruto plača GVO in v RS primerjalno 2019 in 2018

Povprečna bruto plača	2019	2018	Indeks 2019/2018
Povprečna bruto plača GVO (v EUR)	1.867,47	1.799,07	104
Povprečna bruto plača v RS (v EUR)*	1.681,55	1.672,24	101
Indeks GVO / RS	111	108	103
Indeks nominalne rasti GVO	103,8		
Indeks letne realne rasti GVO	102,0		
Indeks cen življenjskih potrebščin	101,7		

* podatek za povprečno plačo v RS 2019 je za obdobje januar – november 2019

8.2.13. Skrb za zaposlene, upokojece in druge skupine, ki so povezane s podjetjem

GVO svojim zaposlenim namenja posebno skrb tudi izven delovnega okolja. Naše aktivnosti so usmerjene v zadovoljstvo, zdravje in nenehen razvoj naših zaposlenih.

Za zaposlene so organizirane rekreativne športne aktivnosti in športna tekmovanja. Sredstva so bila namenjena za športne aktivnosti kot so najem telovadnic, tenis, badminton, bowling, fitnes, dnevne in letne karte za smučanje in plavanje ter podobno.

Veliko vlagamo v kakovost in zdravo življenje zaposlenih, ki so bili napoteni tudi na preventivne zdravstvene preglede in na aktivni zdravstveni oddih v zdravilišča.

Za delovne jubilate smo organizirali srečanje in jih obdarili s priložnostnim darilom. V primerih posebnih socialnih in zdravstvenih razmer so bile dodeljene solidarnostne pomoči.

Pozornost namenjamo novorojenim družinskim članom naših zaposlenih, otroke pa smo obdarovali tudi ob božično-novoletnih praznikih in ob vstopu v prvi razred osnovne šole.

Družba podpira različna interesna društva s področij humanitarnih dejavnosti, kulture, športa in izobraževanja, v katera so včlanjeni delavci GVO in njihovi družinski člani. Na ta način utrjujemo dobre odnose z različnimi javnostmi, prispevamo k višji kakovosti življenja in razvoju posameznikov in interesnih društev, hkrati pa podpiramo naše zaposlene pri delovanju v teh društvih v svojem prostem času, kar povečuje njihovo pripadnost podjetju in spodbuja njihovo osebno rast.

8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost

Varnost in zdravje pri delu

V letu 2019 se je opravljanje nalog varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom razdelilo delno na strokovne delavce Telekom Slovenije, delno pa na zunanje izvajalce.

Strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu so izvajali naloge skladno z določili zakonodaje oziroma pogodbe o izvajanju storitev. Največ aktivnosti je bilo usmerjenih k izvajanju aktivnosti po Izjavi o varnosti z ocenami tveganj ter vsemi prilogami, ki pomenijo zmanjšanje nevarnosti na najmanjšo možno raven. Dodatne aktivnosti so bile pregledi delovnih ekip in delovne opreme na terenu, usposabljanja iz varnosti pri delu in požarne varnosti in ostale aktivnosti v zvezi s tehnično varnostjo.

Na usposabljanjih iz varnosti pri delu, so bili delavci posebej opozorjeni na potrebne ukrepe pri delu na višini, za področje varnosti v cestnem prometu ter na ukrepe varstva pred požarom. Na seminarjih iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti je bilo skupaj 50 delavcev. Vsi udeleženci usposabljanj so na koncu opravili preizkus znanja o poznavanju nevarnosti in predpisanih ukrepih za varno delo.

Zdravstveno varstvo

V skladu z določili Zakona o varnosti in zdravju pri delu, Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev ter priloge k izjavi o varnosti so bili izvedeni preventivni zdravstveni pregledi. Obdobni preventivni zdravstveni pregled je opravilo 177 delavcev, predhodni preventivni zdravstveni pregled pa 37 delavcev.

Nadaljevali smo s postopki cepljenja proti klopnemu menigoencefalitisu za delavce, katerih delo je povezano z gibanjem v gozdovih, ter organizirali preventivna cepljenja proti gripi. Vsa cepljenja je izvedel Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Osebna varovalna oprema

Nadzirali smo uporabo osebne varovalne opreme ter v vsakdanji praksi uporabljena določila o zamenjavi osebne varovalne opreme po ugotovljeni dotrajanosti.

Požarna varnost

Usposabljanje delavcev iz požarne varnosti je bilo tudi v preteklem letu sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. Vsi delavci so bili seznanjeni s požarnim redom. Ob usposabljanju je bila delavcem prikazana praktična uporaba gasilnikov. V službenih vozilih so bili pregledani in servisirani vsi gasilniki.

8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev

Vodstvo družbe dobro sodeluje tako s Konferenco sindikatov GVO, d.o.o. kot tudi s Svetom delavcev GVO, d.o.o.. Člane na rednih mesečnih skupnih sestankih direktor družbe redno informira o njenem poslovanju ter o ostalih aktualnostih v podjetju in poslovnem okolju.

9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001

Usmeritev in temeljni cilj družbe GVO, d.o.o. je opravljanje visoko kakovostnih storitev na področju projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih kabelskih omrežij, kar še naprej ostaja naša osnovna dejavnost, ki jo dopolnjujemo tudi z deli na elektroenergetskih omrežjih.

Zahteve in pričakovanja poslovnih partnerjev in javnosti, zakoni, predpisi, varnostna določila, kakor tudi notranja navodila, nas zavezujejo k nenehnemu zagotavljanju kakovosti, hkrati pa tudi k skrbnemu ravnanju z okoljem. Skrbimo, da bi relacije med našo družbo in poslovnimi partnerji potekale čim bolj enostavno, jasno, hitro in transparentno. Pri tem uporabljamo in nenehno nadgrajujemo sistem, ki zaposlenim pri delu omogoča čim večjo učinkovitost, zanesljivost, natančnost in ažurnost, uporabnikom in partnerjem pa zagotavlja kakovostno in hitro storitev. Nenehno razvijamo, nadgrajujemo in izboljšujemo delovne procese in postopke. Obvladujemo tveganja in iz njih izhajajoče priložnosti.

Velik poudarek dajemo tudi na uveljavljanje načel vrednot, kot so vodenje z zgledom, spoštovanje, odgovornost, komunikacija, reševanje reklamacij, reševanje težav, tolerance do napak, učinkovitost.

Politika in poslanstvo podjetja GVO, d.o.o. je v zagotavljanju celovitih in do okolja prijaznih storitev s področij projektiranja, geodezije, gradenj, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij. Z visoko kakovostnimi storitvami zadovoljujemo naše kupce in tako nagradujemo njihovo zvestobo, lastnikom zagotavljamo primeren donos na vloženi kapital, zaposlenim pa poklicni in osebni razvoj. Uveljavljena imamo načela vrednot, ki so skupna vsem zaposlenim.

Naša tradicionalna skrb za telekomunikacijsko omrežje se izkazuje skozi strokovno opravljanje vloge skrbnika omrežja. Politika kakovosti in ravnanja z okoljem se kaže skozi:

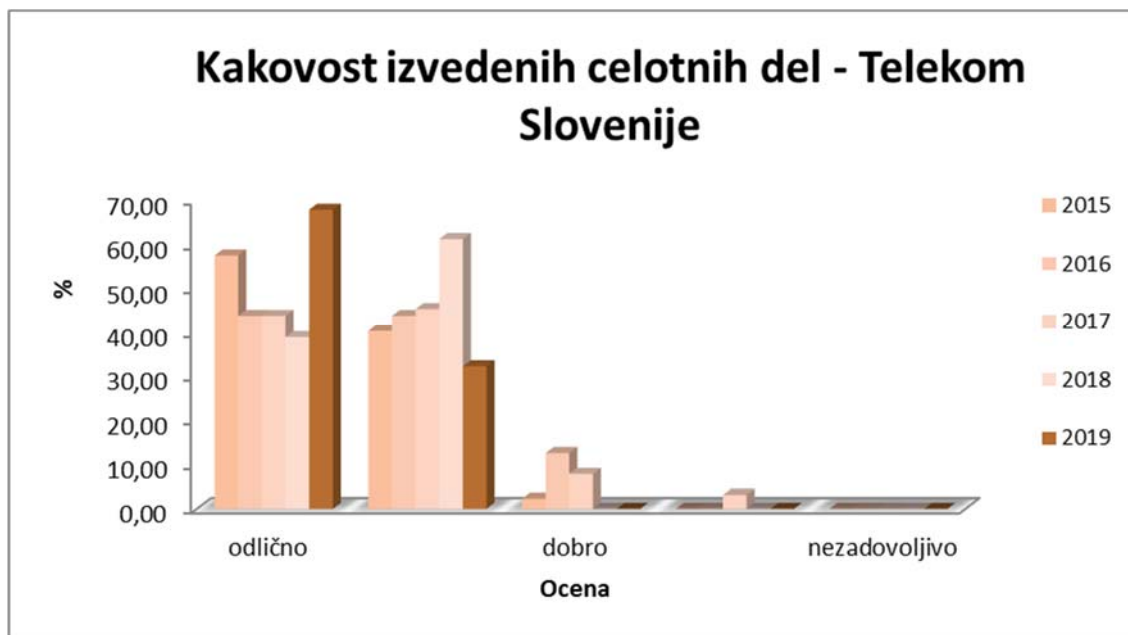
- visoko strokovno usposobljenost, ozaveščenost in motivacijo zaposlenih;
- sodobno tehnološko opremljenost;
- spoštovanje zakonodajnih zahtev, regulative in standardov;
- zmanjševanje vplivov na okolje s poudarkom na preprečevanju onesnaževanja;
- nenehno izboljševanje.

Politika kakovosti in ravnanja z okoljem je sestavni del celotne politike in poslanstva podjetja in je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev GVO. Zasnovana je dolgoročno, je odprta za spremembe, poznamo, razumemo in uresničujemo jo vsi zaposleni ter naši pogodbeni izvajalci. Naša vizija je ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki del prihodka na teh ključnih segmentih ustvarja tudi na ostalih trgih Evropske Unije. Zagotavljamo tudi dostopnost politike zainteresiranim javnostim.

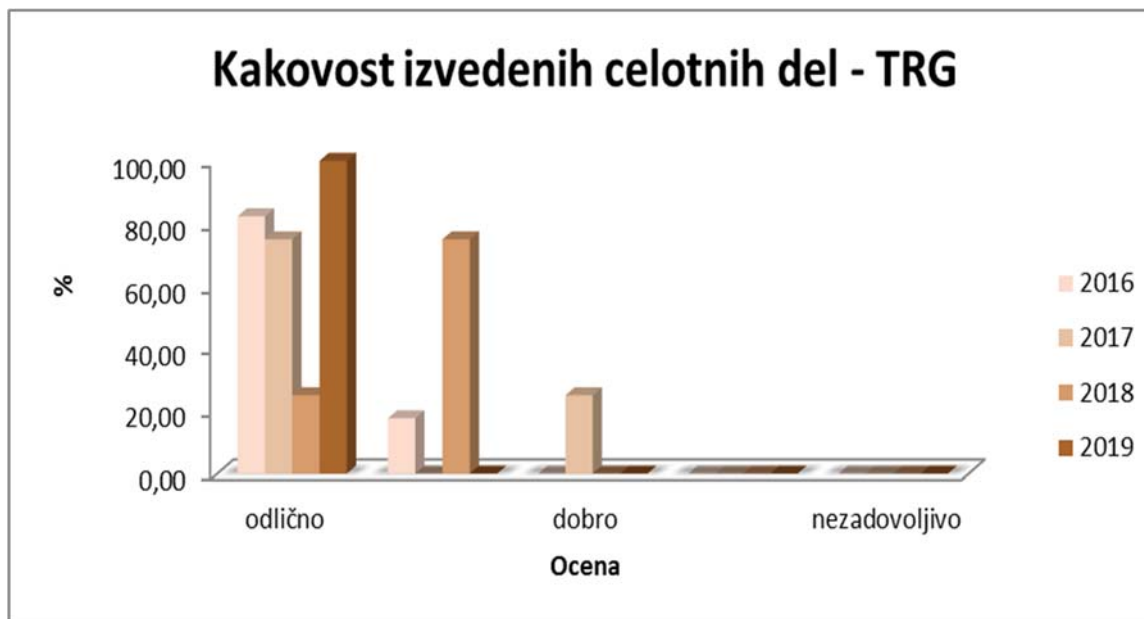
Učinkovito izvajanje, vzdrževanje in razvoj sistema vodenja skladno s standardoma ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015 v družbi GVO, d.o.o. potrjuje tudi uspešno izvedena redna zunanja presoja, ki je bila s strani SIQ izvedena v mesecu novembru 2019. Presojevalci so podali niz pozitivnih ugotovitev, med katerimi so izpostavili uspešno nadaljevanje in izvajanje strategije »Prvi na vasi«, nadaljnjo informatizacijo procesov, organizacijo delavnice za prenos dobrih praks na področju vodenja projektov, zavzetost zaposlenih pri opravljanju svojega dela in njihovem zavedanju odgovornosti za kakovostno in pravočasno izvedbo storitev, itn.

Kakovost izvedenih storitev, ki jih izvajamo, potrjujejo tudi ocenitve, ki jih dobimo s strani naših naročnikov. Po ločeni analizi zadovoljstva za Telekom Slovenije, d.d. in ločeno za ostale storitve na trgu, je skupni delež ocenitev z oceno odlično in zelo dobro v letu 2019 tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu ponovno dosegel 100%.

Slika 28: Kakovost izvedenih del v obdobju 2015 – 2019 (Telekom Slovenije)

Slika 29: Kakovost izvedenih del v obdobju 2016 - 2019 (trg)

V letu 2019 smo ponovno izvedli anketo za ocenitev zadovoljstva naših naročnikov z izvedbo del na področju projektiranja, kjer smo tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu zabeležili skupno 100% delež ocenitev z oceno odlično in zelo dobro.

10. SKRB ZA OKOLJE

Kljub temu, da dejavnost projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij z vidika varstva okolja ni problematična, se družba GVO, d.o.o. zaveda odgovornosti do varstva okolja.

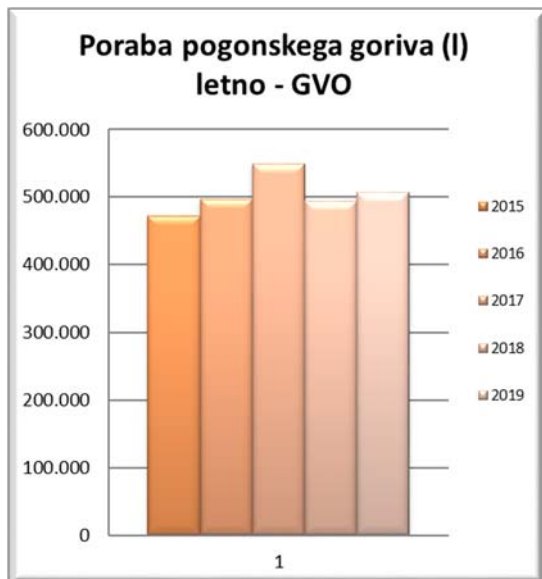
Svoj pozitiven odnos do okolja smo ponovno pokazali skozi projekt izgradnje še ene polnilnice za električna vozila, ki smo jo v letu 2019 postavili zraven funkcijske lokacije Sveti Tomaž pri Ormožu in je v prosti uporabi v lokalnem okolju.

Na področju zmanjšanja porabe goriva smo v letu 2019 v GVO, d.o.o. nadaljevali z zamenjavo starih vozil z novimi vozili z ekološko sprejemljivimi motorji ter z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varčno in varno vožnjo. Tako smo dvajsetim sodelavcem, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjšanju porabe goriva, kot tudi v njihovem odnosu do delovnih sredstev in do okolja, tradicionalno ponovno omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.

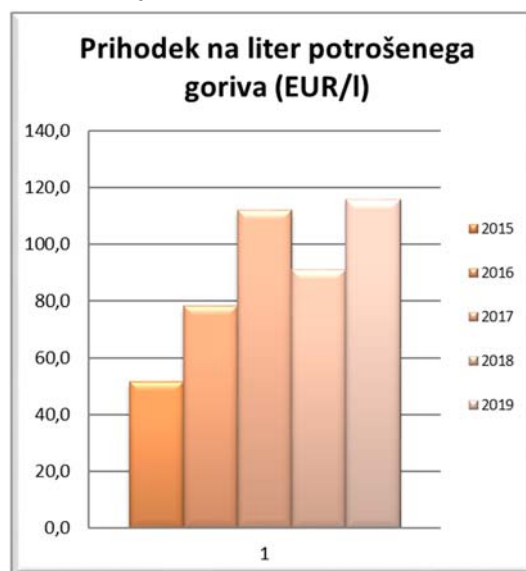
Ponovno smo opravili nekaj testov električnih vozil, pri čemer smo ugotovili, da bi bila za našo uporabo primerna le električna vozila za opravljanje krajših službenih poti oziroma operativnih del, saj za daljše razdalje oziroma glede na naravo našega dela, kapacitete baterij trenutno še niso dovolj zmogljive.

Skupna poraba goriva je bila v letu 2019 za 3% višja od predhodnega leta, kar je povezano z obsegom del. Rast stroškov goriva je primerjalno višja le za 1%, kar je neposredno povezano z gibanjem cen goriva. Primerjalno je obseg prihodkov glede na porabo goriva večji kot predhodno leto, učinkovitost prevožene razdalje z 1 l goriva je dokaj konstantna v večletnem obdobju.

Slika 30: Poraba goriva v obdobju 2015-2019

Slika 31: Prihodek na liter potrošenega goriva v obdobju 2015-2019

Slika 32: Prevoženi kilometri z 1 l goriva v obdobju 2015–2019

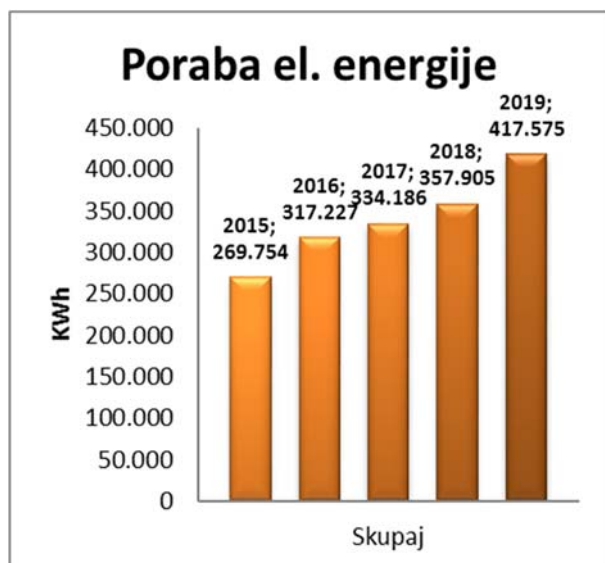

Na področju rabe električne energije v funkcijskih lokacijah na omrežju OŠO skrbimo, da so klimatske naprave ustrezno vzdrževane in nastavljene na predpisane režime delovanja. Vzpostavljen imamo tudi daljinski nadzor funkcijskih lokacij, s čemer imamo možnost za učinkovitejše ukrepanje ob morebitnih izpadih električne energije, vzpostavljen je tudi nadzor nad vstopi v prostore, temperaturo in požarno ogroženostjo objekta. S tem smo zmanjšali tveganja temperaturne preobremenitve aktivne opreme oz. požarov ter tudi zmanjšali tveganja s področja brezprekinitvenega delovanja.

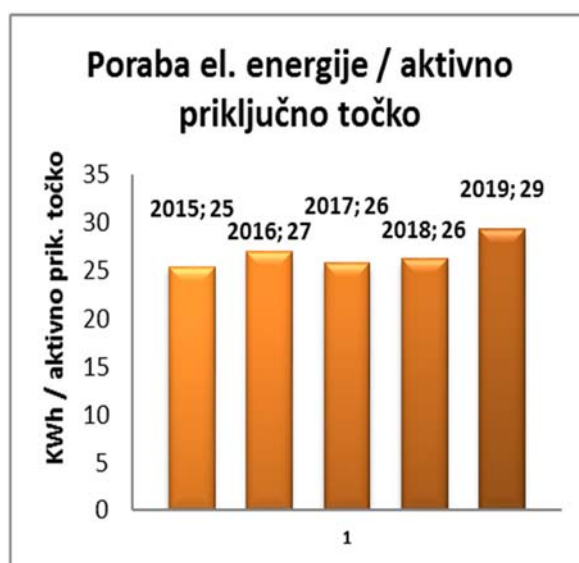
V letu 2019 smo kumulativno zabeležili 17% porast porabe električne energije v primerjavi z letom 2018 (skupaj s poračuni pavšalnih obračunov). Rast je bila konstantno zabeležena skozi celotno leto 2019. Povečanje porabe električne energije lahko pripišemo razširitvi aktivne opreme operaterjev, nekaj je tudi vpliva ob aktivnejšem delovanju klimatskih naprav v poletnih mesecih.

Če primerjamo kazalnik porabe električne energije glede na aktivne priključne točke, vidimo, da rast aktivnih priključnih točk v letu 2019 ni bila več tako intenzivna oziroma ni bila sorazmerna z rastjo porabe električne energije, zato je primerjalno z letom 2018 ta kazalnik porasel na 29 kWh/priključno točko.

Slika 33: Skupna poraba električne energije za potrebe delovanja funkcijskih lokacij v obdobju 2015 – 2019

Slika 34: Poraba električne energije na aktivno priključno točko v obdobju 2015 – 2019

V družbi GVO, d.o.o. smo z vzpostavljenim lastnim sistemom ravnanja z okoljem posredno in neposredno vpeti tudi v sistem ravnanja z okoljem v Telekomu Slovenije, d.d.. Z intenzivnim medsebojnim sodelovanjem se dopolnjujemo oz. spoštujemo zahteve, ki jih postavlja Telekom Slovenije, d.d., tako na področju ločenega zbiranja odpadkov, kakor tudi na področju učinkovite rabe električne energije, učinkovite rabe energije za ogrevanje, porabe pitne vode, itd. Na področju ravnanja z odpadki skrbimo, da so vsi odpadki oddani v sklopu ločenega zbiranja odpadkov Telekoma Slovenije, d.d. ali neposredno pooblaščenim odjemalcem. Z vsemi dobavitelji oz. izvajalci, s katerimi sklenemo pogodbo, v pogodbi posebej opredelimo zahteve za celovito obvladovanje ravnanja z okoljem.

11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

V letu 2020 je tudi na območju Republike Slovenije prišlo do naglega širjenja novega koronavirusa (SARS-CoV-2), zaradi katere je Republika Slovenija dne 12.3.2020 razglasila epidemijo. V tem času so tudi začeli veljati določeni preventivni ukrepi na nivoju celotnega ozemlja Republike Slovenije, ki v veliki meri zaustavljajo javno življenje in spodbujajo prebivalce k samoizolaciji in preprečevanju vseh nepotrebnih stikov s soljudmi. Prav tako so nekatere občine že omejile izvajanje gradbenih del ali zaustavile izdajo soglasij za izvajanje kakršnihkoli gradbenih del, z izjemno nujnih intervencij.

Posledično je GVO, d.o.o. že moral omejiti izvedbo določenih (predvsem investicijskih) del, pri čemer pa se stanje iz dneva v dan spreminja in vpliva na poslovno leto 2020 v tem trenutku ni mogoče oceniti.

Drugih pomembnejših dogodkov po datumu bilance stanja ni bilo.

12. IZJAVA O UPRAVLJANJU

Družba GVO, d.o.o. (v nadaljevanju: družba GVO) Izjavo o upravljanju podaja v skladu s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah ter s priporočili Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.

Izjava o upravljanju je sestavni del Letnega poročila GVO, d.o.o. za leto 2018. Nanaša se na obdobje od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019. Izjava je dostopna v elektronski obliki, in sicer najmanj pet let od njene objave na spletnih straneh družbe www.gvo.si.

V poslovnem letu 2019 je vodenje in upravljanje družbe GVO temeljilo na veljavni zakonodaji, priporočilih Slovenskega državnega holdinga, d. d., dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d.d., Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije in internih aktih družbe.

Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja:

- Skupina Telekom Slovenije in družba GVO upravljata tveganja in izvajata postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Sistem upravljanja tveganj zagotavlja prepoznavanje in oceno pomembnih tveganj, opredelitev ukrepov za obvladovanje tveganj ter poročanje o tveganjih. Sistem notranjih kontrol daje primerno zagotovilo o doseganju ciljev in obvladovanju ključnih tveganj. Za vzpostavitev delovanja sistema notranjih kontrol so odgovorni vodstvo matične družbe in vodstva družb v skupini. Notranje kontrole so vgrajene v poslovne procese in sisteme. Cilji delovanja notranjih kontrol so zagotavljanje skladnosti delovanja z zakonodajo in drugimi predpisi, s standardi, pogodbami in z internimi akti družbe, zagotavljanje zanesljivih in neoporečnih računovodskih in izvajalnih informacij, varovanje premoženja, doseganje učinkovitosti in uspešnosti poslovanja ter doseganje zastavljenih strateških ciljev. Nadzor nad delovanjem notranjih kontrol se izvaja z vodstvenim nadzorom, z notranjimi revizijskimi pregledi, z zunanjo revizijo računovodskih izkazov ter z drugimi neodvisnimi presojami (ISO in druge).
- Omejitve glasovalnih pravic:
Omejitev ni.
- Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah akta o ustanovitvi:
Uprava družbe je enočlanska. Direktorja družbe GVO imenuje in razrešuje ustanovitelj v skladu z zakonskimi pristojnostmi, akta o ustanovitvi in določbami Statuta družbe Telekom Slovenije, d.d., po katerih uprava s soglasjem nadzornega sveta imenuje poslovodje, člane nadzornih svetov in člane upravnih odborov odvisnih družb.
Družba GVO nima posebnih pravil o spremembah akta o ustanovitvi. Morebitne spremembe akta o ustanovitvi se izvajajo skladno z zakonom in samim aktom.
- Podatki o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načina njihovega uveljavljanja:

Skupščina:

Pristojnosti in delovanje skupščine z enim družbenikom opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah-1 in akt o ustanovitvi družbe.

Ustanovitelj/družbenik:

Edini ustanovitelj samostojno odloča o vseh vprašanih upravljanja družbe, za katere je pristojen po zakonu, predvsem pa o:

- spremembah in dopolnitvah akta o ustanovitvi,
 - temeljnih poslovne in razvojne politike družbe, poslovnem načrtu in programu razvoja družbe,
 - povečanju ali znižanju osnovnega kapitala,
 - ustanovitvah odvisnih družb ter kapitalskih in stvarnih vlaganj v druge subjekte,
 - nabavi, prodaji ali obremenitvah nepremičnin,
 - najemu posojil,
 - pristopu novih družbenikov in vsakem razpolaganju s poslovnim deležem,
 - postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,
 - letni bilanci stanja, izkaza uspeha in razdelitvi dobička,
 - drugih zadevah, če tako določa zakon ali akt o ustanovitvi.
- Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij:
- Uprava ima enega člana – direktorja. Imenuje ga ustanovitelj. Mandat direktorja je štiri leta, z možnostjo ponovne izvolitve. V času trajanja mandata lahko ustanovitelj odpokliče direktorja.
 - Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Za izpolnjevanje te naloge sprejema potrebne okoliščine in ukrepe. Direktor je pristojen za vse zadeve, ki niso v pristojnosti ustanovitelja, zlasti pa:
 - o predlaga temelje poslovne in razvojne politike družbe, poslovni načrt in program razvoja družbe ustanovitelju,
 - o sprejema splošne akte družbe,
 - o odloča o pravicah in obveznostih delavcev, v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo,
 - o poroča ustanovitelju o rezultatih poslovanja družbe,
 - o izvaja druge naloge, določene z aktom o ustanovitvi in zakonom.
 - Direktor mora imeti soglasje ustanovitelja za sklepanje pravnih poslov, ki za družbo predstavljajo obveznost in ne pomenijo pridobivanja prihodkov, katerih vrednost je nad 500.000 EUR z DDV. Statutarna ali druga omejitev nima pravnega učinka proti tretjim osebam.

Družba GVO spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, ki ga je v maju 2017 sprejel Slovenski državni holding, d. d., ter Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga iz maja 2017 (objavljena na spletnih straneh www.sdh.si) prek določil Pravilnika korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki zavezuje vse družbe v Skupini Telekom Slovenije in je objavljen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

Družba GVO poleg svojih internih aktov spoštuje in uporablja tudi Etični kodeks Skupine Telekom Slovenije z dne 1. 2. 2017, ki je dostopen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

V skladu z usmeritvami družbe Telekom Slovenije družba GVO načrtno izvaja aktivnosti na področju korporativne integritete, s čimer zagotavlja skladnost svojega poslovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti. Družba GVO na področju skladnosti poslovanja aktivnosti izvaja predvsem na naslednjih področjih:

- preprečevanje korupcije in navzkrižja interesov,
- konkurenčno pravo,
- varovanje podatkov.

Sistem upravljanja skladnosti poslovanja vključuje vzpostavitev organov za izvajanje funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja, sprejem, izvajanje in vzdrževanje aktov s področja skladnosti poslovanja in integritete ter opredelitev aktivnosti izvajanja funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja

Pri izvajanju navedenih kodeksov in priporočil v letu 2019 v družbi GVO večjih odstopanj ni bilo, v nadaljevanju pa družba GVO pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil.

Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Okvir upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Politika upravljanja - tč. 3.2:

Upravljanje družbe GVO temelji na zakonskih določilih, priporočilih iz kodeksov ter poslovne prakse vodenja, upravljanja in internih aktov. Politika upravljanja družbe Telekom Slovenije iz leta 2011, posodobljena 22. 2. 2017, kot lasten kodeks upravljanja matične družbe ter Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije predstavljata podlago za delovanje na tem področju.

Položaj družb s kapitalsko naložbo države

Javne obveznosti in naloge - tč. 5.1.2:

Družba GVO nima javnih obveznosti in nalog.

Neekonomski cilji - tč. 5.1.3:

Družba GVO nima neekonomskih ciljev.

Uprava oziroma posloводство

Prejemki članov uprave – tč. 8.3:

Edini ustanovitelj pri določanju prejemkov članov uprave spoštuje Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11).

Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga

Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine – tč. 1:

Družba GVO delno odstopa od priporočila, saj letne in strateške poslovne načrte obravnava kot poslovno skrivnost. Njihovo razkritje bi negativno vplivalo na konkurenčni položaj družbe in Skupine Telekom Slovenije. Povzetek Strateškega poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije je javno objavljen na sistemu SEOnet Ljubljanske borze, d. d..

Periodično poročanje o poslovanju družbe/skupine – tč. 2:

Družba GVO delno odstopa od priporočila; o poslovanju družbe in skupine poroča skladno z veljavno zakonodajo, ki zavezuje matično družbo kot javno delniško družbo.

Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadeva izdatke družbe (naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo) – tč. 3.6:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Družba v skladu s poslovnimi interesi ter zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla. Na svojih spletnih straneh (www.gvo.si) skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, redno objavlja informacije javnega značaja, ki se nanašajo na donatorske, sponzorske, svetovalne in druge avtorske ali intelektualne storitve.

Optimizacija stroškov dela v letu 2018

Javna objava podatka o nameravanih izplačilih – tč. 4.3:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava podatka o realizaciji plačil – tč. 4.4:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava besedila veljavnih kolektivnih pogodb za družbo in skupino ter dogovorov s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo – tč. 4.5:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Zavezujoče kolektivne pogodbe oz. dogovore s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo, niso javno objavljene, saj za objavo nima soglasja predstavnikov delavcev.

Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupine:

Družba GVO odstopa od priporočila, ker ne uporablja nobenega modela za preverjanje odličnosti.

Družba GVO bo tudi v prihodnje izpopolnjevala sistem korporativnega upravljanja v sodelovanju z matično družbo in drugimi družbami v Skupini Telekom Slovenije.

Ljubljana, 10.4.2020

Podpis:

Borut Radi
direktor

 gradnja in vzdrževanje
telekomunikacijskih
omrežij d.o.o.
1.0

13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Poslovodstvo potrjuje računovodske izkaze družbe GVO d.o.o. za leto, končano na dan 31. decembra 2019.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2019.

Poslovodstvo je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v roku 5 let po poteku leta, v katerem je bilo potrebno davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Poslovodstvo družbe ni seznanjeno z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Ljubljana, 10.4.2020

Podpis:

Borut Radi
Direktor

II. RAČUNOVODSKO POROČILO

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE

1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019

v tisoč EUR	Pojasnilo	2019	2018
Čisti prihodki od prodaje	3.1	58.750	44.963
Drugi prihodki od poslovanja	3.2	1.643	1.394
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	3.3	0	0
Stroški materiala in energije	3.3	-8.927	-7.734
Stroški storitev	3.4	-28.888	-19.627
Stroški dela	3.5	-14.189	-13.394
Amortizacija	3.9, 3.10, 3.11	-2.892	-2.199
Drugi odhodki poslovanja	3.6	-1.585	-996
Skupaj odhodki poslovanja		-56.481	-43.950
Dobiček iz poslovanja		3.912	2.407
Finančni prihodki	3.7	10	9
Finančni odhodki	3.7	-137	-40
Dobiček pred obdavčitvijo		3.785	2.376
Davek iz dobička	3.8	-616	-296
Odložen davek	3.8	15	-69
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta		3.184	2.011

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019

v tisoč EUR	Pojasnilo	2019	2018
Čisti dobiček poslovnega leta	3.18	3.184	2.011
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida:		0	0
Sprememba rezerve - aktuarski primanjkljaji in presežki	3.18	-197	26
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta po davkih		-197	26
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		2.987	2.037

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2019

v tisoč EUR	Pojasnilo	31.12.2019	31.12.2018
DOLGOROČNA SREDSTVA		30.494	27.934
Neopredmetena sredstva	3.9	14.805	15.862
Opredmetena osnovna sredstva	3.10	3.933	3.757
Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)	3.11	2.549	0
Finančne naložbe v odvisna podjetja	3.12	7.846	7.846
Druge finančne naložbe	3.13	885	8
Ostala dolgoročna sredstva		0	0
Odložene terjatve za davek	3.14	476	461
KRATKOROČNA SREDSTVA		20.138	18.342
Zaloge	3.15	1.035	669
Poslovne in druge terjatve	3.16	8.334	12.913
Kratkoročna pogodbeni sredstva	3.16	21	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	3.16	139	301
Terjatve za davek iz dobička		0	538
Kratkoročne finančne naložbe	3.13	7.006	6
Denar in denarni ustrezniki	3.17	3.603	3.915
SREDSTVA SKUPAJ		50.632	46.276
KAPITAL IN REZERVE		27.739	24.752
Vpoklicani kapital	3.18	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	3.18	1	1
Rezerve iz dobička	3.18	575	575
Zadržani čisti poslovni izid	3.18	21.735	18.551
Presežek iz prevrednotenja aktuarskih primanjkljajev in presežkov	3.18	-330	-133
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		7.422	6.442
Dolgoročne pogodbene obveznosti	3.19	519	0
Dolgoročno odloženi prihodki	3.20	5	520
Rezervacije	3.21	4.666	4.282
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	3.22	0	1.500
Dolgoročne finančne obveznosti - najem	3.23	2.036	0
Druge dolgoročne finančne obveznosti		0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti	3.24	196	140
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		15.471	15.082
Poslovne in druge obveznosti	3.24	13.051	13.552
Obveznost za davek iz dobička		320	0
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	3.22	0	2
Kratkoročne finančne obveznosti - najem	3.25	669	0
Kratkoročne pogodbene obveznosti	3.26	302	0
Kratkoročno odloženi prihodki	3.27	2	0
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	3.27	1.127	1.528
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		50.632	46.276

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Zadržani čisti poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2019	5.758	1	575	16.540	2.011	-133	24.752
Čisti poslovni izid obdobja				0	3.184		3.184
Drug vseobsegajoči poslovni izid obdobja						-197	-197
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	3.184	-197	2.987
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				2.011	-2.011		0
Stanje 31. 12. 2019	5.758	1	575	18.551	3.184	-330	27.739

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Zadržani čisti poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2018	5.758	1	575	12.883	3.657	-159	22.715
Čisti poslovni izid obdobja				0	2.011		2.011
Drug vseobsegajoči poslovni izid obdobja						26	26
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	2.011	26	2.037
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				3.657	-3.657		0
Stanje 31. 12. 2018	5.758	1	575	16.540	2.011	-133	24.752

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2019

v tisoč EUR	2019	2018
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a.) Čisti dobiček	3.184	2.011
b.) prilagoditve za:		
Amortizacija osnovnih sredstev	2.892	2.199
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	-51	-11
Finančni prihodki	-10	-3
Finančni odhodki	137	40
Davek iz dobička in odloženi davki	601	364
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	4.664	3.330
Sprememba kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev	141	-252
Sprememba zalog	-366	172
Sprememba rezervacij	384	-787
Sprememba dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	306	1
Sprememba vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov	-401	-12
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti	-571	-1.119
Plačani davek iz dobička	197	-1.282
c.) Čista denarna sredstva iz poslovanja	11.108	4.651
B. Denarni tokovi iz naložbenja		
a.) Prejemki pri naložbenju	22.012	12.246
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev	62	16
Prejete obresti	0	0
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb-revolving posojilo	21.950	12.230
b.) Izdatki pri naložbenju	-31.277	-17.201
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev	-1.265	-1.044
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev	-180	-460
Nakup finančnih naložb	-882	0
Nakup odvisnih družb	0	-3.467
Pridobitev finančnih naložb-revolving posojilo	-28.950	-12.230
c.) Čista denarna sredstva porabljena pri naložbenju	-9.265	-4.955
C. Denarni tokovi iz financiranja		
a.) Prejemki pri financiranju	0	0
Prejeta dolgoročna posojila	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0
b.) Izdatki pri financiranju	-2.155	-24
Odplačila kratkoročnih posojil	0	0
Odplačila dolgoročnih posojil	-1.500	0
Odplačila za sredstva v najemu IFRS 16	-650	0
Plačane obresti	-5	-24
c.) Čista denarna sredstva porabljena pri financiranju	-2.155	-24
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	-312	-325
Č. Končno stanje denarnih sredstev	3.603	3.915
Začetno stanje denarnih sredstev	3.915	4.240

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.

2.1. Splošno o družbi

a. Splošni podatki družbe GVO, d.o.o.

Družba: GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o. (v nadaljevanju družba).
Sedež: Cigaletova 10, 1000 Ljubljana, Slovenija.

b. Ustanovitev, registracija in lastništvo

Družba je bila ustanovljena v letu 2000. Leto 2004 je bilo prvo leto njenega delovanja. Osnovni kapital družbe na dan 31.12.2018 je znašal 5.758 tisoč EUR.

c. Dejavnost družbe

Glavna dejavnost družbe gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja.

d. Skupinski računovodski izkazi

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

Družba GVO, d.o.o. je v začetku leta 2013 ustanovila hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH s sedežem v Zvezni Republiki Nemčiji zaradi pridobitve novih poslov za gradnjo razvodnih naročniških (optičnih) omrežij v Zvezni Republiki Nemčiji.

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. in s tem prevzela upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana na območju belih lis. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi Infratel d.o.o. in s tem prevzela v upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana tudi na območju sivih lis.

Družba GVO d.o.o. ne pripravlja konsolidiranega letnega poročila, ker je v 100% lasti družbe Telekom Slovenije, d.d. in v skladu z MRS 27 in presojo edinega družbenika skupinske računovodske izkaze pripravlja matična družba Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana. Letno poročilo Telekoma Slovenije in Skupine Telekom Slovenije je na voljo na www.telekom.si in na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d. <http://seonet.ljse.si/>.

e. Organi družbe

Organi družbe so:

- Nadzorni organ - je ustanovitelj - Uprava Telekoma Slovenije, d.d. ki opravlja naloge nadzornega sveta
- Uprava družbe, vloge katere opravlja direktor družbe.

Direktor družbe: Borut Radi.

Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Pristojen je za vse zadeve, ki niso v pristojnosti nadzornega organa, Uprave Telekoma Slovenije. Za sklepanje pravnih poslov v znesku nad 500 tisoč EUR potrebuje soglasje nadzornega organa.

2.2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o. so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), in kot jih je sprejela Evropska unija.

Na dan bilance stanja, glede na proces potrjevanja standardov v EU, ni razlik v računovodskih usmeritvah družbe GVO, d.o.o. med uporabljenimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela EU in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Računovodske izkaze je poslovodstvo odobrilo dne 10.4.2020.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni ob predpostavki delujočega podjetja. Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti.

Poslovanje družbe ni sezonske narave.

Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

c. Funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o. so predstavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna in predstavitevna valuta matične družbe Telekom Slovenije, d.d. ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvirni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, merjena po pošteni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Uporaba pomembnih ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera popravek vpliva.

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo. Prav tako družba letno preverja preostalo vrednost.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo odločitve glede slabitve naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev. Ocene morajo vključevati vzrok, časovni okvir in znesek slabitev. Ravno tako je potrebno oceniti pričakovane denarne tokove, dobo koristnosti in preostalo vrednost sredstev. Oceniti je potrebno vrednost vlaganja v instrumente, naprave in orodja ter opremo, ki je potrebna za ustvarjanje prihodnje rasti prihodkov.

Poslovodstvo ohranja vrednost terjatev tako, da oceni dvomljivost terjatev, ki izhaja iz nezmožnosti poplačila gradbenih in ostalih podjetij. Poslovodstvo oceni slabitev dvomljivih terjatev na podlagi starosti terjatev, preteklih odpisov, kreditne sposobnosti in spremembe plačilnih zmožnosti posameznih podjetij. Če se dejansko finančno stanje podjetij poslabša bi lahko bili dejanski odpisi višji od pričakovanih.

Poslovodska presoja je potrebna za preračun dejanskih in odloženih davkov. Za oceno te verjetnosti mora poslovodstvo upoštevati več dejavnikov vključno s preteklimi poslovnimi rezultati, poslovnimi načrti in z načrtovanjem davčne strategije. Če dejanski rezultati odstopajo od teh ocen ali če morajo biti ocene prilagojene v prihodnjih obdobjih imajo lahko negativen vpliv na poslovne rezultate, bilanco stanja in denarne tokove. V primeru, da se ocena prihodnje porabe odloženih davkov spremeni, morajo biti že pripoznani odloženi davki zmanjšani v izkazu poslovnega izida ali direktno v kapitalu odvisno načina prvotne pripoznavne.

Pomembne presoje poslovodstva družbe GVO so potrebne pri merjenju in priznavanju izpostavljenosti družbe pogojnim obveznostim, povezanih z nerešenimi sodnimi spori in drugimi neporavnanimi obveznostmi, ki so predmet pogajanj poravnave in drugih pogojnih obveznosti. Sodne spore poslovodstvo presoja na podlagi ocen in mnenj strokovnih služb o verjetnem izidu za vsak posamezni spor. Primernost oblikovanja rezervacije se oblikuje na podlagi višine tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedb tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti, značilne za ta proces ocenjevanja, so lahko dejanske izgube drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, v kolikor poslovodstvo pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja.

Poslovodstvo oceni prihodke po začasnih gradbenih situacijah glede na stroške pripoznane in knjižene v tem obdobju.

2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Pomembne računovodske usmeritve, uporabljene pri sestavi računovodskih izkazov družbe so predstavljene v nadaljevanju.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, z izjemo novo sprejetih standardov ter pojasnil, navedenih v nadaljevanju in upoštevanih pri pripravi računovodskih izkazov, če je družba navedene dogodke za poročano obdobje imela.

Seznam novih EU MSRP standardov, izjav in sprememb veljavnih standardov v zvezi z razkritji v računovodskih izkazih, pripravljenih v skladu z MSRP, kot jih je za letno računovodsko poročanje in poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2019 sprejela Evropska Unija (EU).

a. Standardi, pojasnila in spremembe objavljenih standardov

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

- **MSRP 16 – Najemi**, ki ga je OMRS objavil 13. januarja 2016 in ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2019 ali pozneje),

Družba GVO, d.o.o. je s 1. januarjem 2019 pričela uporabljati nov standard **MSRP 16 Najemi**, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja pa za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Uporaba pred tem datumom je bila dovoljena pod pogojem, da družbe hkrati uporabljajo tudi MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci).

Standard določa načela za priznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da najemniki uporabljajo enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja, poslovni in finančni najem pa se po novem standardu ne razlikujeta več. Standard je nadomestil standard MRS 17 Najemi.

Skladno z MSRP 16 se za pogodbo o najemu šteje pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema prizna pravico do uporabe sredstva (sredstvo v najemu – ROU) in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike uvaja možne omejene izjeme, ki vključujejo:

- najeme za obdobje 12 mesecev ali manj, brez nakupne opcije, in
- najeme, pri katerih ima zadevno sredstvo nizko vrednost.

Najemniki morajo v skladu z novim standardom ločeno priznati odhodke za obresti od obveznosti iz najema in stroške amortizacije za sredstvo v najemu. Prav tako morajo ponovno izmeriti zakupno obveznost ob pojavu določenih dogodkov (npr. sprememba trajanja najema, sprememba prihodnjih plačil najemnine zaradi spremembe cene, indeksa ali tečaja, uporabljenega za določitev teh plačil). Najemnik na splošno prizna znesek ponovnega merjenja obveznosti v zvezi z najemom kot popravek sredstva v najemu.

Obračunavanje najemov se pri **najemodajalcih** bistveno ni spremenilo. Najemodajalec najem opredeli kot poslovni ali finančni glede na naravo najema. Najem se razvrsti kot finančni najem, če se z njim prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezana z lastništvom. V nasprotnem primeru gre za poslovni najem.

Novi standard MSRP 16 zahteva obširnejša razkritja kot dosedanji standard, tako pri najemojemalcih kot najemodajalcih.

Standard ponuja dva pristopa prehoda na novi standard, in sicer tako, da najemnik uporabi ta standard:

- za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno z uporabo MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake, ali
- za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, priznanim na datum začetka uporabe.

Vpliv prehoda na MSRP 16

Družba GVO, d.o.o. je za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 1. januar 2019, zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ne preračunava, ampak so vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazane kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

Družba GVO, d.o.o., ni uporabila izjem, ki jih predvideva standard, za najeme pogodb z majhnimi vrednostmi, in za najeme, katerih trajanje najema se konča prej kot v 12 mesecih od začetne uporabe.

Učinki vpeljave novega standarda na bilanco stanja družbe GVO, d.o.o., na 1. januar 2019 so prikazani v spodnji tabeli:

v tisoč EUR	Pojasnilo	31.12.2018	Prilagoditve	1.1.2019 Prilagojeno
DOLGOROČNA SREDSTVA		27.934	2.922	30.856
Neopredmetena sredstva	3.9	15.862	0	15.862
Opredmetena osnovna sredstva	3.10	3.757	0	3.757
Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)	3.11	0	2.922	2.922
Finančne naložbe v odvisna podjetja	3.12	7.846	0	7.846
Druge finančne naložbe	3.13	8	0	8
Ostala dolgoročna sredstva		0	0	0
Odložene terjatve za davek	3.14	461	0	461
KRATKOROČNA SREDSTVA		18.342	0	18.342
Zaloge	3.15	669	0	669
Poslovne in druge terjatve	3.16	12.913	0	12.913
Kratkoročna pogodbeni sredstva	3.16	0	257	257
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	3.16	301	-257	44
Terjatve za davek iz dobička		538	0	538
Kratkoročne finančne naložbe	3.13	6	0	6
Denar in denarni ustrezniki	3.17	3.915	0	3.915
SREDSTVA SKUPAJ		46.276	2.922	49.198
KAPITAL IN REZERVE		24.752	0	24.752
Vpoklicani kapital	3.18	5.758	0	5.758
Kapitalske rezerve	3.18	1	0	1
Rezerve iz dobička	3.18	575	0	575
Zadržani čisti poslovni izid	3.18	18.551	0	18.551
Presežek iz prevrednotenja aktuarskih primanjkljajev in presežkov	3.18	-133	0	-133
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		6.442	2.922	9.364
Dolgoročne pogodbene obveznosti	3.19	0	519	519
Dolgoročno odloženi prihodki	3.20	520	-519	1
Rezervacije	3.21	4.282	0	4.282
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	3.22	1.500	0	1.500
Dolgoročne finančne obveznosti - najem	3.23	0	2.922	2.922
Druge dolgoročne finančne obveznosti		0	0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti	3.24	140	0	140
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		15.082	0	15.082
Poslovne in druge obveznosti	3.24	13.552	0	13.552
Obveznost za davek iz dobička	3.22	0	0	0
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	3.25	2	0	2
Kratkoročne finančne obveznosti - najem	3.26	0	0	0
Kratkoročno odloženi prihodki		0	0	0
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	3.27	1.528	0	1.528
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		46.276	2.922	49.198

Družba je izvedla podrobno presojo vplivov MSRP 16 in ugotovila, da se bodo sredstva v najemu (ROU) in obveznosti iz najema na dan 1. 1. 2019 povečala za 2.922 tisoč evrov.

- **Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti** – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je OMRS izdal 12. oktobra 2017 in jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje)

Obstoječe zahteve MSRP 9 glede pravice do prekinitve pogodbe se spremenijo tako, da omogočajo merjenje po odplačni vrednosti (oz. po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, odvisno od poslovnega modela) tudi v primeru plačil negativnega nadomestila. V skladu s spremembami podpis zneska predplačila ni pomemben – plačilo je glede na prevladujočo obrestno mero v času prekinitve mogoče opraviti tudi v korist pogodbene stranke, ki predčasno plačilo opravi. Izračun nadomestila mora biti v tako v primeru kazni zaradi predčasnega odplačila kot v primeru nagrade zaradi predčasnega odplačila enak. Spremembe obsegajo tudi pojasnila glede obračunavanja sprememb finančnih obveznosti, ki ne povzročijo odprave pripoznanja. V tem primeru se knjigovodska vrednost prilagodi rezultatu, pripoznanemu v vseobsegajočem donosu. Efektivna obrestna mera se ne preračuna.

- **Spremembe MRS 19 – Zasluzki zaposlencev** – Sprememba, omejitev ali poravnava programa, ki jih je OMRS izdal 7. februarja 2018 in jih je EU sprejela 13. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe zahtevajo uporabo posodobljenih predpostavk iz ponovnega merjenja za določitev stroškov tekočega službovanja in neto obresti za preostanek poročevalskega obdobja po spremembi programa.

- **Spremembe MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige** – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki jih je OMRS objavil 12. oktobra 2017 in jih je EU sprejela 8. februarja 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Namen sprememb je pojasniti, da podjetje uporablja MSRP 9, vključno z zahtevami po oslavitvi, za dolgoročne deleže v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki so del čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig in za katere se kapitalska metoda ne uporablja. Spremembe prav tako odpravljajo 41. odstavek, saj je po mnenju Odbora le ponavljal zahteve v MSRP 9 in povzročal zmedo glede obračunavanja dolgoročnih deležev.

- **Spremembe različnih standardov zaradi izboljšav MSRP (obdobje 2015–2017)**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je OMRS objavil 12. decembra 2017 in jih je EU sprejela 14. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe različnih standardov izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe vsebujejo naslednja pojasnila: podjetje ponovno izmeri svoj prejšnji delež v skupni dejavnosti, ko pridobi obvladovanje nad poslovnim subjektom (MSRP 3); če podjetje pridobi skupno obvladovanje nad poslovnim subjektom, svojega prejšnjega deleža v skupni dejavnosti ne izmeri ponovno (MSRP 11); podjetje vse posledice izplačila dividend na davek iz dobička obračuna na enak način (MRS 12); in podjetje kot del splošnih posojil obravnava vsa posojila, ki so bila prvotno namenjena razvoju sredstva, kot je sredstvo usposobljeno za nameravano uporabo ali prodajo (MRS 23).

Sprejetje teh sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni privedlo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe GVO, d.o.o.

- **OPMSRP 23 – Negotovost glede obravnave davka iz dobička**, ki ga je OMRS izdal 7. junija 2017 in ga je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Možne so nejasnosti glede tega, kako se davčna zakonodaja uporablja za določeno transakcijo ali okoliščino oz. ali bo davčni organ sprejel obravnavanje davka v podjetju. MRS 12 Davek iz dobička določa, kako je treba obračunati tekoči in odloženi davek, ne pa, na kakšen način bi se morali odražati učinki negotovosti. OPMSRP 23 dopolnjuje zahteve MRS 12 z določili, kako se mora učinek negotovosti odražati pri obračunavanju davka iz dobička.

Sprejetje teh sprememb k obstoječim standardom in pojasnil (razen MSRP 16, ki je opisan zgoraj) ni privedlo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe GVO, d.o.o.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) izdal naslednje spremembe obstoječega standarda, ki jih je sprejela EU in ki še niso stopili v veljavo:

- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake** – Opredelitev Bistven, ki jih je OMRS objavil 31. oktobra 2018 in jih je EU sprejela 29. novembra 2019 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje)

Spremembe pojasnjujejo opredelitev izraza *bistven* in kako ga je treba vključiti v napotke glede opredelitev.

- **Spremembe MRSP 9 – Finančni instrumenti, MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja** – Reforma referenčnih obrestnih mer, ki jo je OMRS izdal 26. septembra 2019 in jih je EU sprejela 15. januarja 2020 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje)

Spremembe reforme referenčnih obrestnih mer:

- a) spreminjajo posebne zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganji tako, da lahko podjetja obračunavajo varovanje pred tveganji ob predpostavki, da se referenčna obrestna mera, na kateri temeljijo varovani denarni tokovi in denarni tokovi od instrumenta za varovanje, zaradi reforme referenčnih obrestnih mer ne bodo spremenili;
 - b) so obvezne za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, na katera reforma referenčnih obrestnih mer neposredno vpliva;
 - c) niso namenjene olajševanju drugih posledic reforme referenčnih obrestnih mer (če razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več zahtev za obračunavanje varovanja pred tveganji iz razlogov, ki niso navedeni v spremembah, je treba prenehati z obračunavanjem varovanja pred tveganjem) in
 - d) zahtevajo posebna razkritja o tem, v kolikšni meri spremembe reforme vplivajo na razmerja varovanja pred tveganji med podjetji.
- **Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP**, ki ga je OMRS izdal 7. junija 2017 in jih je EU sprejela 29. novembra 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

OMRS je zaradi revizije konceptualnega okvira za MSRP posodobil sklicevanje nanj v standardih MSRP. Dokument vsebuje spremembe MSRP 2, MSRP 3, MSRP 6, MSRP 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, OPMSRP 12, OPMSRP 19, OPMSRP 20, OPMSRP 22 in SIC-32. Namen sprememb je podpora prehodu na revidirani konceptualni okvir za podjetja, ki s pomočjo tega okvira razvijajo svoje računovodske usmeritve, kadar se za določeno transakcijo ne uporablja noben standard MSRP.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki še niso bili potrjeni v EU na datum objave računovodskih izkazov (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS):

- **Spremembe MSRP 3 – Poslovne združitve** – Opredelitev poslovnega subjekta, ki jih je OMRS izdal 22. oktobra 2018 (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem).

Spremembe so bile uvedene za izboljšanje opredelitve poslovnega subjekta. Spremenjena opredelitev izpostavlja, da je namen poslovanja poslovnega subjekta zagotavljati blago in storitve za stranke, medtem ko je prejšnja opredelitev poudarjala donose v obliki dividend, nižje stroške in druge gospodarske koristi za vlagatelje ter druge deležnike. Poleg spremenjene ubeseditve je Odbor podal dodatne napotke k opredelitvi.

- **Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ki jih je OMRS objavil 11. septembra 2014 ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalno metodo).

Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička oz. izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali pri skupnem podvigu odvisen od tega, ali prodana oz. prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt.

Družba GVO, d.o.o. predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Družba GVO, d.o.o. ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z **MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

b. Neopredmetena sredstva

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Neopredmetena sredstva, s končno dobo koristnosti, se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- neopredmetena sredstva iz naslova koncesij (GOŠO)
- neopredmetena sredstva v izgradnji in izdelavi,
- licence za programsko opremo,
- programska oprema, pridobljena ločeno od računalniške opreme, ki je v uporabi v obdobju, ki je daljše od enega leta in
- druga neopredmetena sredstva.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo in se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva.

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
Neopredmetena sredstva iz naslova koncesij	20
Licence	po pog
Računalniški programi - aplikacijska programska podpora	3-7

Neopredmetena sredstva iz projekta GOŠO se amortizirajo 20 let, to je v dobi koncesije.

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki znaša običajno 2-3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno 3 do 5 let.

Druge premoženjske pravice se amortizirajo v dobi trajanja pogodbe (programski paketi za računalniško podprto modeliranje - Autocad licence 5 let, Microsoft licence 3 leta).

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z neopredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost, če povečujejo bodoče gospodarske koristi posameznega sredstva. Vsi ostali izdatki so pripoznani kot odhodki ob nastanku.

Družba letno preverja dobo koristnosti pomembnejših neopredmetenih sredstev in preračuna amortizacijske stopnje za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od prejšnjih ocen. Učinek spremembe se opiše v poročilu v obračunskem obdobju, ko do spremembe pride.

Družba letno preverja ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiliti. Pri ocenjevanju ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb (zastarelost programske opreme, licenc), spremembe trga (zaostritev konkurenčnih razmer, izguba trga) oz. bistvenega padca obrestnih mer. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

c. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti.

V nabavno vrednost se vključijo tudi vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove bodoče gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku. V primeru kasnejših izdatkov v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, ki povečujejo njegovo nabavno vrednost, se njegova preostala doba koristnosti ponovno oceni. V primeru kasnejših izdatkov v dokončno amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo, se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- medkrajevno kabelsko omrežje – zemeljsko - optično	20
- kabelska kanalizacija	33
- zabojniki	20
- elektro-energetske naprave	5-15
- instrumenti	5
- standardno in specialno orodje	5
- osebna in tovorna vozila	6
- prikloniki	7-10
- druga transportna sredstva	3-6

-gradbeni stroji in naprave	6-8
-računalniška oprema	3-5
-klimatske naprave in oprema	5-10
-druga oprema	2-6

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverjanja zunanje in notranje okoliščine poslovanja (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizična poškodba sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po oslavitvi opredmetenih osnovnih sredstev.

V letu 2019 so se življenjske dobe opredmetenih osnovnih sredstev razširile, vendar ni prišlo do spremembe amortizacije pri obstoječih osnovnih sredstvih.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednosti pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida.

d. Sredstva v najemu

Ob podpisu pogodbe se presoja, ali pogodba vsebuje najem v skladu s standardom MSRP 16. Za najem se po tem standardu šteje pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo.

Novi standard za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva (sredstvo v najemu) in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Sredstvo s pravico do uporabe se pripozna na dan začetka najema, to je, ko je sredstvo na voljo za uporabo. Začetno merjenje sredstva zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema (diskontirana sedanja vrednost najemnin, ki na ta datum še niso plačane), plačila najemnin, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude na najem in oceno morebitnih stroškov, ki bodo nastali v družbi pri odstranitvi sredstva.

Sredstva se nato merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in za izgube zaradi oslavitve in se prilagodijo za vsako ponovno merjenje obveznosti iz najema. Sredstvo se amortizira od začetka najema do konca njegove dobe koristnosti oz. do konca trajanja najema, če je to krajše od dobe koristnosti. V primeru, da je pogodba sklenjena za nedoločen čas ali se letno avtomatično podaljšuje, se uporabijo naslednje pričakovane dobe amortiziranja za posamezno skupino sredstev:

Skupine sredstev v najemu	Dobe koristnosti v letih
- najem prostorov	10
- najem vodov	15
- drugo	5

Letno se preverja znamenja slabitve in v primeru le teh se ugotavlja nadomestljiva vrednost teh sredstev. V primeru slabitve, se le ta pripozna v izkazu poslovnega izida v skladu z MRS 36.

e. Finančna sredstva

Finančno sredstvo se pripozna, ko družba postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, so finančni instrumenti, ki jih družba poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. V tej kategoriji se vodijo posojila, terjatve in depoziti.

Posojila se pripoznajo na dan njihovega nastanka in se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Naložbe družbe

Naložbe v odvisne družbe se v ločenih računovodskih izkazih družbe vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe v odvisne družbe se pripoznajo na dan, ko je izvršen prenos tveganj in koristi na obvladujočo družbo – ko dobi kontrolni vpliv.

f. Zaloge

Ob nabavi se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Najmanj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslabitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

Drobni inventar, in osebna varovalna oprema in službena obleka, dana v uporabo, se takoj prenese med stroške. Vodi se posebna količinska in vrednostna evidenca po posameznem zadolžencu v družbi.

g. Poslovne in druge terjatve

Terjatve iz poslovanja se ob začetnem pripoznanju izkažejo po izvirni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Po začetnem pripoznanju družba izkazuje terjatve po odplačni vrednosti. Družba popravlja vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine oblikuje po kriteriju starosti posamezne terjatve, višina popravka posamezne skupine pa je določena na podlagi ocene izterljivosti.

Družba popravlja vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine oblikuje po kriteriju starosti posamezne terjatve, višina popravka posamezne skupine pa je določena na podlagi ocene izterljivosti in sicer:

- za terjatve, zapadle od 90 do 180 dni, 50% popravek,
- za terjatve, zapadle od 181 do 365 dni, 75% popravek,
- za terjatve, zapadle več kot 365 dni, 100% popravek.

Pri popravku vrednosti terjatev do kupcev so izločene terjatve do odvisnih družb.

Za domače terjatve v insolventnih postopkih (prisilna poravnava, stečaj) se popravek vrednosti oblikuje v višini celotne terjatve (100% popravek).

V posamičnih primerih se popravek vrednosti terjatev lahko oblikuje tudi individualno. Individualna obravnava oblikovanja popravka terjatev je vezana na podpisane dogovore s podjetji dolžniki o poravnavi obveznosti oziroma podpisane dogovore o medsebojnem pobotanju obojestranskih poslov.

Družba letno na dan 30.9. presoja ustreznost višine oblikovanih popravkov vrednosti terjatev glede na povprečne dejanske izgube v preteklih treh letih. V kolikor je odstopanje glede na pretekle izračune večje od 10%, družba ustrezno prilagodi razrede terjatev, ki odražajo verjetnost njihovega poplčila. Prilagoditev se izvede v zadnjem kvartalu poslovnega leta.

MSRP 9: družba je naredila analizo popravka vrednosti terjatev in ugotovila, da obstoječi nivo popravka vrednosti terjatev zadostuje, zato skladno z MSRP 9 ni potrebna sprememba obstoječe politike oblikovanja popravka vrednosti terjatev.

h. Kratkoročna pogodbeni sredstva

Kratkoročna sredstva iz pogodb s kupci so pravica družbe do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je družba prenesla na kupca in za katero pričakuje, da bo izvršena v manj kot 12 mesecih.

i. Kratkoročno razmejena sredstva

Med kratkoročnimi razmejenimi sredstvi se evidentira predvsem odložene stroške in vnaprej vračunane prihodke za že opravljene storitve in dobavljeno blago, za katere še ni bil izstavljen račun ter vnaprej vračunane prihodke ter odložene stroške mednarodnega obračuna.

j. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah.

k. Dolgoročne pogodbene obveznosti

Dolgoročne pogodbene obveznosti so obveze za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je skupina od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo) in za katere se pričakuje, da bodo prenesena v obdobju, daljšem od 12 mesecev.

Kot dolgoročne pogodbene obveznosti družba evidentira vnaprej zaračunane prihodke iz gradbenih projektov, ki so opredeljene kot storitev v skladu z MSRP 15.

l. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna), in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb. Družba primernost oblikovanja rezervacij preverja za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstoji zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim.

Oblikovane so v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve na osnovi aktuarskega izračuna s strani pooblaščenega aktuarja. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se le-te ustrezno povečajo ali zmanjšajo.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2019 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo s povezanimi podjetji, razen pri odpravi napak, kjer je 0,5 % od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti. Na trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša 3 % od zneska izvedenih del in na projektu elektronskega cestninskega sistema 5% od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

Rezervacije za prestrukturiranje podjetja se nanašajo na odpravnine zaposlenim ob kadrovskem prestrukturiranju in se oblikujejo, ko so del poslovnega načrta ter sta znana število in dinamika odhodov delavcev.

m. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost. Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Merjenje poštene vrednosti za prejeta posojila je kategorizirano kot 3. nivo.

Hierarhija poštenih vrednosti

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov je bila upoštevana naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

1. nivo: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu;
2. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno;
3. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti

n. Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov

Dolgoročno finančno obveznosti iz najema se pripozna na datum začetka najema sredstva.

Na datum začetka najema se izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki še niso plačane. Te najemnine se diskontirajo. Pri poznejšem merjenju finančne obveznosti iz najemov se le ta poveča za vrednost, ki odraža obresti na obveznosti iz najema, zmanjša za vrednost plačil najemnine in v primeru spremembe pogojev najema ponovno izmeri sedanjo vrednost na podlagi ponovne ocene prihodnjih najemnin ali spremembe najema (trajanje najema ali cene najema)

Zaradi poenostavitve izračunov določila, da se vsa plačila najemov obračunajo na prvi dan v mesecu.

Po datumu začetka najema se finančne obveznosti iz najemov ponovno izmeri z uporabo nove diskontne stopnje, če se je spremenilo trajanje najema ali vrednost prihodnjih najemnin.

V primeru odpovedi najema ali zmanjšana, se dobiček ali izgubo, ki sta povezani z delno ali popolno odpovedjo najema pripozna v izkazu poslovnega izida.

Obveznosti iz najema se izkazuje kot dolgoročno obveznost, razen obveznosti, ki bodo poravnane v obdobju 12 mesecev in so v bilanci stanja izkazane kot kratkoročne obveznosti iz najema.

o. Dolgoročne poslovne obveznosti

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostim so evidentirane predvsem obveznosti za programske pravice in druge obveznosti, ki izhajajo iz poslovanja.

p. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti.

r. Kratkoročne pogodbene obveznosti

Obveznost iz pogodb s kupci je obveza za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je bilo od kupca že prejeto nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo). Med obveznostmi iz pogodb s kupci se evidentira prihodke iz gradbenih projektov, ki so opredeljene kot storitev v skladu z MSRP 15.

s. Kratkoročno razmejene obveznosti

Družba ima med vnaprej vračunani stroški evidentirane stroške za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače in nagrade ter stroške storitev, za katere družba do datuma zaključka bilance stanja še ni prejela računov. Če se računa za že vnaprej vračunane stroške ne prejme v roku 3 let po priznanju, se jih po preteku tega časa odpravi.

t. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju.

Prihodki iz pogodb s kupci se priznajo le na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Priznajo se, ko družba prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba pričakuje, da ga bo upravičeno prejela v zameno za predajo obljubljenih proizvodov ali storitev kupcu.

Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve.

Družba je pri pregledu pogodb identificira tri izvršitvene obveze, od katerih ima kupec ločene koristi:

- investicije,
- upravljanje in
- vzdrževanje.

Prihodki se priznajo v trenutku, ko družba izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in prejema vse bistvene koristi iz sredstva ter lahko tudi prepreči drugimi uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz naslova storitev: investicije, upravljanja in vzdrževanje širokopasovnih in tk omrežij ter javno zasebno partnerstvo.

Prihodki investicij zajemajo gradnje telekomunikacijskih omrežij, elektro inštalacije, ostale investicije (komunalne gradnje in podobno) ter geodetske storitve in projektiranje. Pogodbe investicij so sklenjen z vnaprej določenim pogodbenim rokom, ki praviloma ne presega 12 mesecev. Prihodki so priznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena v času trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki iz upravljanja in vzdrževanja širokopasovnih in tk omrežij se nanašajo na upravljanje in vzdrževanje omrežij na območju posameznih občin, s katerimi ima družba sklenjene pogodbe za dostop do širokopasovnih omrežij s telekomunikacijskimi operaterji, ki preko navedenih omrežij ponujajo storitve končnim uporabnikom ter iz vzdrževanja in odprave napak tk omrežja matične družbe. Prihodki so priznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena na osnovi mesečnih situacij.

Prihodki iz javno zasebnega partnerstva se nanašajo na gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij na podlagi javnih razpisov lokalnih skupnosti. Prihodki so priznani v obdobju trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki od prodaje materiala se priznajo ob prodaji.

u. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje, v obdobju, v katerem so nastali na osnovi pogodbene obrestne mere.

v. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu (odloženi davki). V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je potrebno poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem sočasne razlike poravnane.

z. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi, na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31.12.2019 in 31.12.2018 ter izkaza poslovnega izida za leto 2019 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

3. POJASNILA K IZKAZOM

3.1. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2019	2018
Prihodki od prodaje storitev	58.750	44.963
a.) Domači trg	58.750	44.953
Investicije	50.218	35.729
Vzdrževanje in odprava napak	5.641	6.490
Uporabnina za OŠO	2.353	2.243
Ostale storitve	538	491
b.) Tuji trg	0	10
Investicije	0	9
Ostale storitve	0	1
Čisti prihodki od prodaje	58.750	44.963

Najvišji obseg prihodkov v letu 2019 je GVO zabeležil na segmentu investicij predvsem zaradi projekta TOP GPON (gradnja optičnega dostopovnega omrežja v GPON tehnologiji) za matično družbo. Sledijo prihodki na segmentu vzdrževanja in odprave napak, prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij ter prihodkih iz naslova ostalih storitev na domačem trgu.

3.2. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2019	2018
Prihodki od odprave rezervacij	1.356	1.266
Prihodki od prejetih državnih pomoči	46	65
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	51	11
Prevrednotovalni poslovni prihodki	132	3
Drugi prihodki	58	49
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	1.643	1.394

Odprava rezervacij za dane garancije se nanaša na oblikovanje rezervacij iz prejšnjih let, ki jih družba, če ni črpanj rezervacij iz tega naslova, po preteku pogodbene dobe odpravi.

3.3. Stroški materiala in energije

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški materiala	8.348	7.161
Stroški energije	579	573
Skupaj materiala ter stroški materiala in energije	8.927	7.734

Razlogi za višje stroške materiala so v višjem obsegu dela v letu 2019.

3.4. Stroški storitev

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški zakupa vodov	8	7
Stroški storitev podizvajalcev	26.072	16.091
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	586	573
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	67	786
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.350	1.368
Povračila stroškov v zvezi z delom	20	31
Stroški zavarovalnih premij	205	171
Stroški bančnih storitev	37	51
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev	152	152
Stroški sejmov, oglaševanja	16	10
Stroški reprezentance	8	10
Stroški drugih storitev	367	377
Skupaj stroški storitev	28.888	19.627

Stroški drugih storitev vsebujejo stroške za delo študentov in dijakov v višini 181 tisoč EUR (216 tisoč EUR v letu 2018), stroški cestnin in registracij motornih vozil v višini 96 tisoč EUR (89 tisoč EUR v letu 2018) in ostale stroške drugih storitev v višini 90 tisoč EUR (v letu 2018 v skupni vrednosti 72 tisoč EUR). Višji stroški podizvajalcev glede na lani so posledica višjega obsega dela v letu 2019 ter izvajanja projektov, ki vključujejo večji delež gradbenih del. Stroški intelektualnih in osebnih storitev so v letu 2019 višji zaradi storitev poslovne podpore matične družbe.

3.5. Stroški dela

v tisoč EUR	2019	2018
Plače in nadomestila plač	9.435	9.360
Prispevki za socialno varnost	2.029	1.987
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	1.341	1.289
Drugi stroški dela	2.575	2.014
Rezervacije za jub. nagrade in odpravnine ob upokojitvi	154	53
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-4	-20
Skupaj stroški dela	14.189	13.394

Stroški dela so v letu 2019 višji za 795 tisoč EUR, in sicer predvsem zaradi zvišanja števila zaposlenih v letu 2019 (za 13 zaposlenih več), višjega regresa za letni dopust in povečanja osnovnega plačnega razreda v letu 2019 za 1,7%.

V družbi je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 444 delavcev, od tega 384 za nedoločen čas in 60 zaposlenih za določen čas. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2019 je bilo 435,47.

3.6. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški oblikovanja rezervacij (pojasnilo 3.21.)	1.373	887
Izguba pri prodaji opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	17	7
Slabitev in odpisi zalog	1	21
Slabitev in odpis terjatev	85	0
Usredstvena lastna režija	-2	-7
Ostali odhodki	111	88
Skupaj drugi odhodki poslovanja	1.585	996

Drugi odhodki poslovanja so v primerjavi z letom 2018 višji zaradi višjega oblikovanja rezervacij (ki je posledica večjega obsega zaključenih projektov, za katere se oblikujejo rezervacije).

3.7. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2019	2018
Prihodki od obresti	10	3
Drugi finančni prihodki	0	6
Skupaj finančni prihodki	10	9
Odhodki za obresti	5	25
Odhodki za obresti od sredstev v najemu	86	
Drugi finančni odhodki	46	15
Skupaj finančni odhodki	137	40
Finančni izid	-127	-31

3.8. Davek iz dobička in odloženi davki**Davčni odhodek izkazan v izkazu poslovnega izida**

v tisoč EUR	2019	2018
Davek tekočega leta	-616	-296
Odložene terjatve / obveznosti za davek	15	-69
Skupaj	-601	-365

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2019	2018
Dobiček pred obdavčitvijo	3.785	2.376
Davek iz dobička upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-721	-451
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	213	189
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	0	-2
Sprememba davčne stopnje	0	0
Davčno nepriznani odhodki	-93	-101
Ostale postavke	0	0
Skupaj odhodek za davek	-601	-365

Efektivna davčna stopnja v letu 2019 je znašala -15,9% v primerjavi z -15,4% v letu 2018.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2019	2018
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	1	1
Rezervacije	12	-66
Terjatve in zaloge	2	-4
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	15	-69

3.9. Neopredmetena sredstva**Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2019**

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	305	108	22.124	113	22.650
Povečanja	0	0	0	174	174
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	0	0	6	6
Prenos v uporabo	168	1	123	-292	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2019	473	109	22.247	1	22.830
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2019	263	108	6.417	0	6.788
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Odpisi	0	0	0	0	0
Amortizacija	69	0	1.168	0	1.237
Stanje 31. 12. 2019	332	108	7.585	0	8.025
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	42	0	15.707	113	15.862
Stanje 31. 12. 2019	141	1	14.662	1	14.805

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2018

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2018	309	108	21.734	44	22.195
Povečanja	0	0	0	433	433
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	0	0	27	27
Prenos v uporabo	1	0	390	-391	0
Zmanjšanja	-5	0	0	0	-5
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2018	305	108	22.124	113	22.650
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2018	192	90	5.265	0	5.547
Zmanjšanja	-3	0	0	0	-3
Odpisi	0	0	0	0	0
Amortizacija	74	18	1.152	0	1.244
Stanje 31. 12. 2018	263	108	6.417	0	6.788
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2018	117	18	16.469	44	16.648
Stanje 31. 12. 2018	42	0	15.707	113	15.862

Na dan 31.12.2019 družba izkazuje licence (Microsoft, Autocad, Telecad-GIS 2016, Acrobat professional, Infinitv basic) in programsko opremo.

Med neopredmetenimi sredstvi izkazuje družba investicije zasebnega dela projekta javno zasebnega partnerstva (projekti GOŠO Koroška, Ormož, Podravje, Mokronog - Trebelno, Slovenske Konjice, Sevnica, Pavlovci, Sveti Tomaž, Dražgoše, Pivka, ŠO Žiče, ŠO Dašnica in ŠO Spodnje Laže). Zasebni del omrežja GOŠO je zgrajen z lastnimi sredstvi po modelu BOT (Build - Operate - Transfer) – zgradi – upravlja – prenesi v last. Pri tem modelu gre za pogodbeno javno – zasebno partnerstvo, v katerem zasebni partner zgradi infrastrukturo, jo nato upravlja in vzdržuje določeno pogodbeno obdobje (20 let). V tem času je zasebni partner upravičen uporabnikom zaračunavati nadomestilo za uporabo zgrajene infrastrukture. Po izteku pogodbenega obdobja zasebni partner prenese infrastrukturo na javnega partnerja. Neodpisana vrednost projektov GOŠO na dan 31.12.2019 je 14.662 tisoč EUR (GOŠO Koroška, GOŠO Ormož, GOŠO Mokronog – Trebelno, GOŠO Slovenske Konjice, GOŠO Sevnica, GOŠO Podravje, GOŠO Pavlovci, GOŠO Sveti Tomaž, GOŠO Dražgoše, OŠO Pivka, ŠO Žiče, ŠO Dašnica in ŠO Spodnje Laže).

Neopredmetena sredstva niso zastavljena in zanje družba nima obvez.

3.10. Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2019

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Druge oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2019	23	18	131	0	12.921	14	13.107
Povečanja	0	0	0	0	0	1.265	1.265
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	10	1.234	-1.244	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	-605	-5	-610
Odpisi	0	0	0	0	-219	0	-219
Stanje 31. 12. 2019	23	18	131	10	13.331	30	13.543
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2019	9	1	35	0	9.305	0	9.350
Povečanja	0	0	0	0	3	0	3
Amortizacija	1	1	6	1	1.065	0	1.074
Zmanjšanja	0	0	0	0	-598	0	-598
Odpisi	0	0	0	0	-219	0	-219
Stanje 31. 12. 2019	10	2	41	1	9.556	0	9.610
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2019	14	17	96	0	3.616	14	3.757
Stanje 31. 12. 2019	13	16	90	9	3.775	30	3.933

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2018

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Druge oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2018	23	18	131	0	12.280	0	12.452
Povečanja	0	0	0	0	0	1.044	1.044
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	0	1.030	-1.030	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	-82	0	-82
Odpisi	0	0	0	0	-307	0	-307
Stanje 31. 12. 2018	23	18	131	0	12.921	14	13.107
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2018	8	0	29	0	8.738	0	8.775
Povečanja	0	0	0	0	0	0	0
Amortizacija	1	1	6	0	947	0	955
Zmanjšanja	0	0	0	0	-74	0	-74
Odpisi	0	0	0	0	-306	0	-306
Stanje 31. 12. 2018	9	1	35	0	9.305	0	9.350
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2018	15	18	102	0	3.542	0	3.677
Stanje 31. 12. 2018	14	17	96	0	3.616	14	3.757

Druga oprema zajema gradbene stroje, standardno in specialno orodje, tovorna in osebna vozila, instrumente, elektroenergetske naprave in ostalo.

Opredmetena osnovna sredstva niso zastavljena. Družba zanje nima obvez.

3.11. Sredstva v najemu (pravica do uporabe – ROU)

Družba imata sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva, kot so najem prostorov, najem vodov, avtomobili in drugo. Najemne pogodbe so večinoma sklenjene za obdobje 5 do 15 let.

Gibanje sredstev v najemu v letu 2019

v tisoč EUR	Najem prostorov in zemljišč	Vozila	Najem vodov	Drugo	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	2.801	120	0	1	2.922
Povečanja	0	0	0	0	0
Prenos v uporabo – nove pogodbe	163	0	46	0	209
Zmanjšanja – spremembe pogodb	0	-1	0	0	-1
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2019	2.964	119	46	1	3.130
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2019	0	0	0	0	0
Povečanja	0	0	0	0	0
Amortizacija	513	63	5	0	581
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2019	513	63	5	0	581
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2019	2.801	120	0	1	2.922
Stanje 31. 12. 2019	2.451	56	41	1	2.549

Strošek amortizacije sredstev v najemu v letu 2019 znaša 581 tisoč evrov.

Stroški povezani s spremenljivimi najemninami pa so v letu 2019 znašali 34 tisoč evrov.

3.12. Finančne naložbe v odvisna podjetja

V letu 2013 je GVO d.o.o. ustanovil odvisno družbo GVO GmbH s sedežem v mestu Stadtlohn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč EUR.

Družba GVO, GmbH je imela v letu 2019 čisti poslovni izid v višini 82 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2019 v višini 28 tisoč EUR. Družba GVO Telekommunikation GmbH nima prejetih posojil ali drugih obveznosti.

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 4.352 tisoč EUR. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 3.469 tisoč EUR.

Družba OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. je imela v letu 2019 čisti poslovni izid 1 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2019 v višini 5.117 tisoč EUR. Družba Infratel d.o.o. je imela v letu 2019 čisti poslovni izid 2 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2019 v višini 4.976 tisoč EUR.

3.13. Druge finančne naložbe

Družba izkazuje med drugimi finančnimi naložbami dana stanovanjska posojila zaposlenim. Dana posojila zaposlenim so dolgoročna. Del posojil zaposlenim, ki zapade v letu dni, se prenese med kratkoročne finančne naložbe. Posojila se obrestujejo z obrestnimi merami od 3,81% do 4,01%. Finančne naložbe v dana posojila zaposlenim družba izkazuje po plačanem znesku, ki je glavnica posojila. Le ob utemeljenih razlogih na podlagi pogodb se v glavnico vštevajo tudi pripisane obresti. Posojila so zavarovana z upravno izplačilno prepovedjo na plačo.

Poleg omenjenih posojil je družba GVO, d.o.o. dne 30.1.2019 sklenila posojilno pogodbo za dano dolgoročno posojilo odvisni družbi Infratel d.o.o., v višini 1.500 tisoč EUR, s končnim rokom vračila posojila 31.12.2027, po davčno priznani obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami v višini 0,929%. Posojilo je bilo do 31.12.2019 korišćeno v višini 882 tisoč EUR.

Družba GVO, d.o.o. je dne 23.10.2019 sklenila posojilno pogodbo za dano kratkoročno revolving posojilo matični družbi Telekom Slovenije d.d., v višini 7.000 tisoč EUR in rokom vračila 23.10.2020 ter viške denarnih sredstev plasirala v obliki omenjenega posojila po davčno priznani obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami v višini 0,0% letni obrestni meri.

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Posojila zaposlencem	3	8
Posojila drugim podjetjem	882	0
Skupaj druge finančne naložbe	885	8
Druga kratkoročna posojila – posojila zaposlencem	5	6
Druga kratkoročna posojila podjetjem	7.001	0
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	7.006	6

Dana posojila po ročnosti

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Ročnost		
Zapadle	0	0
Nezapadle		
- manj kot 3 mesece	2	2
- od 3 do 12 mesecev	7.004	4
- od 1 do 2 let	103	8
- od 2 do 5 let	782	
- več kot 5 let	0	0
Skupaj	7.891	14

3.14. Odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	5	4
Terjatve iz poslovanja	153	151
Rezervacije	318	306
Odložene terjatve za davek	476	461

3.15. Zaloge

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Material	1.035	669
Skupaj zaloge	1.035	669

Med zalogami družbe prevladuje material za telekomunikacijsko dejavnost v višini 620 tisoč EUR ter varstvena obleka in obutev v višini 49 tisoč EUR. Družba med svojimi zalogami nima zalog, zastavljenih kot jamstvo za obveznosti.

V letu 2019 ni bilo oslabitev vrednosti zalog materiala.

3.16. Poslovne in druge terjatve, AČR in kratkoročna pogodbeni sredstva

	31.12.2019			31.12.2018
v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	8.692	-805	7.887	12.108
Skupaj terjatve do kupcev	8.692	-805	7.887	12.108
Dani predujmi	1	0	1	43
Terjatve za DDV in druge davke	419	0	419	717
Druge terjatve	27	0	27	44
Skupaj druge terjatve	447	0	447	805
Odloženi stroški	48	0	48	42
Vnaprej vračunani prihodki za že opravljene storitve	0	0	0	1
Drugo	91	0	91	1
Skupaj aktivne časovne razmejitve	139	0	139	44
Ostala kratkoročna pogodbeni sredstva	21	0	21	257
Kratkoročna pogodbeni sredstva	21	0	21	257
Skupaj poslovne in druge terjatve, AČR in pogodbeni sredstva	9.299	-805	8.494	13.214

Družba med poslovnimi terjatvami izkazuje 73% poslovnih terjatev do podjetij v skupini. Druge terjatve (v višini 447 tisoč EUR) zajemajo predvsem druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij in sicer v višini 446 tisoč EUR. Aktivne časovne razmejitve vključujejo odložene stroške v višini 48 tisoč EUR in DDV na prejete predujme v višini 91 tisoč EUR. Kratkoročna pogodbeni sredstva izkazujejo vračunane prihodke za neprejete račune v višini 21 tisoč EUR.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1.1.	-797	-819
Popravki v letu	-180	-40
Odprava popravkov (plačila)	96	33
Poraba (odpisi)	76	29
Stanje 31.12.	-805	-797

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31.12.2019

v tisoč EUR	2019		2018	
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	7.450	0	12.589	0
Zapadle	1.242	-805	1.121	-797
do vključno 30 dni	31	-1	233	0
od vključno 31 do vključno 60 dni	315	0	70	0
od vključno 61 do vključno 90 dni	10	-9	14	0
od vključno 91 do vključno 120 dni	-235	-3	-1	-1
od vključno 121 dni naprej	1.121	-792	805	-796
Skupaj terjatve	8.692	-805	13.710	-797

3.17. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Denarna sredstva na TRR računih na bankah	3.603	3.915

3.18. Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Vpoklicani kapital	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	1	1
Rezerve iz dobička	575	575
Zadržani čisti poslovni izid	21.735	18.551
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	-330	-133
Skupaj kapital in rezerve	27.739	24.752

Rezerve iz dobička zajemajo zakonske rezerve v višini 575 tisoč EUR. Zakonske rezerve se oblikujejo, dokler njihova višina vključno s kapitalskimi rezervami ne doseže 10% osnovnega kapitala družbe. Družba v letu 2019 skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe ni oblikovala zakonskih rezerv, saj že dosegajo maksimalno dovoljeno višino.

Kot aktuarski primanjkljaj ali presežek se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev. V letu 2019 so se rezerve za aktuarske primanjkljaje povečale za 197 tisoč EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička na dan 31.12.2019

v tisoč EUR	2019
Čisti poslovni izid poslovnega leta	3.184
Preneseni čisti dobiček	18.551
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0
Bilančni dobiček	21.735

3.19. Dolgoročne pogodbene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Druge dolgoročne pogodbene obveznosti	519	0

Dolgoročne pogodbene obveznosti predstavljajo obvezo družbe, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti kupcu bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri kot znesek nadomestila, prejetega od kupca. Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira vnaprej zaračunane prihodke iz gradbenih projektov v višini 519 tisoč EUR.

3.20. Dolgoročne razmejene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Brezplačni prevzem osnovnih sredstev	5	0
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	0	519

3.21. Rezervacije

v tisoč EUR	31.12.2019	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprem. diskontne stopnje	31.12.2018
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	26	0	0	0	0	26
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi	1.564	-27	0	248	46	1.297
Druge rezervacije (invalidi)	0	-27	0	27	0	0
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	103	0	0	103	0	0
Druge rezervacije za dana jamstva	2.973	-3	-1.356	1.373	0	2.959
Skupaj rezervacije	4.666	-57	-1.356	1.751	46	4.282

Družba oblikuje dolgoročne rezervacije za obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov pojavile v obdobju, daljšem od leta dni in katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti.

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti.

Proti družbi je bila na dan 31.12.2019 vložena ena tožba v vrednosti 67 tisoč EUR (v letu 2018 v višini 67 tisoč EUR). Družba ima na dan 31.12.2019 za obveznosti za tožbe oblikovanih rezervacij za 26 tisoč EUR. V letu 2019 ni bilo črpanj rezervacij za tožbe in tudi ne novega oblikovanja.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na osnovi metode projicirane enote (»Projected Unit Credit Method) aktuarskega izračuna s strani pooblaščenega aktuarja – družbe 3sigma d.o.o..

Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 0,97%, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % (v letu 2018: diskontna stopnja 1,89%, stopnja fluktuacije od 0 % do 3,5 %). Obveznosti družbe so enake sedanjim vrednostim ocenjenih bodočih izplačil.

Rezervacije za reorganizacijo podjetja

Družba je v letu 2019 oblikovala rezervacije za odpravnine presežnih delavcev v višini 103 tisoč EUR.

Dolgoročne rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve (garancije)

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2019 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3% od zneska izvedenih del za projekte za povezana podjetja, razen pri odpravi napak, kjer so bile rezervacije oblikovane v višini 0,5 % od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti.

Na domačem trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša od 3 do 5 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

3.22. Prejeta posojila

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Prejeta dolgoročna posojila	0	1.500
Posojila družb v skupini	0	1.500
Skupaj dolgoročni del	0	1.500
Prejeta kratkoročna posojila	0	2
Posojila družb v skupini	0	0
Obresti od posojil	0	2
Skupaj kratkoročni del	0	2

Družba GVO, d.o.o. je 7.2.2019 predčasno odplačala dolgoročno posojilo prejeto od matične družbe Telekom Slovenije d.d. v preostali višini 1.500 tisoč EUR.

3.23. Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	2.036	0

Družba je v letu 2019 pričela uporabljati novi standard MSRP 16 za najeme in tako pripoznala na datum pričetka finančne obveznosti iz najema.

3.24. Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Pogodbene obveznosti za aktivirane programske pravice	56	0
Prejete dolgoročne varščine	140	140
Dolgoročne poslovne obveznosti	196	140
Obveznosti do dobaviteljev	11.028	12.082
Obveznosti za DDV in druge davčne obveznosti	143	123
Obveznosti do zaposlenih	1.003	870
Obveznosti za predujme	528	29
Druge obveznosti	349	448
Kratkoročne poslovne obveznosti	13.051	13.552
Skupaj poslovne in druge obveznosti	13.247	13.692

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi so evidentirane prejete dolgoročne varščine in aktivirane programske pravice.

V letu 2019 so obveznosti do dobaviteljev malo nižje predvsem zaradi krajših rokov plačil in predčasnega plačevanja računov, druge obveznosti pa predstavljajo v največji meri obveznosti iz naslova cesij in asignacij v višini 250 tisoč EUR.

Družba ima med poslovnimi in drugimi obveznostmi 48 tisoč EUR zapadlih poslovnih obveznosti.

3.25. Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	669	0

3.26. Kratkoročne pogodbene obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Druge kratkoročne pogodbene obveznosti	302	0

3.27. Kratkoročno razmejene obveznosti

Med kratkoročno razmejenimi obveznostmi skupina in družba izkazujeta kratkoročno odložene prihodki in vnaprej vračunanane stroške in odhodke, prikazane v spodnjih tabelah.

Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	2	0

Vnaprej vračunani stroški in odhodki

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Vnaprej vračunani stroški in odhodki za že opravljene storitve	579	604
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene letne dopuste	417	488
Vnaprej vračunane plače in nagrade	131	436
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.127	1.528

Kratkoročno vračunani stroški v višini 1.127 tisoč EUR zajemajo vnaprej vračunane stroške za neizkoriščene letne dopuste in prerazporejene ure v višini 417 tisoč EUR, vnaprej vračunane nagrade v višini 131 tisoč EUR ter vnaprej vračunane ostale poslovne stroške v višini 579 tisoč EUR, ki zajemajo ocenjene stroške materiala, podizvajalcev in gradbenih del.

3.28. Pogojne obveze

Dane garancije

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak	2.041	961
Garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti	0	0
Druga jamstva – resnost ponudbe	333	0
Dane garancije	2.374	961

Družba evidentira v izvenbilančni evidenci dana zavarovanja z bančnimi garancijami za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v garancijski dobi in druga jamstva kot so resnost ponudbe v višini 2.374 tisoč EUR. Na dan 31.12.2018 jih je bilo 961 tisoč EUR.

4. DRUGA RAZKRITJA

4.1. Posli s povezanimi strankami

Prejemki posloводства in zaposlenih po individualni pogodbi

v EUR	2019	2018
Direktor	139.507	133.262
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	239.674	240.810
Skupaj	379.181	374.072

Med skupnimi zneski prejemkov v letu 2019 so upoštevani stroški plač in nadomestil v breme podjetja in ostali stroški dela - regres, drugi osebni prejemki, neto povračila, bonitete z upoštevanjem bonitete za uporabo službenih vozil za privatne namene, povračila stroškov v zvezi z delom in premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja).

Pri razkrivanju podatkov o skupinah oseb družba upošteva določila ZGD-1 v 69. členu in razkriva prejemke za naslednje skupine oseb: člane posloводства in druge delavce družbe, zaposlene na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

v EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Posojila	
		Neodplačani del 2019	Odplačila v 2019
Direktor	139.507	0	0
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	239.674	7.860	5.331
Skupaj	379.181	7.860	5.331

Poročilo o odnosih do povezanih družb

Skladno z zahtevami ZGD-1 v 545. členu o razkritju poslov med povezanimi družbami, mora posloводство odvisne družbe v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti poročilo o razmerjih s povezanimi družbami. V njem se navedejo vsi pravni posli, ki jih je družba sklenila v preteklem poslovnem letu z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo ali na pobudo ali v interesu teh družb, in vsa druga dejanja, ki jih je storila ali opustila na pobudo ali v interesu teh družb v preteklem poslovnem letu. Pri pravnih poslih se navedeta izpolnitev in nasprotna izpolnitev, pri dejanjih pa razlogi zanje, koristi in prikrajšanja za družbo.

Kot povzetek poročila o razmerjih s povezanimi družbami, družba GVO, d. o. o., kot odvisna družba matične družbe Telekom Slovenije, d. d., pojasnjuje, da pri poslih z obvladujočo in drugimi povezanimi družbami v poslovnem letu 2019 ni bila v nobenem primeru prikrajšana, oškodovana ali bi ji bil s strani matične družbe ali druge povezane družbe vsiljen posel, ki bi povzročil družbi GVO, d. o. o., poslovno škodo, niti ni družba nikdar opustila sodelovanja v poslih na pobudo obvladujoče oz. povezanih družb, za kar bi družba zaradi opustitvenega dejanja ali posla bila prikrajšana. Posledično družba tudi ni prejela od povezanih družb povračil oz. nadomestil za tovrstna oškodovanja.

Telekom Slovenije, d.d. kot matična družba odvisne družbe GVO, d.o.o., ni za njo izdal v letu 2019 nobenih poroštov.

Posli s povezanimi podjetji

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Terjatve do podjetij v skupini	13.674	10.810
Telekom Slovenije, d.d.	12.270	10.565
Optic-tel d.o.o.	474	180
Infratel d.o.o.	930	65
Obveznosti do podjetij v skupini	8.516	8.035
Telekom Slovenije, d.d.	8.512	7.860
GVO, GmbH	0	171
Avtenta, d.o.o.	4	4
Soline, d.o.o.	0	0
Prihodki od prodaje v skupini	50.440	40.375
Telekom Slovenije, d.d.	49.868	40.128
GVO, GmbH	0	0
Optic-tel d.o.o.	505	183
Infratel d.o.o.	67	64
Antenna TV SI, d.o.o.	0	0
Nakup blaga in storitev v skupini	8.681	8.248
Telekom Slovenije, d.d.	8.657	8.219
GVO, GmbH	0	0
Avtenta, d.o.o.	21	25
Soline, d.o.o.	3	4
TSmedia, d.o.o.	0	0

Družba GVO, d.o.o. ima na dan 31.12.2019 terjatev do matične družbe v skupni višini 12.270 tisoč EUR, od tega poslovnih in drugih terjatev v višini 5.247 tisoč EUR, kratkoročno odložene stroške in odhodke v višini 2 tisoč EUR, kratkoročno pogodbeni sredstva v višini 21 tisoč EUR in kratkoročna posojila v višini 7.000 tisoč EUR. Družba ima do družbe Optic-tel d.o.o. poslovnih in drugih terjatev v višini 474 tisoč EUR, do družbe Infratel d.o.o. pa ima poslovnih in drugih terjatev v višini 47 tisoč EUR, dolgoročnih posojil v višini 882 tisoč EUR in kratkoročnih posojil v višini 1 tisoč EUR.

Obveznosti do povezanih podjetij družba GVO, d.o.o. na dan 31.12.2019 izkazuje v višini 8.516 tisoč EUR; od tega do matične družbe poslovnih in drugih obveznosti v višini 2.718 tisoč EUR, rezervacij v višini 2.642 tisoč EUR, dolgoročnih pogodbenih obveznosti v višini 519 tisoč EUR, dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti iz najemov v višini 2.528 tisoč EUR, dolgoročnih poslovnih obveznosti v višini 56 tisoč EUR in vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov v višini 49 tisoč EUR. Družba ima do družbe Avtenta, d.o.o. poslovnih in drugih obveznosti v višini 4 tisoč EUR.

4.2. Stroški revizorja

v EUR	2019	2018
Revidiranje letnih poročil	4.739	4.739
Druge storitve dajanja zagotovil	432	432
Skupaj stroški revizorja	5.171	5.171

4.3. Upravljanje finančnih tveganj

V skupini finančnih tveganj družbe sta najpomembnejši tveganji kreditno tveganje in tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti. Izpostavljenosti obrestnemu tveganju ni, saj družba na dan 31.12.2019 ni izkazovala prejetih posojil. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje se izvaja in presoja na podlagi učinkov na denarne tokove in odhodke financiranja. V nadaljevanju so podrobneje prikazana pomembna finančna tveganja, ki se jih skladno s sprejeto politiko redno ocenjuje in preverja ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

Kreditno tveganje

Najpomembnejši vir kreditnega tveganja (tveganja neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke) predstavlja neplačevanje obveznosti s strani pogodbenih strank. Poslovne in druge terjatve predstavljajo 41% kratkoročnih sredstev v družbi GVO, d.o.o.. Pretežni del poslovnih terjatev izvira iz terjatev do družb v skupini in sicer 73%.

Postopke predhodne in sodne izterjave se izvaja v skladu s sprejeto politiko. Družba terjatve slabi skladno z računovodskimi usmeritvami, pri čemer upošteva kriterij starosti posamezne terjatve. Družba oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev glede na kreditno sposobnost posameznega kupca, izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev je kreditno tveganje obvladljivo.

Starostna struktura terjatev in gibanje popravka vrednosti terjatev sta razkriti v točki 3.16 Poslovne in druge terjatve, AČR in kratkoročna pogodbeni sredstva.

V zvezi z drugimi finančnimi sredstvi, kot so denarna sredstva na TRR in kratkoročno dana posojila, izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju izhaja iz tveganja neporavnave obveznosti druge pogodbene stranke. Kreditno tveganje iz tega naslova ocenjujemo kot nizko, saj so posojila dana družbam v skupini, prav tako zaradi stabilnega bančnega sistema ni bistvenega tveganja z vidika držanja denarnih sredstev na TRR.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dana dolgoročna posojila (posojila zaposlencem)	3	8
Dana dolgoročna posojila podjetjem	882	0
Druga kratkoročna posojila zaposlencem	5	6
Druga kratkoročna posojila podjetjem	7.001	0
Poslovne in druge terjatve	8.334	12.913
<i>od tega terjatve do kupcev na trgu</i>	2.566	1.555
Denar in denarni ustrezniki	3.603	3.915
Skupaj	19.828	16.842

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilno-sposobnostno tveganje je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov oziroma s sposobnostjo zagotavljanja virov likvidnosti in posledično s sposobnostjo za poravnavanje obveznosti ob njihovi zapadlosti.

Družba tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti učinkovito obvladuje na podlagi rednega uravnavanja in načrtovanja denarnih tokov. Likvidnost se spremlja dnevno in načrtuje na mesečni, dvomesečni in letni osnovi, s čemer pravočasno zaznava morebitne primanjkljaje likvidnih sredstev, kar je osnova za odločanje o ukrepih. Družba je v letu 2019 razpolagala z viški denarnih sredstev, ki jih je plasirala v obliki danega

kratkoročnega revolving posojila matičnih družbi.

Kot nizko je ocenjeno tudi tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti, kar je rezultat dokaj predvidljivega denarnega toka, ustrezne kapitalske strukture in aktivnega upravljanja z obratnim kapitalom.

Zapadlost obveznosti družbe na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
31.12.2019								
Posojila in krediti	0	0	0	0	0	0	0	0
Predvidene obresti od posojil	0	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	48	1.094	9.897	2.012	56	0	140	13.247
Obveznosti iz sredstev v najemu	0	0	144	525	516	1.502	18	2.705
31.12.2018								
Posojila in krediti	0	0	2	0	1.500	0	0	1.502
Predvidene obresti od posojil	0	0	6	18	2	0	0	26
Obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti	-58	810	8.969	3.831	0	0	140	13.692

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljše kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo (neto) finančnih obveznosti s kapitalom in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Družba izkazuje nizko zadolženost, kar predstavlja dobro izhodišče za doseganje ustrezne kreditne bonitete. Družba na dan 31.12.2019 ni izkazovala finančnega dolga, zato izračun kazalnika neto dolg v kapitalu ni smiselno.

v tisoč EUR	2019	2018
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	0	1.502
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-10.609	-3.921
Neto obveznosti	-10.609	-2.419
Kapital	27.739	24.752
Bilančna vsota	50.632	46.276
Kapital v bilančni vsoti	54,8%	53,5%

Ostala tveganja

Družba se pri svojem poslovanju srečuje tudi z drugimi tveganji, kot so: tveganje izgube projektov na domačem trgu zaradi pasivnosti države, operativnimi tveganji (škoda in nedostopnost do fizičnih sredstev, izpad elektrike, tehnične napake), kar družba uspešno obvladuje z rednimi pridobivanji novih poslov in minimiziranjem verjetnosti neželenih dogodkov.

5. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

V letu 2020 je tudi na območju Republike Slovenije prišlo do naglega širjenja novega koronavirusa (SARS-CoV-2), zaradi katere je Republika Slovenija dne 12.3.2020 razglasila epidemijo. V tem času so tudi začeli veljati določeni preventivni ukrepi na nivoju celotnega ozemlja Republike Slovenije, ki v veliki meri zaustavljajo javno življenje in spodbujajo prebivalce k samoizolaciji in preprečevanju vseh nepotrebnih stikov s soljudmi. Prav tako so nekatere občine že omejile izvajanje gradbenih del ali zaustavile izdajo soglasij za izvajanje kakršnihkoli gradbenih del, z izjemno nujnih intervencij.

Posledično je GVO, d.o.o. že moral omejiti izvedbo določenih (predvsem investicijskih) del, pri čemer pa se stanje iz dneva v dan spreminja in vpliva na poslovno leto 2020 v tem trenutku ni mogoče oceniti.

Drugih pomembnejših dogodkov po datumu bilance stanja ni bilo.

6. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenia
VAT ID: SI62560085

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Fax: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe GVO d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe GVO d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2019, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2019 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see <http://www.deloitte.com/si> for a more detailed description of DTTL and its member firms.

In Slovenia the services are provided by Deloitte revizija d.o.o. and Deloitte svetovanje d.o.o. (jointly referred to as "Deloitte Slovenia") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenia is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit, tax, consulting, financial advisory and legal services, through over 100 national and foreign professionals.

Deloitte revizija d.o.o. - The company is registered with the Ljubljana District Court, registration no. 1647105 - VAT ID SI62560085 - Nominal capital EUR 74,214.30.

© 2020. Deloitte Slovenia

Odgovornosti posloводства in nadzornega sveta za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvirajo iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 10. april 2020

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3